

Läslust med läshundar och läsrobot

Slutrapport av ett folkhälsoprojekt. Ett projekt i samarbete mellan Biblioteksavdelningen, Kulturförvaltningen och Östra skolan och Porsöskolan, Barn- och utbildningsförvaltningen i Luleå kommun

Lena Lundberg Vesterlund, Filosofie doktor, Bibliotekschef i Luleå Kommun
Åsa Gardelli, Biträdande professor i pedagogik vid Luleå tekniska universitet

Innehållsförteckning

1. Beskrivning av projektet	
1.1 Bakgrund och syfte	3
1.2 Styrdokument	4
1.3 Organisation	5
1.3.1 Styrgrupp	5
1.3.2 Arbetsgrupper med projektledare	5
1.3.3 Externa rådgivare med expertkompetens	5
1.3.4 Läshundar och läshundsförare	5
2. Genomförande	6
2.1 Planeringsfas	6
2.1.1 Urval av läshundförare och läshundar	6
2.1.2 Urval av barn	6
2.1.3 Urval av medier	8
2.1.4 Lokaler	9
2.1.5 Antal tillfällen och kort beskrivning av innehåll av träffarna	10
2.1.6 Klädsel	13
2.1.7 Kommunikation mellan tillfällena	13
2.1.8 Avvikelse från tidplanen	14
2.1.9 Insamling av data	15
3. Resultat och analys	17
3.1 Svar innan projektets start från deltagande barn som läst för läshund	
3.2 Svar efter att barnen läst för läshund	
3.3 Svar från föräldrarna till barn som läst för läshund före projektstart	
3.4 Svar från föräldrarna efter att barnen läst för läshund	
3.5 Svar innan projektets start från deltagande barn som läst för roboten Vinci	
3.6 Svar från föräldrarna till barn som läst för roboten Vinci före projektstart	
3.7 Svar efter att barnen läst för roboten Vinci	
3.8 Svar från föräldrarna efter att barnen läst för roboten Vinci	
3.9 Reflektioner kring läshundsprojektet från Östa skolan 2015-2017	
3.10 Intervju med bibliotekspersonalen och med hundförare om läshundsdel av projektet	
3.11 Intervju med bibliotekets personal och med specialpedagog om robotdelen av projektet	
3.12 Sammanfattande reflektion från två lärare från Östra skolan	

4. Sammanfattning	60
4.1 Hur går vi vidare	62
4.2 Övrigt	63

5. Referenser

Bilagor

Bilaga 1	Bilder från projektet
Bilaga 2	Böcker om bokhundar
Bilaga 3	Några artiklar av Luleås läshundar och läsrobot
Bilaga 4	Reflektionsdagbok
Bilaga 5	Enkät till barnen före projektstart
Bilaga 6	Enkät till barnen efter projektslut
Bilaga 7	Enkät med föräldrarna före projektstart
Bilaga 8	Enkät till föräldrarna efter projektslut
Bilaga 9	Intervjuguide
Bilaga 10	Beskrivning av innehåll vid stunderna i biblioteket

Slutrapport från projektet "Läshund - varför läsa högt för en hund?" med komplettering med "Läsroboten Vinci".

1. Beskrivning av projektet

1.1 Bakgrund och syfte

Projektet är ett samarbete mellan Biblioteksavdelningen, Kulturförvaltningen och Östra skolan och Porsöskolan, Barn- och utbildningsförvaltningen och är finansierat av "Medel för särskilda folkhälsosatsningar".

Från och med hösten 2016 har projektet utvecklats till ett samarbete med Porsöskolan där en så kallad "läsrobot" har prövats för att öka läslusten bland barn. Läshunden är en utbildad terapihund som ska bidra med lugn och trygghet i en ofta stressig miljö och förhoppningen är att förbättra barnets koncentrationsförmåga och därmed läsförmåga.

Vi har också valt att prova en programmerad läsrobot i samma syfte. Barnet tränar högläsning med läshunden/läsrobot och får bibliotekskunskap och trygghet i och med biblioteket tillsammans med en biblioteksanställd.

Projektet har genomförts med ett nämndsövergripande perspektiv och utgår från hälsofrämjande- och förebyggande arbete med satsningar på de yngre barnen för att förhindra stora problem senare i livet.

Enligt senaste PISA- rapporten minskar barn och ungas läsförmåga och läsförståelse, sk läskunnighet i sådan omfattning att vi är flera aktörer som tillsammans måste hjälpas åt att inspirera och arbeta för att barn i tidig ålder upplever läslust och drabbas av bokbaciller (kommunens barn-/ungdomsbokbuss har just bokbaciller som layout på utsidan). Folkbibliotekets huvudsakliga uppdrag är att stimulera barn och ungas läsning på fritiden. Detta framgår dels av Bibliotekslagen, men också av kommunens Biblioteksplan och Norrbottens läns landstings Kulturplan. Skolan har via Skollagen uppgiften att utveckla barns läskunnighet enligt angivna mål i läroplanen. Undersökningar visar även att föräldrar är mindre aktiva i barnets utveckling av läsandet än tidigare.

Ett barn som inte lär sig läsa och förstå vad det läser har sämre förutsättningar att klara sig i en värld med IT, snåriga blanketter och anvisningar. Dagens arbetsliv kräver att du kan läsa. En annan aspekt är att om barn och unga inte lär sig att läsa på ett djupare sätt – tolka och reflektera över det lästa – har de heller ingen möjlighet att kritisk granska sin omvärld, påverka och försöka förändra den.

Det här projektet syftar till att stärka barns läslust och läskunnighet i tidig ålder och därmed öka deras självförtroende i relation med klasskamrater. I förlängningen kan det bidra till ökad möjlighet till ett arbete, delaktighet, inflytande i samhället och därmed en minskad risk att hamna i ett utanförskap. Kulturförvaltningen har i samverkan med Östra skolan, Barn och utbildningsförvaltningen tagit fram ett förslag på projekt som ligger i linje med de kriterier som fastslagits. Tillsammans vill vi att de barn som har särskilt svårt att inspireras att läsa och utveckla sin läskunnighet ges en möjlighet att genom konceptet "Läshund" göra detta. Genom detta projekt som

sker i samverkan mellan två förvaltningar, samt en hundskola ser vi stora möjligheter att även stimulera föräldrar att ta en aktivare roll i sitt barns läskunnighet. Efter första planeringsåret 2015 blev det klart att projektet behövde kompletteras med en allergivänlig variant av läsfrämjandeprojektet. I stället för en hund läser elever vid Porsöskolan för roboten "Vinci". Träffarna bygger på både läsning och aktiviteter med roboten. Dessutom har vi under ett antal tillfällen erbjudit barn att läsa för läshund på lördagar i Läshundkojan som varit placerad utanför Kulturens Hus från mitten av april till slutet av oktober 2017.

Vad är då "En läshund"? Läshunden är en utbildad terapihund, som bidrar med lugn och trygghet i en ofta stressig miljö och förhoppningen är att förbättra barnets koncentrationsförmåga och därmed även läsförmågan. Barnet tränar alltså högläsning med en läshund, högläsning är mycket viktigt för barns läsutveckling. Fenomenet läshund är nytt i Sverige, men finns på andra håll. I Finland har man framgångsrikt börjat använda hundar för detta syfte och i USA finns det idag över 2000 läshundar. Det hela började som ett projekt i Salt Lake city med R.E.A.D. (Reading Education Assistance Dog) 1999 och är idag en permanent verksamhet. I Minnesota visade det sig att läshundar hjälpte 10 av 14 elever att förbättra sin läsning. Vid University of California har det gjorts en studie som visar att barn som läser för familjens hund förbättrade sin läsförmåga med i genomsnitt 12%. En hund är en pålitlig lyssnare som inte stör eller avbryter. En hund skrattar inte om man snubblar på orden – hunden tycker barnet läser bra! Att hunden fungerar som en simulator eller motivator är något som belyses i en avhandling om läshundar av Lori Friesen vid Kanadas universitet Alberta. Några uppsatser beskriver hur vi i Sverige har lagt upp och arbetar med läshundar för att utveckla lässtunder på bibliotek. Garp (2015) skriver utifrån ett aktionsforskningsprojekt om barn som läser för läshundar, Eriksson (2015) har sin uppsats beskrivit i vilken omfattning högläsning för hundar förekommer vid folk- och skolbibliotek i Sverige, samt hur bibliotekarier ser på resultatet av att använda läshundar i sitt arbete.

Vad är det vi kallar läsrobot? Luleås läsrobot Vinci har sitt ursprung i robotarna Dash & Dot framtagna av företaget Makewonder. Robotarna marknadsförs både som leksak hemma och som ett pedagogiskt verktyg i pedagogiska verksamheter. De används bland annat vid lärarutbildningar för att förstå och träna blockprogrammering, men också i för- och grundskolan i samma syfte. Robotarna styrs via olika appar och dessa appar har en mängd olika nivåer. Alltifrån appar vilka är lätta att använda och lämpliga för yngre barn, till mer avancerad blockprogrammering lämpade för lite äldre barn. Barnen i projektet har använt sig av en surfplatta i arbetet med roboten.

Projektet är kopplat till Luleå kommuns Vision 2050, Program A "Stå för öppenhet och mångfald" och Program B "Rum för möten". Med särskilt aktuella strategiområdena i detta projekt: "Start och uppväxt för alla", "Alla tillsammans" och "Alla ungas väg till arbete", samt "Fler tillsammans". I Kommunstyrelsens styrkort 2015 lyfts målområdet "Alla barn och unga i Luleå ska lyckas i skolan och alla ska nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling".

1.2 Styrdokument

De viktigaste styrdokumenterna i projektet är Bibliotekslagen (2012/13:147) i paragraf 7-8 och Läroplanen för grundskolan (2011). Underliggande viktiga styrdokument är kommunens biblioteksplan (2016-2020) där det finns ett särskilt fokusområde med mål för barn och unga där biblioteket lyfter fram fyra saker som vi särskilt skall arbeta med, där att arbeta fram metoder och verktyg för att stimulera läslust och läsförståelse är en av dessa.

1.3 Organisation

1.3.1 Styrgrupp

Sven-Erik Molin (rektor Östra skolan) numera Joakim Sandberg, Lena L Vesterlund (bibliotekschef), Roger Stenberg (Chef Allmänskultur, ingår i projektet Vi sex), Åsa Gardelli (bitr professor i pedagogik, LTU).

1.3.2 Arbetsgrupper med projektledare

Bibliotekspersonal som ansvarat för aktiviteterna på biblioteket i projektet Läshund har varit Mairead Patterson Sandlund, Daniela Eriksson, Sofia Geijer, Maria Olofsson, samt Carola Jönsson som hjälp till med praktiska delar i projektet som att följa barnen mellan två lokaler, underhållit läshundkojan, samt gjort diverse inköp. Lärarna vid Östra skolan har gjort urval av deltagande barn, haft föräldrakontakter (lämnat ut och samlat in enkäter och avtal), genomfört enkäter före och efter projektet med barnen och bistått med hjälp vid urval av medier. Lärarna har varit: Jennie Lindberg, Lisa Näsström och Elisabeth Lindgren. Östra skolan har också bistått med personal som ansvarat för att följa barnen från skolan till och från biblioteket eller läshundslokalen, samt vid hämtning.

Bibliotekspersonal som ansvarat för aktiviteter kopplat till Läsroboten Vinci har varit Anna Dahlqvist (Robotföreläsare /IKT-pedagog), vikarie för Anna har varit Ann-Catrine Westerberg. Åsa Hansson som arbetar på biblioteket på Porsön har bistått med praktisk hjälp, urval av medier, samt visat Stadsbiblioteket vid studiebesök. På Porsöskolan har specialpedagogen Katarina Eliasson haft föräldrakontakter (lämnat ut och samlat in enkäter och avtal), genomfört enkäter före och efter projektet med barnen och bistått med hjälp vid urval av medier. Rektorn Annika Häggståhl har deltagit vid planeringsträffarna.

1.3.3 Externa rådgivare med expertkompetens

- *Astma- och Allergiförbundet*: Anita Kroon, Anna-Sofia Djärf, Carina Berg
- *Veterinärförbundet*: Johan Bäckfri
- *Svensk Terapiahundskola*: VD grundare Sara Karlberg

Styrgruppen träffades regelbundet under hela 2015, minst 1ggr/månad. Under 2016 har det behovet inte funnits utan gruppen har mötts vid behov. Däremot har nya konstellationer av grupper växt fram. I läshundsdelens möten möts bibliotekets personal, skolans lärare, samt läshundsförarna 2-3ggr/termin för uppdatering, utvärdering och planering.

I läsrobotprojektet träffas rektor, IKT-pedagog, Bibliotekets personal, Bibliotekschef och i viss mån LTUs representant regelbundet för planering, uppföljning, utvärdering.

1.3.4 Läshundar och Läshundförare

Hunden Otilia med hundförare Renita Thurfjell
Hunden Peppe med hundförare Lena Ekman
Hunden Yuni med hundförare Yvonne Fång

2 Genomförande

2.1 Planeringsfas

Projektet startade upp 2015 med ett omfattande planeringsarbete. Februari 2015 möttes styrgruppen första gången för att planera ett studiebesök som genomfördes i Ulricehamn/Falköping i mars där man provat ett liknande projekt. Många bra erfarenheter togs med därifrån i det fortsatta planeringsarbetet. Ett första steg var att undersöka om det redan fanns utbildade terapihundar i Luleå kommun, vilket det visade sig inte göra. Vi började inse att fokus behövde läggas på att söka hundar och hundförare. Vi började också formulera avtalstexter och enkätfrågor i inledningsfasen.

2.1.1 Urval av läshundförare och läshundar

Under våren 2015 startade arbetet med urval av hundar och hundförare som visade sig vara ett både svårt och tidskrävande arbete. Vi började med att söka i vår närhet, bland anställda på Kulturförvaltningen och bland Östra skolans personal och fick några tänkbara kandidater. Därefter gick vi vidare och tog kontakt med hundutbildare i Luleå och Piteå och där fanns ytterligare några tänkbara hundar. Stort fokus låg i början på hunden. Ju fler hundar och hundförare vi träffade desto tydligare var det att hundföraren skulle komma att få en allt viktigare roll i projektet. Därför genomfördes särskilda intervjuer med möjliga hundförare där skolrepresentant, bibliotekschef och LTUs representant ingick. Ett 10-tal hundförare och 12 hundar har varit utgångsmaterialet. Några visade sig direkt olämpliga t ex morrade, ville inte bli klappade, sprang runt, runt, reagerade på ljud Till slut lät vi testa fyra hundar. Sex personer intervjuades. Stor vikt och ett omfattande intervjuarbete genomfördes där fokus låg på frågor kring pedagogisk grundsyn och bemötande.

De hundar som vi kände skulle testas av hundterapiskolan matchades mot bedömning av lämplighet som hundförare. Av dessa utsågs två hundar vara lämpliga att börja utbildning som Svenska Hundterapiskolan, Västerås fick uppdraget att utföra efter en direktupphandling. När utbildningen hade påbörjats hoppade den ena hundföraren av och vi stod kvar med en hundförare och en hund vilket vi sedan tidigare bedömt var för lite. En hund skulle inte täcka det behov vi hade och om en hund eller hundförare skulle bli sjuk eller att något annat skulle förhindra paret att arbeta bedömde vi att vi behövde tre hundar med var sin hundförare. Då fick vi kontakt med två hundar med hundförare i Piteå som i det närmaste var utbildade terapihundar som fick komplettera med läshundkunskap. Så i slutet av 2015 hade vi så lyckats hitta och utbilda tre hundförare med deras hundar Ottilia, Peppe och Yuni. I december fick vi klartecken att vi kunde börja med urvalet av barn.

Avtal med hundförare togs fram innan utbildningen genomfördes. De har även skrivit på samma sekretess som gäller för bibliotekets övriga personal, samt skickat in utdrag från brottsregistret. De har skrivit under rutiner om hygien, samt skickat in försäkringsbevis och friskhetsintyg.

2.1.2 Urval av barn

Målgruppen enligt ansökan var barn i förskoleklass till år 4 och grundsärskola åk 1-6. Grundsärskolan har dock inte velat delta. Under projektets första år kom prioriteringar och ytterligare avgränsningar att göras vilket syns i resultatdelen. I den delen redovisas hur många barn som deltagit, vilken årskurs de gått, samt vilka urvalskriterier som kommit att gälla.

Skolan har ansvarat för urvalet av barn i dialog med föräldrar där fokus legat på att "Öka barnens intresse för läsning och därmed öka deras läskunnighet"

Grundkriterier som har gällt under hela projektet har varit

- 1) Barnet skall ha knäckt läskoden och vill delta
- 2) Vårdnadshavare har godkänt deltagande

De barn som i första hand har deltagit går på Östra skolan. Från och med hösten 2016 har även barn som går på Porsöskolan deltagit i och med att Läsroboten tillkommit. Ytterligare barn har haft möjlighet att på fritiden läsa för någon av läshundarna i och med att en läshundkoja placerades utanför Kulturens Hus i mitten av april 2017.

Projektet har koppling till följande folkhälsomål: Delaktighet och inflytande i samhället, samt barns och ungas uppväxtvillkor.

Att få barn att vilja delta i projektet har inte varit några som helst problem. Fler har velat delta än vad vi kunnat erbjuda och här har skolan ansvarat för att göra prioriteringarna. De föräldrar som tillfrågats om deras barn får delta har också ställt sig mycket positiva.

Sammanfattning av utfallet av urvalet till läshundarna

Barnen som har mött läshunden har valts ut på grund av behov av

- Bättre läsflyt och läsförståelse
- Att läsa i lugn miljö
- Att få känna sig utvald skulle stärka självförtroendet
- Ökad läshastighet
- Ökat ordförråd
- Språklig stimulans
- Att öka läslusten (har ett motstånd mot läsning)

I de flesta fall är det en kombination av flera urvalskriterier som sammantaget motiverar varför ett barn erbjudits att delta. Några exempel på hur detta beskrivs från lärarna är

” Vi valde detta barn för att x skall få en extra skjuts i sin läsning, X gillar att läsa böcker och så gillar x hundar. Att läsa för en hund, i en lugn miljö, där x kan fokusera kan kanske främja att x får mer flyt i sin läsning och öka x självförtroende”

”Vi valde detta barn därför att läshundsprojektet kanske var ett sätt att öka x läslust, främja x läsförståelse och öka läshastigheten. X känner visst läsmotstånd”

”Vi valde detta barn för att öka x lässäkerhet, läsflyt och läsförståelse. Att vara med i läshundsprojektet ger x också möjlighet att få ett ökat självförtroende, att få känna sig utvald. X har ett annat modersmål”

” började läsa enklare ord i slutet av åk 1. X är en osäker pojke och har ganska dåligt självförtroende. X tycker inte om att läsa högt och målet med läshundsprojektet är att förbättra hans självkänsla och väcka läslust och intresse för böcker”

Urvalet av barn till läsrobotprojektet beskrivs på följande sätt:

Eleverna går samtliga i årskurs 2. Urvalet har skett i samråd mellan mentor och specialpedagog. Samtliga elever har läsläxa varje vecka som följs upp i skolan. Pedagogerna jobbar med att skapa förförståelse för texten, läsning utförs hemma och en uppföljning där eleverna läser för varandra sker på skolan. Eleverna besöker biblioteket en gång per vecka.

- Eleverna skall ha "knäckt" läskoden och läser med ett någorlunda flyt
- Eleven visar lågt intresse för läsning
- Eleven har svårigheter med att hitta böcker och kör fast i sin läsning
- Eleven behöver stärkas och synas, få ta plats. Öka självkänslan.
- Eleven visar lust/olust att läsa inför andra.

Två beskrivningar som exempel hur resonemanget gått,

"Har kommit igång med läsning under skolår 1. En tjej som inte tar plats i klassen, behöver lyftas och stärkas. Har haft svårt att hitta böcker som väcker läsintresset väljer ofta böcker som innehåller för mycket text, väljer bok efter omslag. Pedagogerna upplever att X tycker att det är ok att läsa högt för några barn och en vuxen"

"Har knäckt läskoden, visar lågt intresse för läsning. Visar med kroppsspråk, ord och ljud att det är jobbigt och tråkigt att läsa. Har svårt att hitta fokus att läsa i klassrummet vid egen läsning. Pedagogerna upplever att eleven tycker att det går bra att läsa högt för vuxen och andra barn trots ett visst motstånd"

2.1.3 Urval av medier

Processen att välja böcker åt Lëshundbarnen:

"Jag (ansvarig bibliotekarie) började processen med en diskussion med Lëshundföraren för att få deras önskelistor/förslag. Vi bestämde att det var bäst att välja böcker som skulle bli lite utmaning för barnen utan att bli så svårt att barnen blir frustrerade. I början av varje termin valdes en liten samling av böcker att ha i Lëshundskojan, ca. 40 stycken. De flesta klassificeras som "börja läsa" med några bilderböcker med enkel text och några kapitelböcker, t. ex. Lasse & Maja. Sedan bestämde vi att evaluera barnen individuellt och låta dem vara en del av processen så att de först fick välja själv fritt från böckerna på barnavdelningen. Det gjorde de på det första tillfället med oss i biblioteket. Vi uppmuntrade barnen att välja något som de själva tyckte var spännande. Huvudmålet var att barnen skulle njuta av processen, känna sig utvalda, och bli inspirerade att läsa frivilligt. Efter att barnen läst vid några tillfällen valde vissa barn att byta till något lättare eller svårare. Vissa barn läste så fort att de klarade av flera böcker under perioden. Alla barnen som deltog i Lëshundprojektet gick i 2:an eller 3:an, men deras läsnivå och självförtroende varierade mycket. En del läste börja läsa böcker med bara en mening på varje sida och kände sig lite stressad medan andra läste kapitelböcker utan problem."

En annan ansvarig bibliotekarie beskriver på följande sätt. "När jag var med i Lëshundprojektet så plockade jag en stor mängd böcker, vissa mycket lättlästa, några bilderböcker och några lite mer utmanande böcker i början av varje period. Det brukade bli ca 30 böcker, de flesta placerades i lëshundsrummet men några fick stå i Reginerummet (biblioteksrum) som "dekoration" på bordet vi satt vid. Sedan var det upp till barnen att välja något att läsa, i vissa fall hjälpte jag till med att hitta en bok som låg på en lagom svårighetsgrad och i vissa fall var det hundförarna som gjorde det."

Processen att välja böcker åt Lëshrobotbarnen:

Biblioteksansvarig vid biblioteket gjorde i samarbete med specialpedagogen på berörd skola urvalet av böcker. De utgick från barnens intressen och läsnivå.

2.1.4 Lokaler

Lokalfrågan visade sig vara den största utmaningen i hela projektet och är fortfarande det vi brottas med och som också inverkar på möjligheten att implementera projektet i ordinarie verksamhet. Efter mycket dialog med berörda verksamheter insåg vi att det inte fanns någon lämplig, tillgänglig lokal på varken Kulturens Hus eller Östra skolan. Resultatet blev att vi under 2016 fick låna en lokal på SOS alarm. Det har också inneburit ett extra arbete med transportfrågan av barnen mellan skolan – SOS-alarm (se bild nedan) – biblioteket i Kulturens Hus. Vilket krävt extra personalresurser som vi i början inte räknat med. Under våren 2017 har vi lånat ett litet rum på annan plats i kommunen, men den är inget hållbart alternativ. Från mitten av april till sista oktober har vi löst det genom att hyra och ställa upp en hundkoja (valstuga) utanför Kulturens Hus efter att vi sökt bygglov och polistillstånd. Denna koja har fått nytt tak och golv. Innerväggar och tak har klätts och vi har möblerat den så mysigt som möjligt. (se nedan) En fantastisk och unik skylt har tagits fram av förvaltningens verksamhetsstöd. Läshundkojan har röjt stor uppmärksamhet både av lokalbefolkningen och media i hela Sverige. När det gäller Läsrobotdelen av projektet har vi nyttjat bibliotekets lokal på Porsöskolan.

Lokal som vi lånat av SOS alarm.

Läshundkojan utanför Kulturens Hus

Reginerummet på
stadsbiblioteket

Porsöns
Bibliotek.
Här syns
även Vincis
hus som
skolans
slöjdlärare
skapat

2.1.5 Antal tillfällen och kort beskrivning av innehåll vid träffarna

Innan projektets start hade vi tänkt oss sex tillfällen/barn. Utfallet blev sju tillfällen för barnen i läshundsdelen (25 minuter med hunden och 25 minuter på biblioteket). Huvudanledningen att vi la till ett tillfälle var att första tillfället behövdes till att barnet fick lära känna hunden, hundföraren, samt bibliotekspersonal. I robotdelen blev det sex tillfällen á 30 minuter med läsroboten, samt ett ytterligare tillfälle där barnen gjorde ett studiebesök på stadsbiblioteket. Alla deltog också vid en avslutning som arrangerades i slutet av varje termin då deltagande barn, lärare, rektor, föräldrar och syskon inbjöds.

Kort beskrivning av läshund+biblioteksdelen i projektet

Barnen träffar alltså läshunden vid 7 tillfällen 25 min/tillfälle. Fokus är på läsning. Bok har valts ut i dialog mellan biblioteket och ansvarig lärare i projektet för att hitta rätt svårighetsnivå. Barnet läser för hunden och som stöd i dialogen finns hundföraren. Hundföraren planerar också andra aktiviteter för läshund och barn som t ex att välja bokstäver som sedan barnet får bilda ord av.

Vid första tillfället får barnen bekanta sig med hunden och läsa boken om sin läshund som har tagits fram av respektive läshundsförare.

Barnen får också vid samma tillfälle vara på stadsbiblioteket i 25 minuter där de tillsammans med biblioteksanställd jobbar utifrån sex teman, (se utförligare beskrivning i bilaga 10)

Tillfälle 1: Lära känna och låna bok

Tillfälle 2: Låna och återlämna

Tillfälle 3: Symboler – vad betyder de och hur hittar jag?

Tillfälle 4: Titta och hitta i hela biblioteket

Tillfälle 5: Söka i katalogen

Tillfälle 6: Bokvård och Biblioteksvett

Tillfälle 7: Summering...

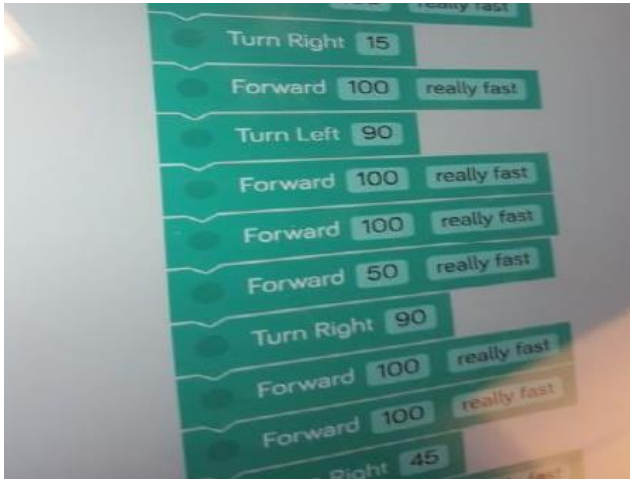
Kort beskrivning av läsrobotdelen av projektet

Biblioteket har köpt in roboten (Dash) som används i projektet och i dialog med rektor och ansvarig lärare på Porsöskolan har den fått namnet Vinci. Vinci bor i sitt hus som är byggt av skolans slöjdlärare. Roboten¹ har programmerats av två elever i år 4 på Porsöskolan i dialog med bibliotekets IKT-pedagog. Denna robottyp används redan idag i skolor för att träna på programmering, vilket är något som kommer att ingå i revideringen av läroplanen. ”De nya skrivningarna ska bidra till att barn och elever utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhället. De ska stärka elevernas förmåga att använda och förstå digitala system och tjänster, samt att förhålla sig till medier och information på ett kritiskt och ansvarsfullt sätt. Det handlar också om stärka förmågan att lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt sätt med hjälp av digitala verktyg” (Skolverkets hemsida 2018-01-02). Förändringarna träder i kraft 1 juli 2018 men det är möjligt för skolorna att börja arbeta utifrån de reviderade styrdokumenterna redan den 1 juli 2017.

De två äldre eleverna fick uppdraget att programmera Vinci så att han kan gå från sitt hus till bordet där eleverna som läser ska sitta. De äldre eleverna fick också i uppdrag att spela in tio meningar som de trodde att de yngre eleverna kommer att tycka om att Vinci säger till dem t ex ”Vad du läser bra”, ”Kan du läsa för mig?”

---

¹ Dash & Dot är robotar som kan utföra en mängd olika saker. Alla kommandon programmeras på en läsplatta och överförs sedan till robotarna via Bluetooth. Svårighetsgraden bestämmer du själv genom att välja någon av de 5 appar som är kopplade till Dash & Dot. De olika nivåerna i apparna gör att Dash & Dot passar både nybörjare och de som redan kommit igång med programkodning.

Personal vid Porsöskolans bibliotek har i samråd med ansvarig lärare gjort urvalet av böcker. Barnen har liksom i läshundsprojektet fokus på läsandet, men gör också andra övningar med läsroboten som t ex att välja bok. IKT-pedagogen arbetar också IT-inriktat genom att barnen gör ordmoln som bygger på den bok de läst. De skriver även brev till roboten. Barnen använder även en green screen för att presentera sin lästa bok. Barnen träffar läsroboten vid sex tillfällen under 30 minuter/tillfälle. Dessa barn känner väl till biblioteksmiljön och därför ingår inte bibliotekskunskap för dessa, däremot åker alla fyra barnen som deltar under en period på ett studiebesök till stadsbiblioteket.

Tillfälle 1: Träffa IKT-pedagog och Vinci, få en möjlighet att prova Vincis funktioner samt att läsa "Boken om Vinci"

Tillfälle 2: Låta Vinci köra till bok/papper. Läsa. Rita Vinci
På golvet ligger elevernas böcker utlagda. Under böckerna ligger även ett vitt ark. Eleverna kör Vinci till sin bok. Läsning och därefter rita en teckning samt ställa frågor till Vinci

Tillfälle 3: Eleverna får brev från Vinci.
Läsning av brev samt boken de läser.
Breven finns utlagda (gömda) i biblioteket och eleverna kör med Vinci för att finna dem.

Tillfälle 4: Fokus läsning samt bokstäver på golvet vilka bildar ord.
A4 papper med bokstäver. VINCI samt alla elevers namn ligger utlagda på golvet. Eleverna kör med Vinci och plockar ihop sitt och Vincis namn.
Läsning.

Tillfälle 5: Träffa Vincis kompis Dot
Läsning
Bokreflektion – skriva ord som beskriver boken
Spela in orden i Dot
Skriva in orden på dator och skapa ordmoln
Fotografering till diplom

Tillfälle 6:
Ta med utskrifter av ordmolnen och förbereda för avslutningen
Läsa ut boken

Tillfälle 7:
Studiebesök på stadsbiblioteket.

Avslutning. Föräldrar, syskon, tipspromenad, fika och diplom.

Gemensamt är att barnen efter projektets slut får en boksticka och ett diplom vid en så kallad avslutning då föräldrar och syskon är inbjudna att delta. Där får barnen visa delar av det som de gjort i projektet.

2.1.6 Klädsel

Barnen som deltagit i läshundsdelens har haft med ombyteskläder, som hängs i en kasse och lämnas i eller utanför läshundsrummet så länge de deltar i projektet. En jacka med logotype har tagits fram och används i läshundsprojektet i samband med läshundsaktiviteten, men också i biblioteket. Hunden har en markör som visar att den arbetar. Snusnäsduk med logotype.

2.1.7 Kommunikation mellan tillfällena

Varje hund har en e-mailadress och informationen har skickats till skola och föräldrar att det fanns en möjlighet att kommunicera med läshunden mellan tillfällena. Se exempel nedan

Hej,

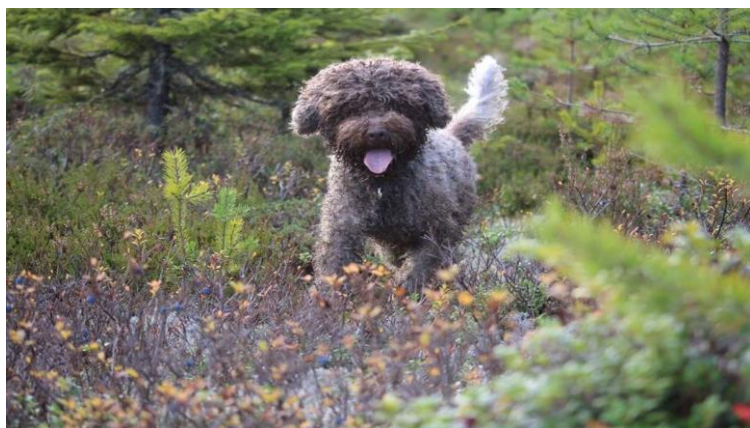
Nu kan du skicka en fråga eller teckning till mig. Kanske har du något spännande att berätta för mig.

Jag har fått en alldeles egen mailadress som är

peppe.lulea-lashund@bibblo.se

Vi ses snart igen hälsar Peppe och hundförare Lena

På Porsöns bibliotek har en postlåda varit uppställd där barnen kunnat skicka brev och teckningar till Vinci som tagits omhand av Vinci och robotföraren.

2.1.8 Avvikelser från tidplan

Eftersom urval och utbildning av hundar och hundförare blev en så omfattande process så blev urval, lässtarten och biblioteksbesöken för barnen försenat ett halvår. Ambitionen att många barn och fler skolor skulle få möjligheten att delta har också reviderats något. Under 2016 har 16 barn hunnit läsa för läshunden (+1 barn som hoppade av efter några tillfällen). Av praktiska skäl och pga det intresse och behov som funnits på Östra skolan har vi fortsatt erbjuda den skolan läshundsdelen i projektet.

Sedan hösten 2016 har vi i stället provat att använda roboten Vinci på Porsöskolan. Idéen med någon form av robot fanns tidigt med i tankarna, men vilken form av robot och hur vi skulle arbeta med den och med vilken skola gjorde att vi startade detta fr o m hösten 2016. Där har 8 barn hittills deltagit. Sammanlagt har 24 barn deltagit i hela projektet år 2. Vi hade kunnat låta fler barn delta om konceptet hade sett ut som vi tänkte när vi sökte medlen, att det enbart skulle handla om att läsa. Vid projektets start valde vi att komplettera läsdelen med en bibliotekskunskapsdel, vilket har visat sig vara ett mycket lyckat koncept när vi sett utvärderingar från barn och föräldrar.

2.1.9 Insamling av data

I syfte att ha ett bra underlag till slutrapporten, men även för att kunna skriva artiklar i pedagogiska tidskrifter togs en rad olika mätinstrument fram som har använts under projektets gång. Dessa är

Enkät med deltagande barn före projektets start och efter projektets slut, vilket lärare gör med barnet. (se bilaga 5 & 6)

Enkät med förälder före och efter (se bilaga 7 & 8)

reflektionsdagbok för läshundförare, biblioteksanställda och robotförare (se bilaga 4)

Fotodokumentation (se exempel löpande i rapporten, samt bilaga 1))

Intervjuer med läshundförare/bibliotekspersonal/läsrobotförare/specialpedagog (se bilaga 9)

Filminspelning av lässtunden.

Observationer vid barns biblioteksbesök

Teckningar och andra bilder som skapats under projektets gång

Brev/email till läshund/läsrobot

Film med hund och hundförare

I denna rapport redovisas delar av det insamlade materialet. Andra delar av materialet som kommer användas på annat sätt, till artiklar.

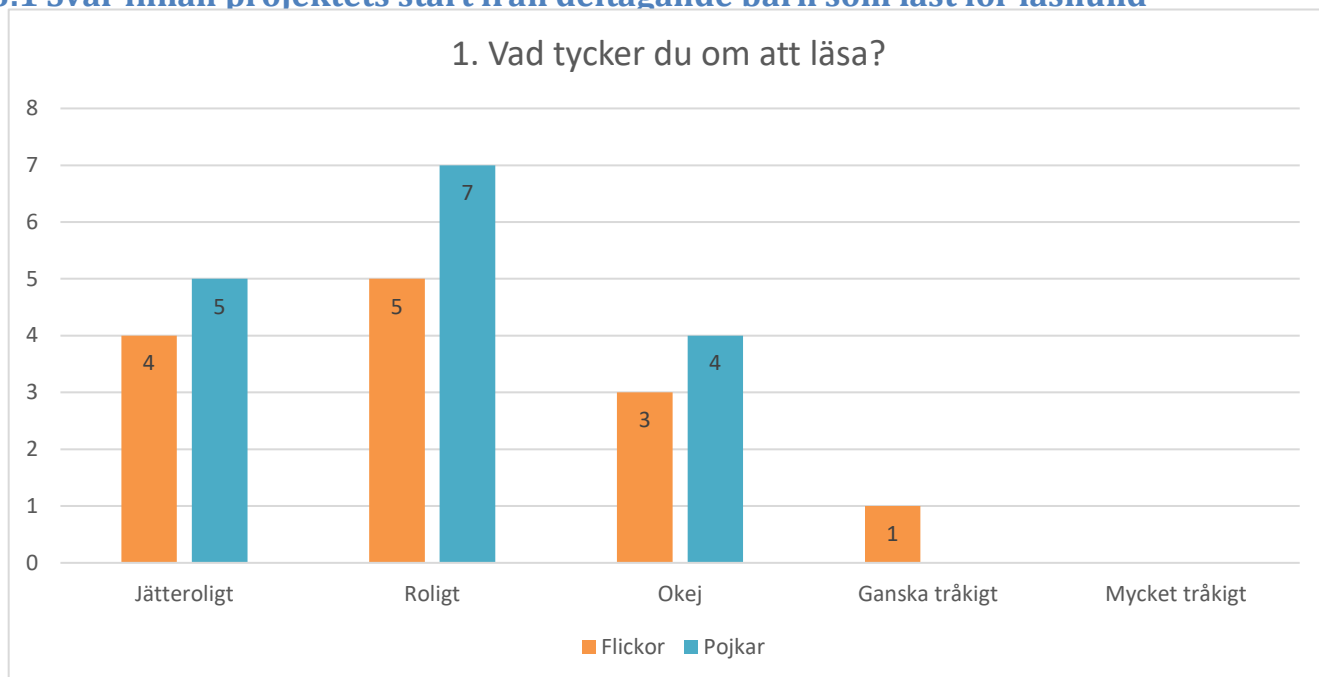
3 Resultat och analys

Resultatet i denna rapport utgår från de enkäter som deltagande barn genomfört före och efter projektet, samt deras föräldrars enkätsvar. Rapporten innehåller även en sammanfattning av de gruppintervjuer som genomförts i slutet av projektet. Det är dels en intervju med två läshundsförare och en intervju med bibliotekspersonal som deltagit i läshundsprojektet, dels en intervju med bibliotekspersonal som deltagit i Läshundsprojektet, dels en intervju med berörda i Läsrobotdelen av projektet: en specialpedagog, en IKT-pedagog och en ansvarig bibliotekspersonal. En reflektion från de två lärare som gjort urvalet av barn till Läshundsprojektet finns också med i denna del.

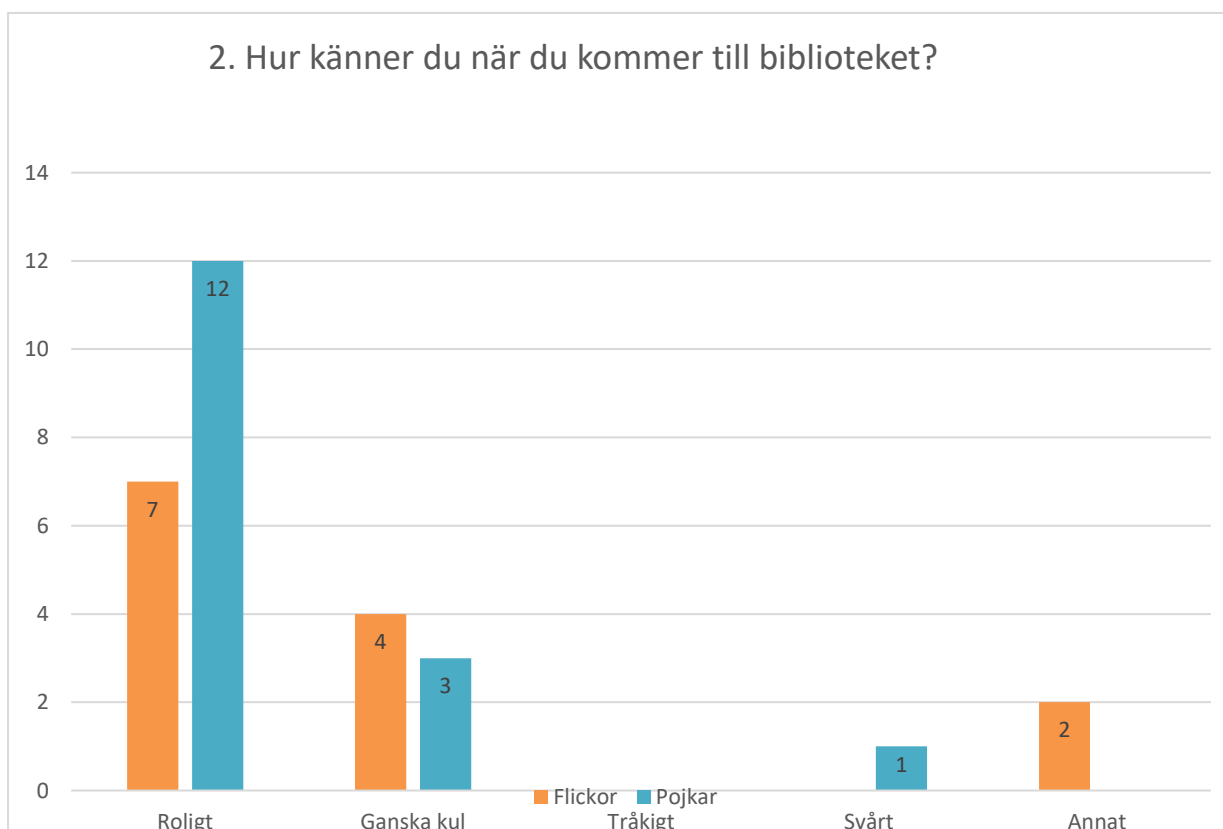
Det har varit 29 deltagande barn i Läshundsdelens av projektet varav 16 pojkar och 13 flickor, samt 12 deltagande barn i Läsrobotdelen av projektet varav 6 flickor och 6 pojkar fram till och med december 2017.

3.1 Svar innan projektets start från deltagande barn som läst för läshund

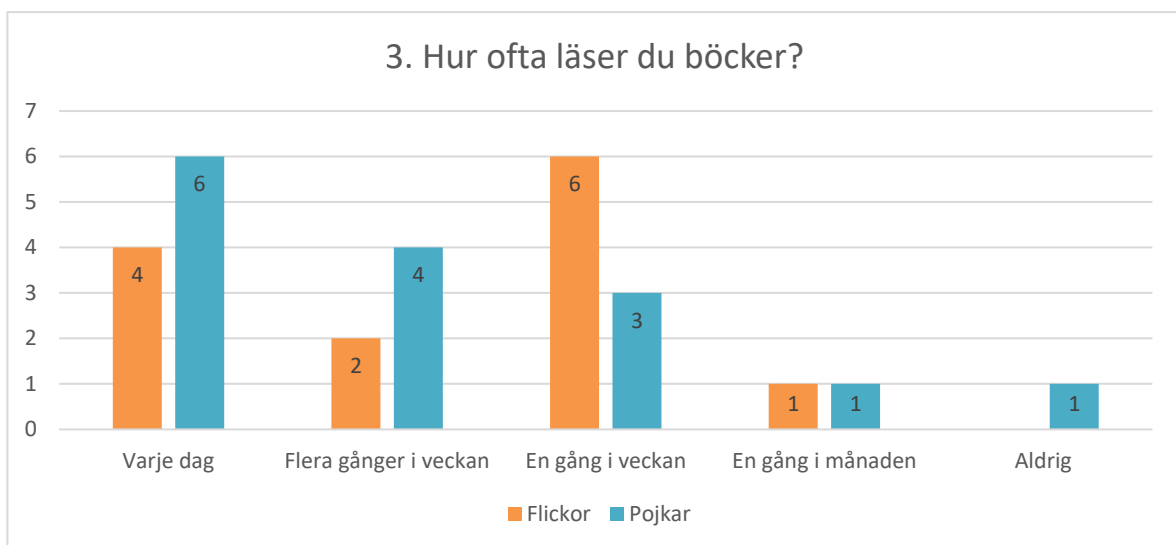
Kommentar: I läshundsdelen av projektet har 16 pojkar och 13 flickor deltagit. Ett stort antal av de deltagande barnen tyckte redan innan projektets start att det var roligt att läsa.

Kommentar: Att besöka biblioteket upplevdes positivt för de allra flesta, de som svarat annat är sådana som haft svårt att välja ett alternativ på frågan och inte svarat. Här följer några beskrivningar som beskriver deras känsla när de kommer till biblioteket.

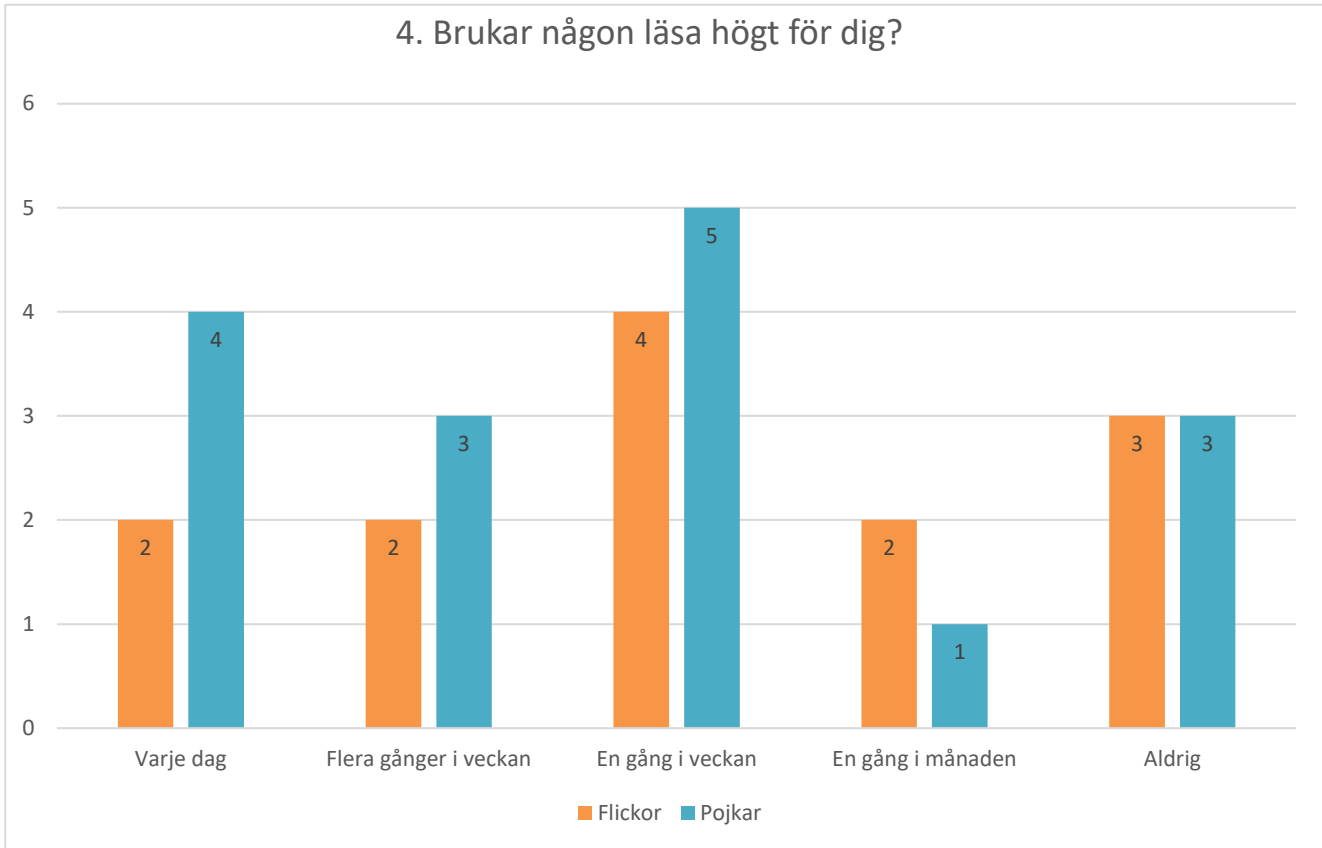
"Jag älskar att gå till biblioteket". "Mysigt. Ibland är det svårt att hitta böcker som jag vill läsa".
"Ibland svårt att hitta en bra bok". "Det finns så mycket böcker så det är svårt att välja".
"Roligt för där skriker man inte. Där är det lugnt och skönt"

Kommentar: Det är en stor variation på hur ofta barnen tycker att de läser. En vanlig kommentar är att de anger läsläxan som det som de läser.

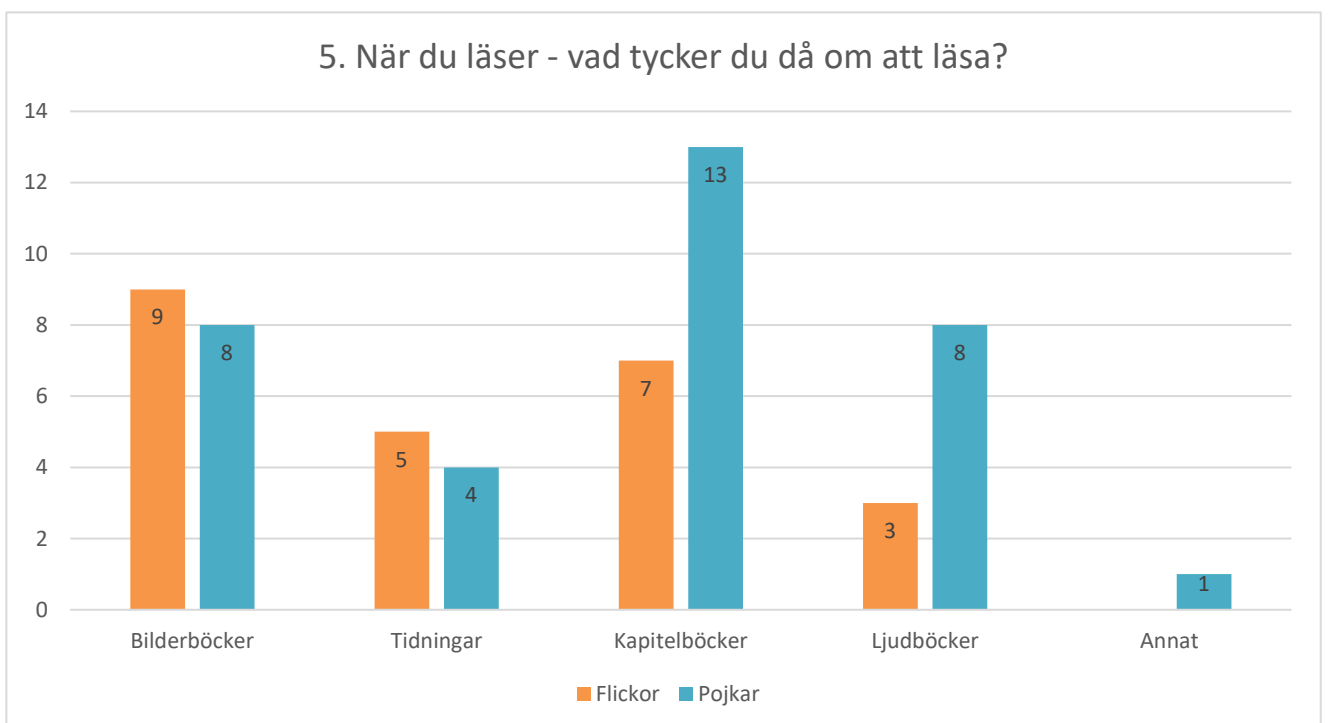

4. Brukar någon läsa högt för dig?

Kommentar: En stor variation från den som får något läst för sig varje dag till de som aldrig tycker att de får det. I dessa svar har en del inkluderat frökens högläsning. Tre har sagt att "Mamma läser för mig". En har svarat att "Jag ville inte" och fyra svarar "Jag kan läsa själv"

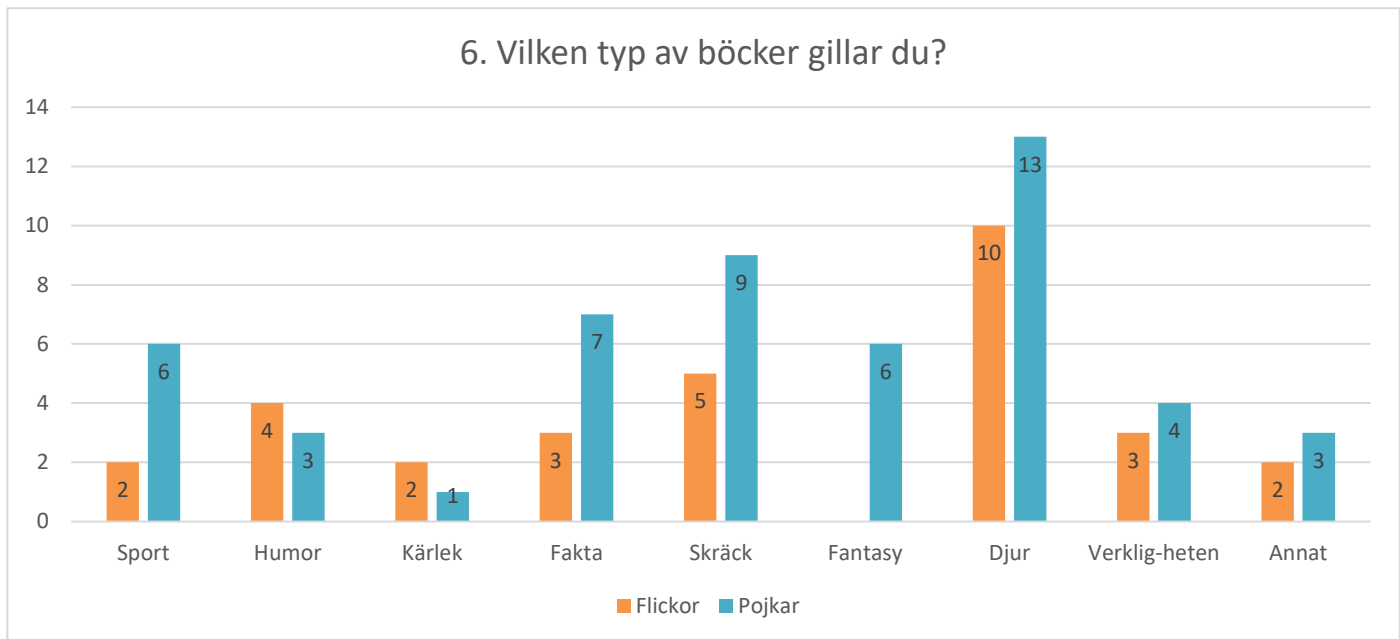
5. När du läser - vad tycker du då om att läsa?

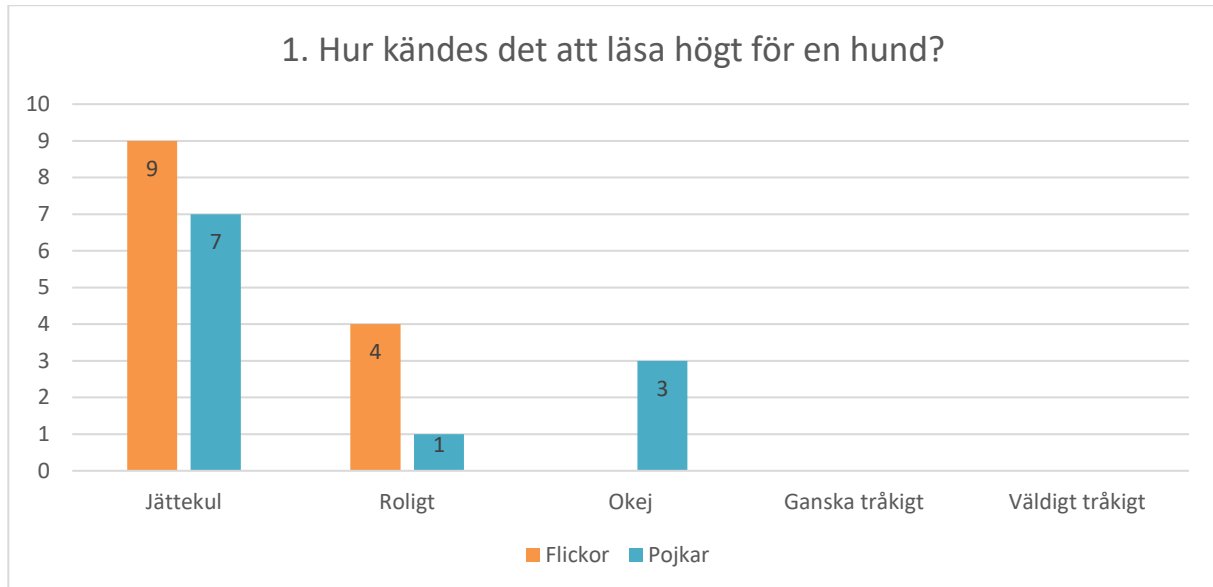
Kommentar: Här fanns möjligheten att ange flera svarsalternativ. 17 barn svarar Bilderböcker, 9 svarar tidningar, 20 svarar kapitelböcker, 11 svarar ljudböcker, en svarar annat "Läser nyheter på datorn". Pojkarna anger fler svar än vad flickorna gör.

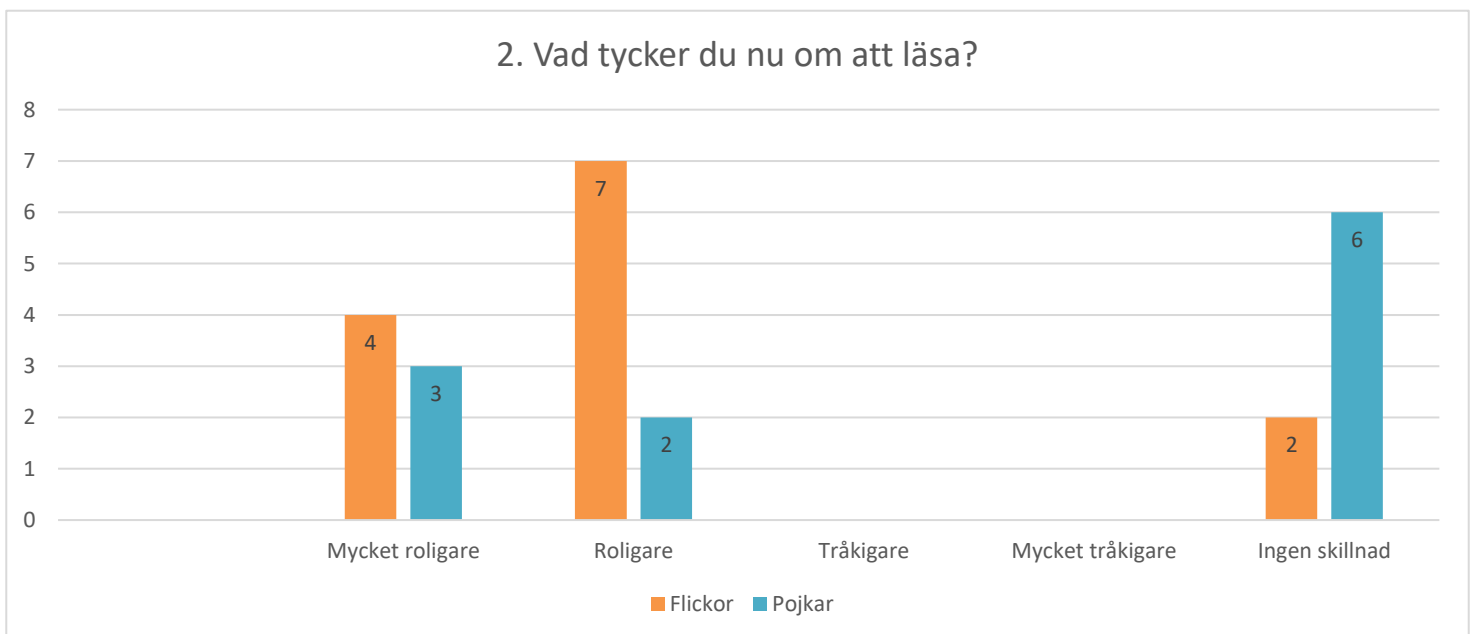
Kommentar: Flera svarsalternativ kunde ges. Mest populärt är att läsa om djur. Flickorna anger färre alternativ än pojkarna, vilket syns på staplarna. Flickornas 3 i topp är djur, skräck, humor. Pojkarna djur, skräck, fakta. I kategorin annat anges: Skräck, två anger spännande, Spion som kommentar.

3.2 Svar efter att barnen läst för läshund

Kommentar: Jättekul och roligt att läsa för läshund, tycker 21 av 24 som svarat.

Kommentar: 16 av 24 barn tycker att det blivit mycket roligare eller roligare att läsa efter projektet. Övriga tycker inte att det är någon skillnad mot tidigare. Jämför med svar från vad de tyckte innan projektstarten om att läsa.

Fråga 3. Vad var bra med att läsa för en hund?

Flickorna svarade: "Jag tycker allt", "Att jag fick leka med den", "Lyssnade", "Det var roligt att läsa för En riktig hund. Det hade jag aldrig gjort".

Pojkarna svarade: "Jag tycker allt", "Man får slappna utav", "Att klia på magen", "Det var roligt att man fick läsa böcker"

Fråga 4: Vad var mindre bra med att läsa för en hund?

Flickorna: En svarade "Att den skällde så mycket"

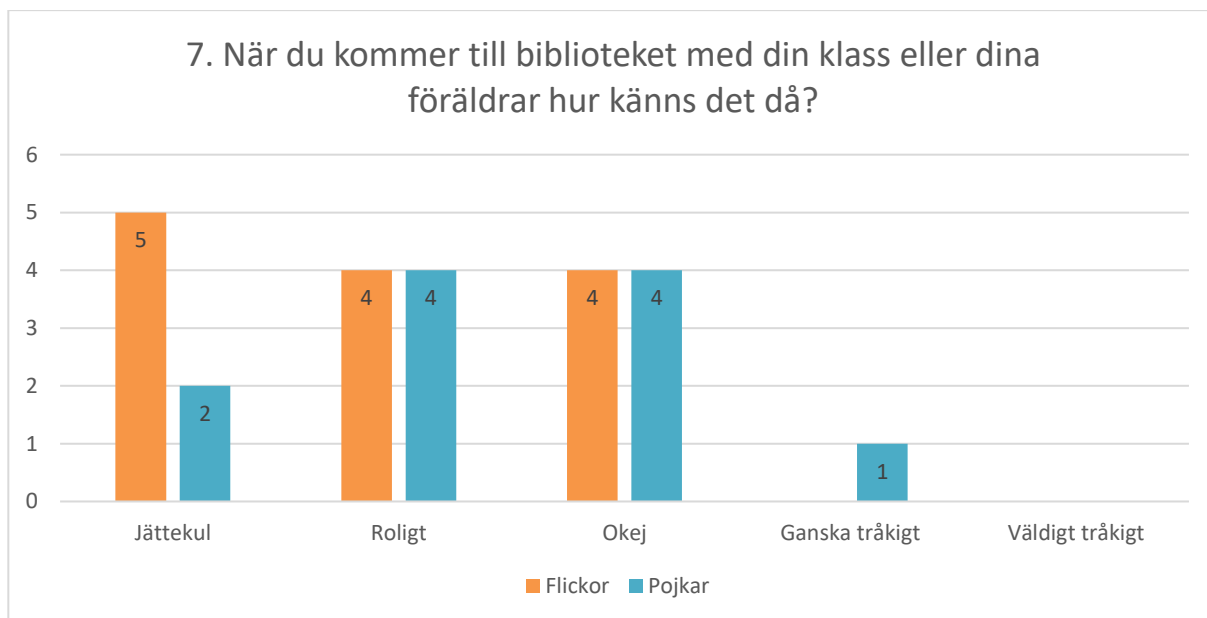
Pojkarna: "Att han hoppade så mycket", "Hundens slem", "Att hunden skällde så mycket".

Fråga 5: Vad var bra med att få vara på biblioteket och lära känna det lite mer?

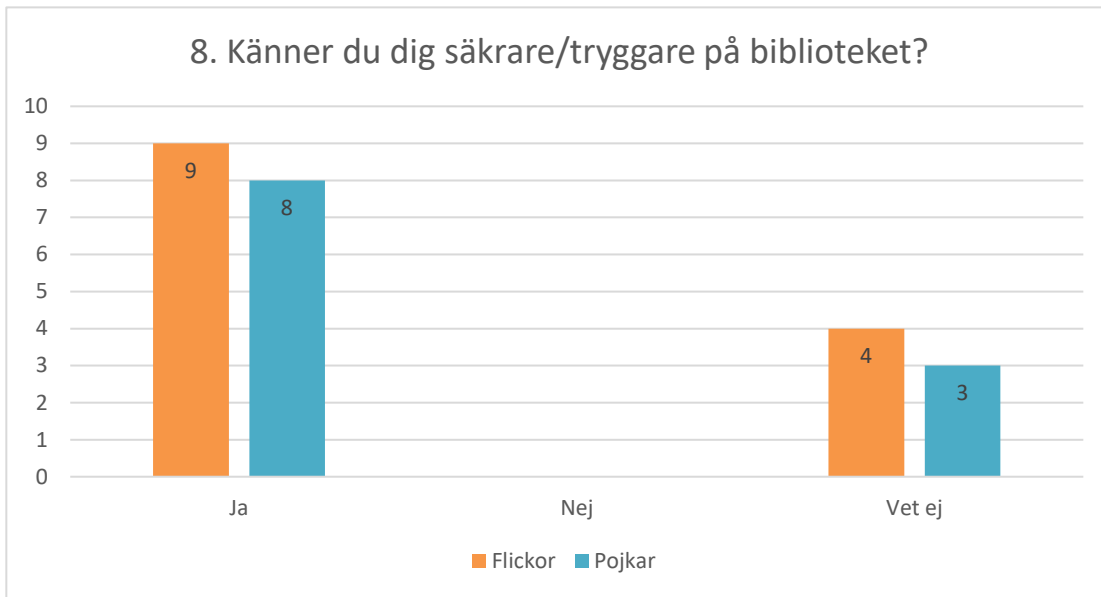
Två svarade "Jag fick lära mig mer". Andra exempel på svar "Att åka den jättestora hissen", "För att jag fick veta mer om avdelningarna", "Man fick lära sig att låna och lämna tillbaka böcker i maskinen", "Man fick se sig omkring och fick lära sig alla märken" (med märken menar hen de symboler som böcker är märkta med på barnavdelningen).

Fråga 6: Finns det något du tycker var dåligt med att få vara på biblioteket och lära känna det lite mer?

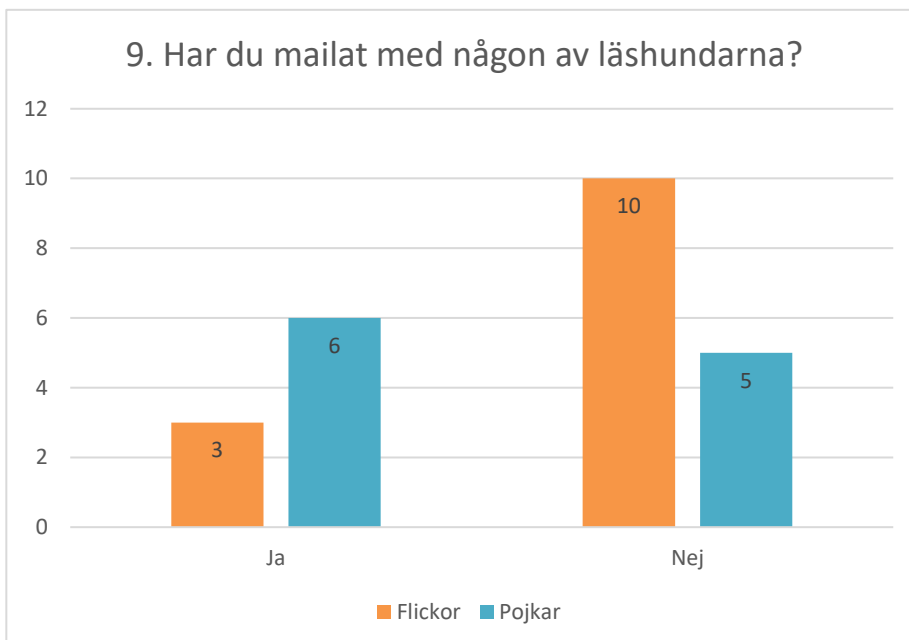
Alla svarade nej, utom en som svarade att man inte fick spela på bibliotekets datorer.

Kommentar: De flesta tycker att det känns helt okej och roligt, sju tycker till och med att det är jätteroligt.

Kommentar: 17 av 24 barn tycker att de känner sig tryggare och säkrare i biblioteket, de övriga vet inte om det blivit någon skillnad. Det barnen lyfter fram är att de känner sig tryggare med att "Låna böcker", "Maskinerna där man lämnar tillbaka böckerna", fem barn svarar att de blivit tryggare i allt. "Det är tryggt, tyst och man får läsa i lugn och ro". Hitta de böcker jag vill låna. Vad symbolerna heter". "Söka i katalogen". Det är viktiga baskunskaper att ha när man besöker ett bibliotek.

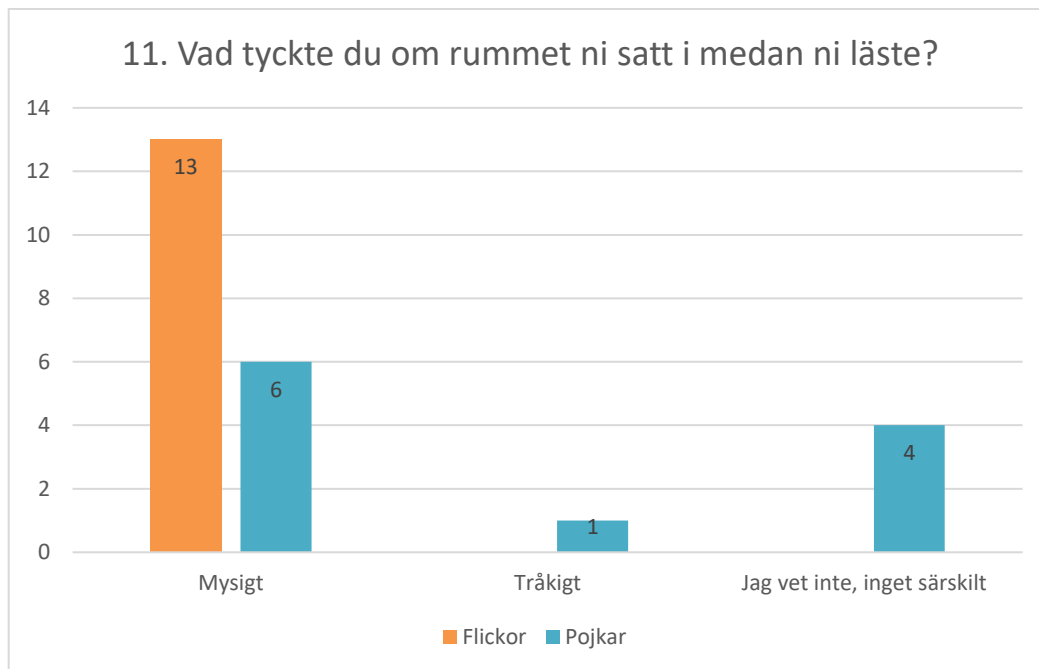
Kommentar: Det är många som inte tagit chansen att maila till sin läshund. Här har nog vi som jobbat i projektet kunnat påminna barnen, föräldrarna och berörda lärare mer än vad vi gjort.

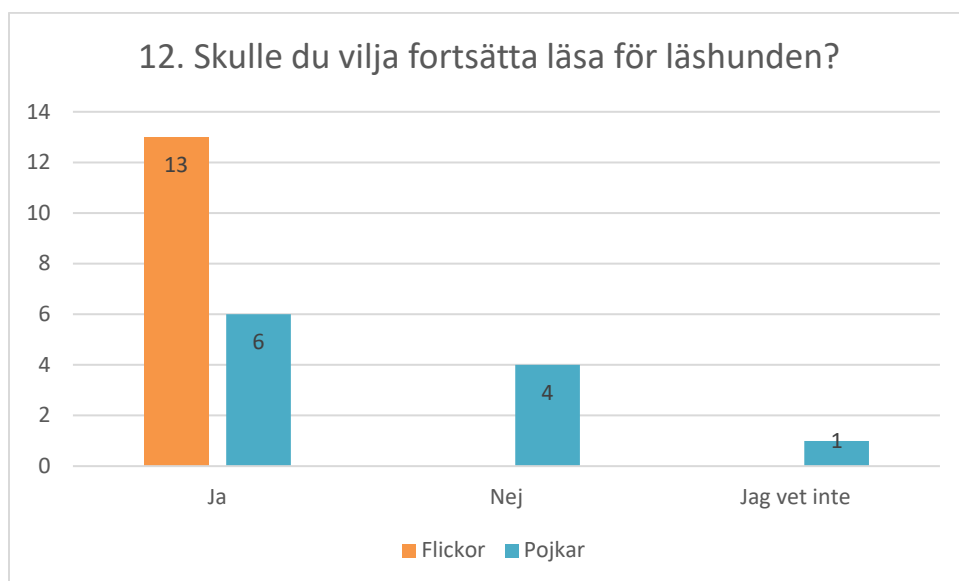
Kommentarer från barnen, "Nej har inte hunnit, glömt bort" "Inte vetat". "Visste inte att man kunde det".

Fråga 10 Hade du velat maila mer med läshunden?

Åtta barn svarade ja och tre svarade nej. Resterande svarade Vet ej.

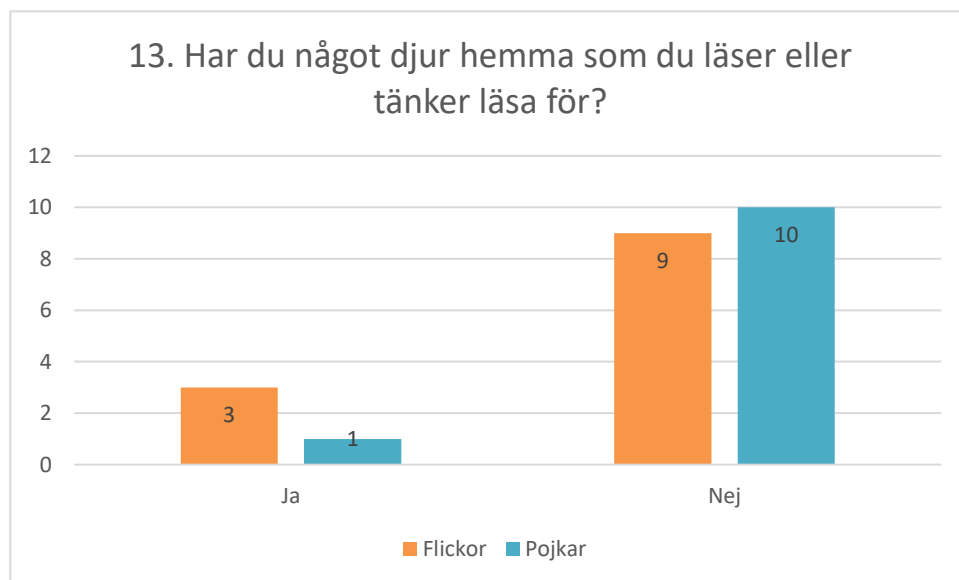

Kommentar: Med denna fråga ville vi ta reda på hur de upplevde det fysiska rummet som under projektets gång har varit olika rum. Trots byte av rum så har ambitionen att göra det lite extra trevligt på varje nytt ställe givit resultat. Barnen upplevde det mysigt. Det var en som svarade tråkigt och anledning till det var att "Det lät så mycket. (utifrån) Jag fick svårt att koncentrera mig". Detta barn läste för läshunden då vi använde oss av läshundkojan utanför Kulturens hus och där passerar en hel del trafik.

Kommentar: 19 av 24 barn svarar ja på frågan. 10 av barnen skrev "För det är roligare att läsa". Andra kommentarer var "Då kan jag leka med hunden mer. Jag har ingen hund", "För det var jätte jätteroligt att läsa för en hund". "För det var jättemysigt". "Jag vill läsa varje tisdag". "Det var roligt och mysigt". "Det känns bättre att läsa för en hund än en människa".

De som svarad nej kommenterade det med att hen missade en rolig lektion som var på den tiden. En tyckte "Det var lite stressigt på skolan när man skulle iväg och läsa". En skrev helt enkelt att "För det har jag redan gjort".

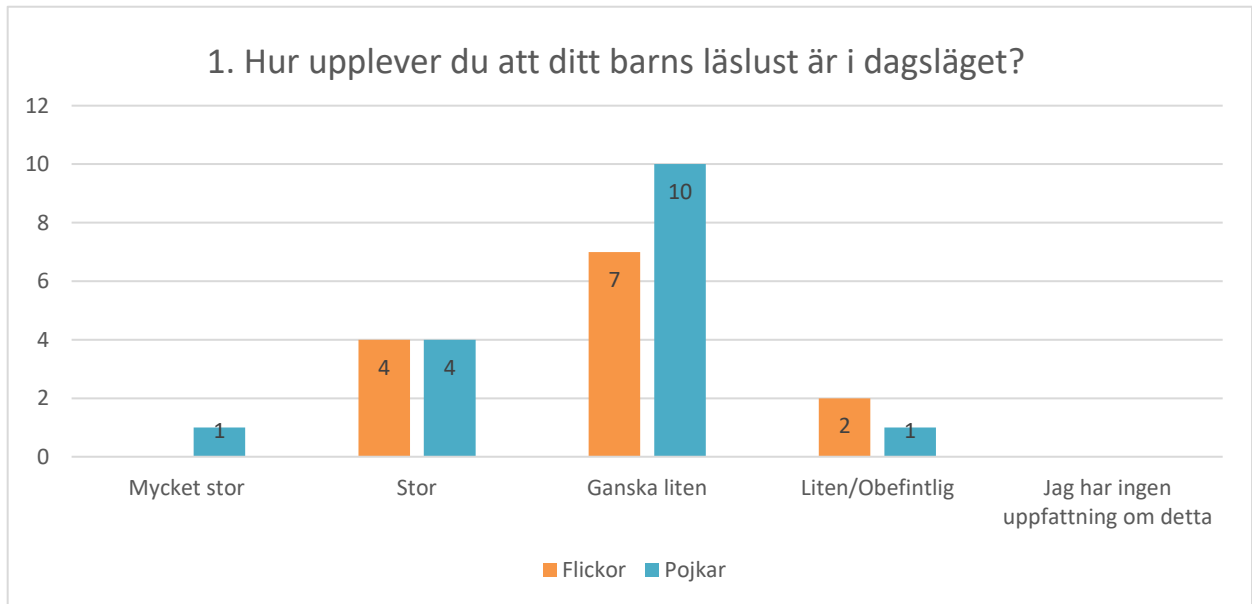

Kommentar: Tre svarade att de hade hund, två att de hade hamster och en hade en kanin. Ett svar saknas. En svarar att hon tror att hon skall läsa för hamstern. En svarar att "Min storsyster har en hund, men den vill inte lyssna. Det går bra att läsa för den när den sover". Övriga som anger att de har djur hemma svarar nej.

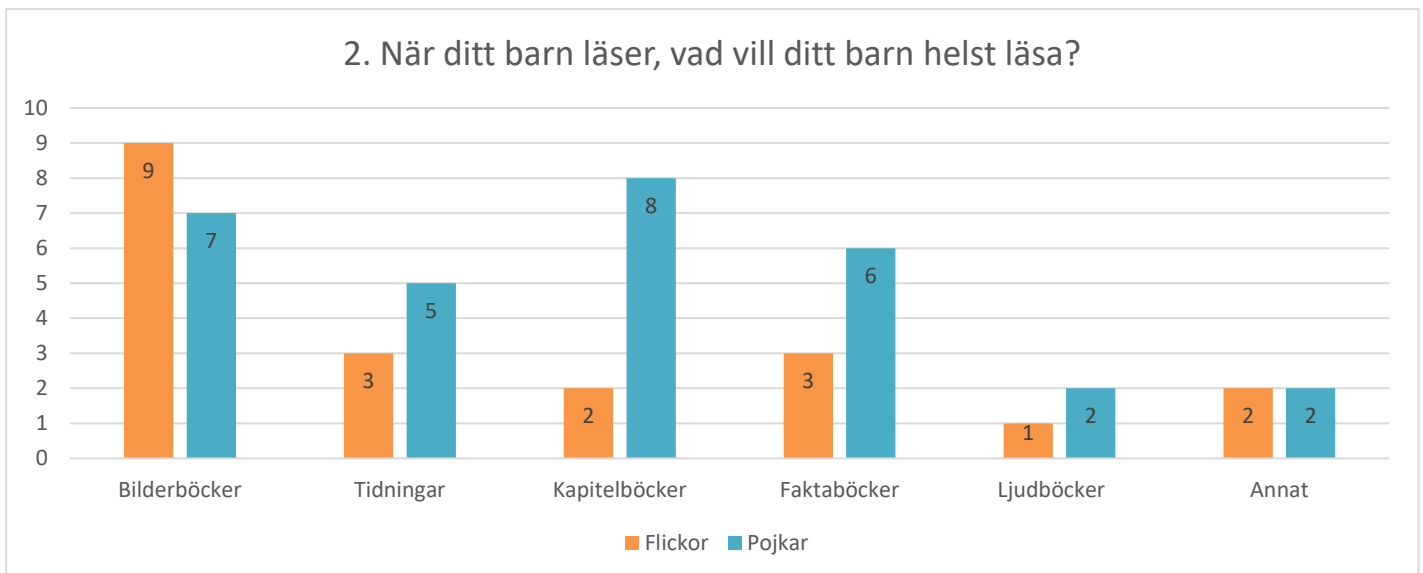

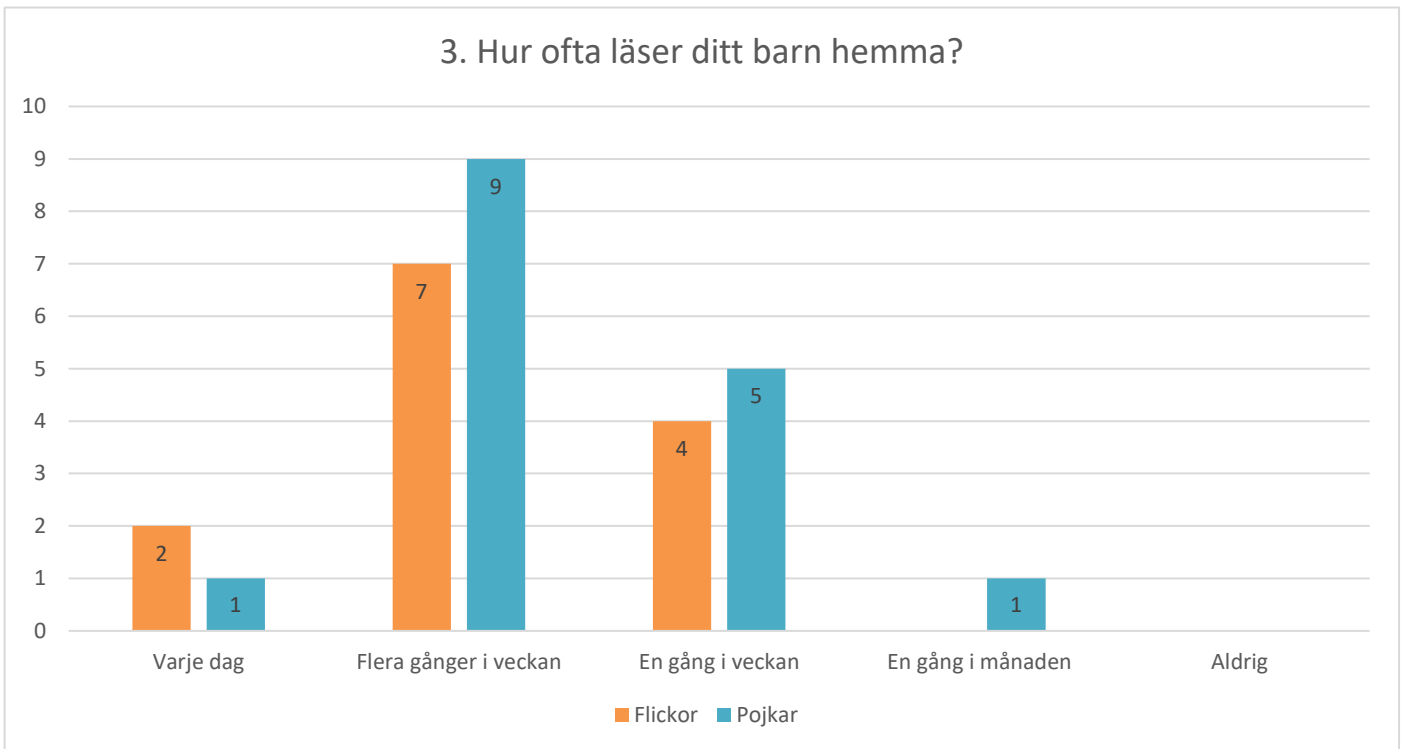
3. 3 Svar från föräldrar till barn som läst för läshund före projektstarten

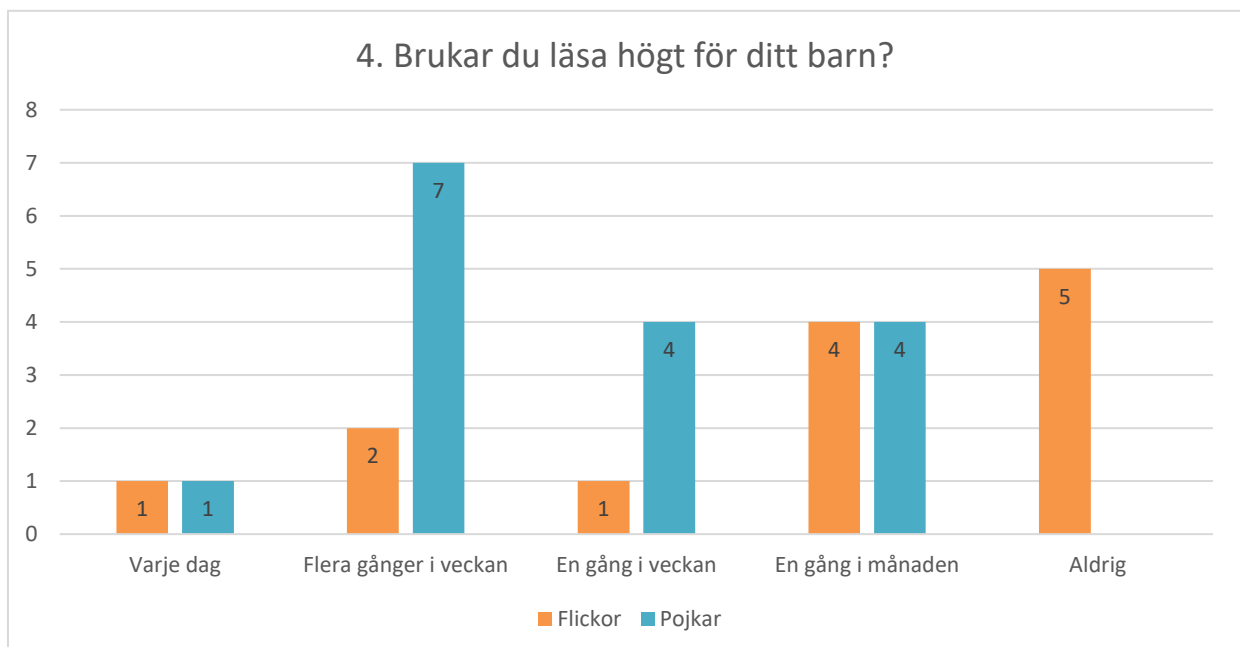
Kommentar: "Liten, har inte stor läslust. Läser sällan på eget initiativ". "Gillar inte högläsning"

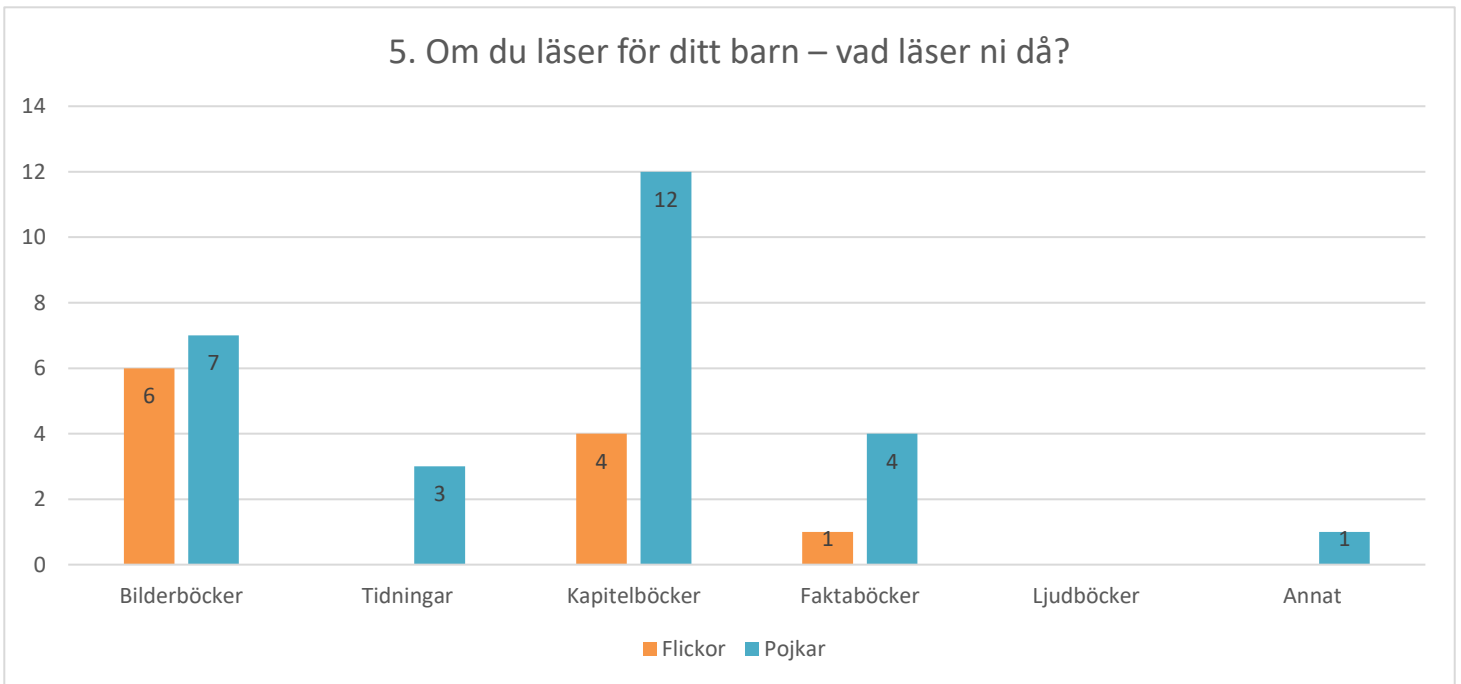
Kommentar: Angivit under annat: "I sin Ipad eller Iphone". "Faktaböcker som lillebror lånar". "Det är vi som ser till att han läser" (Lätt att läsa). "Textningen på TV:n och på Ipad". "Nyheter". "serietidningar".

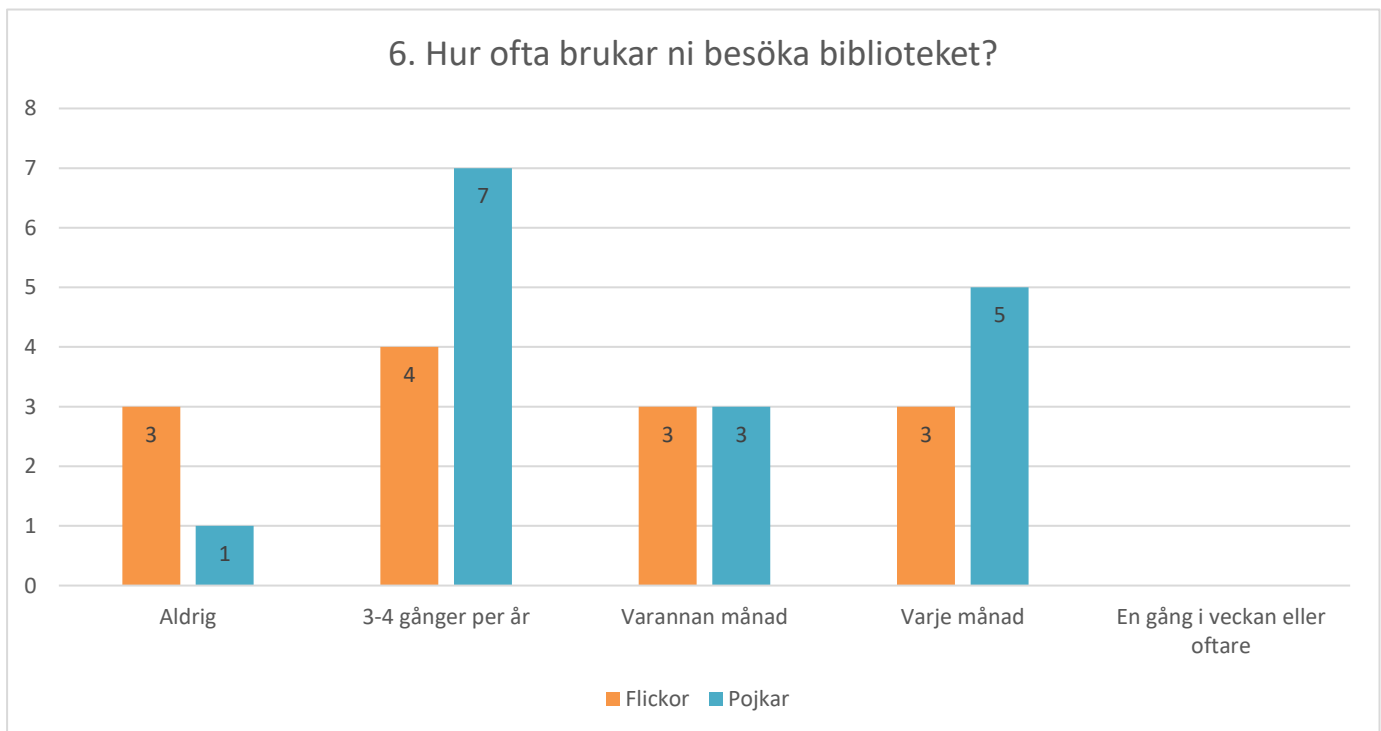
Kommentar: "Läser läxan fler gånger i veckan och sedan ytterligare någon gång då och då ur egen bok".
"Läser inte självmant, men vi försöker 10 min/dag). "Flera gånger i veckan genom att vi föräldrar är aktiva och ser till att hon läser annars skulle det aldrig bli av".

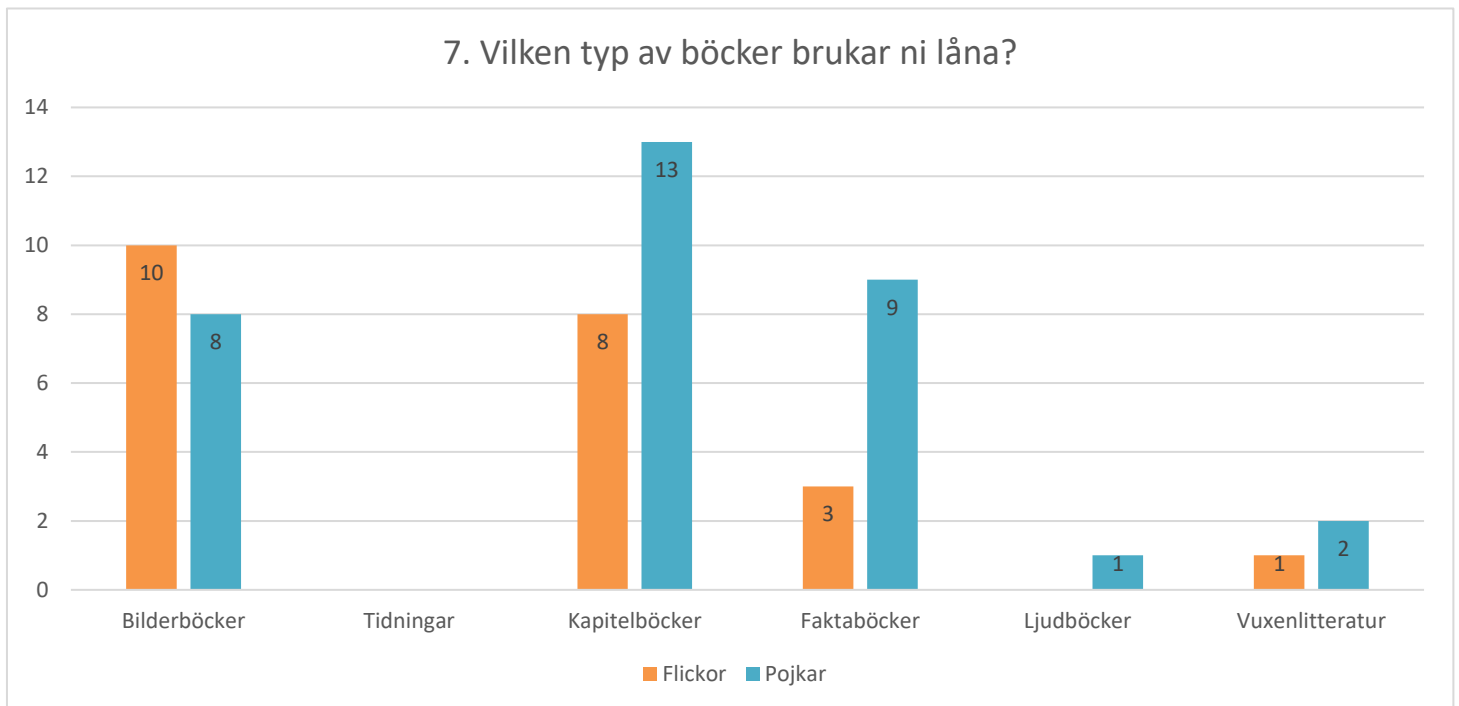
Kommentar: Aldrig nu, men fram till 5års ålder varje dag". "Tidigare varje dag när han inte läste själv"

Kommentar: Annat: TV. Läser inte = 5 stycken.

Kommentar: Stor variation på hur ofta deltagarna och deras föräldrar besöker biblioteket.

Kommentar: Mest vanligt förekommande är kapitelböcker, bilderböcker och faktaböcker.

3. 4 Svar från föräldrarna efter att barnen läst för läshund

1. Vad tänkte du som förälder, när du första gången fick höras talas om läshundsprojektet?

"Tycker det är en bra idé, roligt för barnen. Som vuxen känns det däremot lite dåligt att ens barn behöver stödet, man funderar om man själv skulle ha gjort något annorlunda"

"Spännande, roligt för x"

"Jag tänkte att det var roligt för barnen. Jag trodde först att det var ett mjukisdjur"

"Spännande (2)"

"Jättebra"

"Spännande och annorlunda"

"Det lär väldigt roligt och annorlunda att få läsa för en hund"

"Positivt. Bra med läsprojekt"

"Vi tyckte idén lät väldigt intressant och en rolig aktivitet för x. Vi förstod att läsningen skulle öka hennes läslust"

"Aldrig hört talas om något sådant tidigare"

"Att det lät otroligt, nästan som att någon skojade"

"Ett bra initiativ som kan ge mer läslust"

"Mycket bra idé, allt för att försöka skapa läsintresse"

"Hade läst om projektet i en tidning och blev redan då intresserad"

"Jag tänkte, vad är det för något?"

Vi som föräldrar visste att det fanns läshundar i övriga delar av Sverige då kullsyskon till vår egen hund är en läshund"

"Roligt och spännande sätt att stimulera till läsning"

"Vad bra att det finns i Luleå. Jag har hört talas om läshundsprojekt i andra städer"

"Var lite skeptiskt först"

"Jag som förälder tyckte det var konstigt när jag första gången fick höra talas om läshundsprojektet. Det eftersom jag själv är mycket rädd för hundar"

2. Har din uppfattning om läshundsprojektet förändrats efter att ditt barn börjat läsa för läshunden, på vilket sätt?

"Delvis, har alltid sett det som något roligt och speciellt för barnen, är nu efteråt ännu mer positiv"

"Nej, ingen förändring" "Samma uppfattning (4)"

"Oförändrat positiv! X berättar mer hemma om vad han har varit med om på skolan"

"För xxx har hunden varit ett betydelsefullt möte varje vecka, mycket uppskattat och god effekt på hand läsförmåga"

"Att det är ett lustfyllt sätt att lära ut läsning"

"det har inte förändrats något. Tyckte hela tiden att det kan vara roligt"

"Vår uppfattning har inte ändrats. Vi har redan från början förstått att läsningen skulle vara positiv för hennes fortsatta läsning (2)"

"Endast positiva tankar om läshundar (2)"

"Avslappnad när x läser" Läsningen har lossnat, fått bättre självförtroende"

"Han är mer positiv till att läsa"

"Nej, x har blivit mer intresserad av att läsa efter projektet"

"Nej, vi vet att det är positivt för barn/vuxna/gamla om behov att vara kring djur"

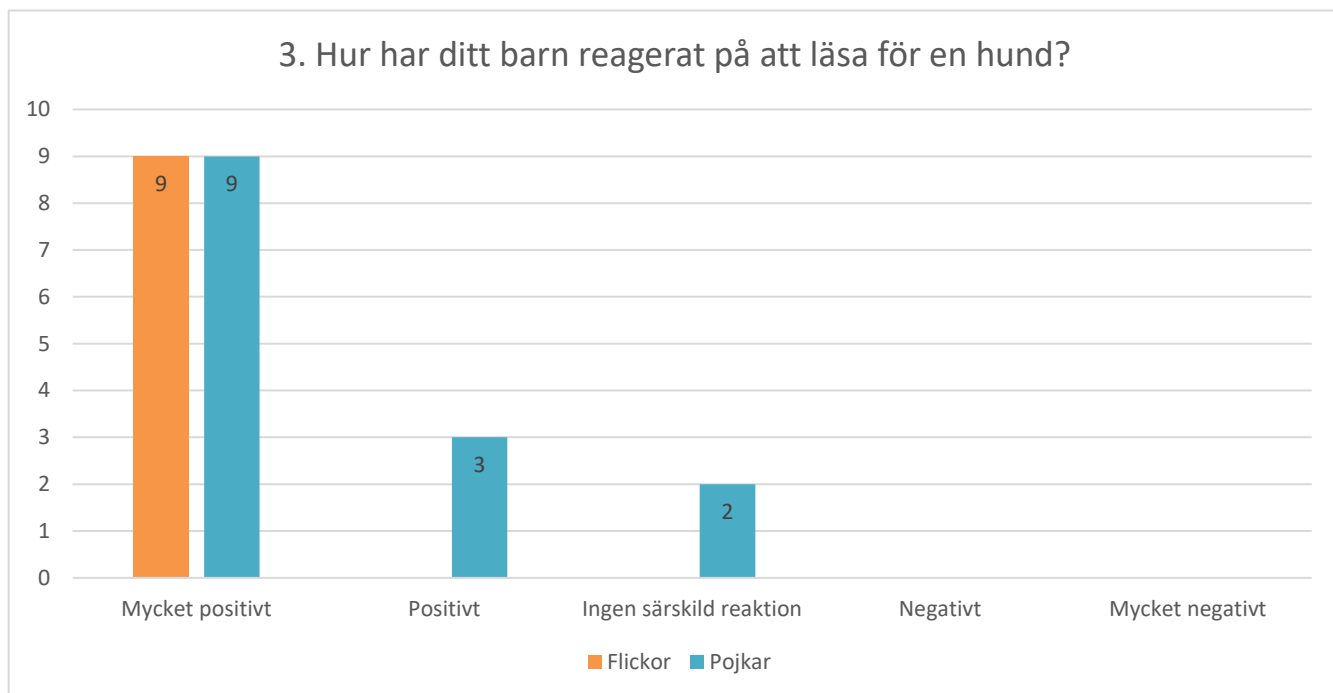
"Funderar lite i fall det kanske hade varit mer framgångsrikt med en duktig pedagog, expert inom läs/skriv"

"Tycker det är en bra idé"

"Ja, förut trodde jag bara att man lekte med hundarna, men nu vet jag att man läser för hundarna"

"Ja, när man fick mer information om hur det gick till så kändes det bara roligt för x att han skulle få läsa för en hund"

"Min uppfattning om läshundsprojektet har förändrats efter att mitt barn börjat läsa för läshunden. Han har blivit självständig att själv hitta böcker i datorn på biblioteket"

Kommentar:

Resultatet visar på att barnen upplever besöket hos läshunden positivt. Här följer några kommentarer från föräldrarna. "Får en positiv effekt även till att gå till skolan". "Han har varit jätteglad alla gånger utom en, då hade hunden skällt hela tiden och x tyckte att det kändes om att den inte lyssnade på honom". "Han älskar hundar och skulle gärna haft en egen". "X älskar hundar, men har inte älskat läsning lika mycket, Nu läser han mycket hemma, med god aptit!" 😊 "Pressen att läsa högt för någon har minskat". "X längtade efter varje nytt möte med Peppe". "Han tyckte det var roligt". "Tycker det är både roligt att läsa för hunden och få egentid med bibliotekarie". "När jag frågat vad hon tycker har hennes svar varit att hon älskar att läsa för hunden"

"X tycker det har varit roligt att läsa för hunden"

"Han tycker att det varit jätteroligt att träffa hunden och har pratat massor om det"

"Han läser självmant böcker mm nu. Det gjorde han inte tidigare"

"Älskar hundar, så den delen har bara varit positiv"

"Han berättar gärna åt andra om läshunden och är jätteglad"

"Mitt barn tycker om hundar"

"X är van vid hund. Vi har två i familjen som gärna är med när vi vuxna läser för x"

"Han har alltid sett fram emot att gå och läsa för läshunden, t o m när han har varit sjuk har han velat gå till skolan för att inte missa läshunden"

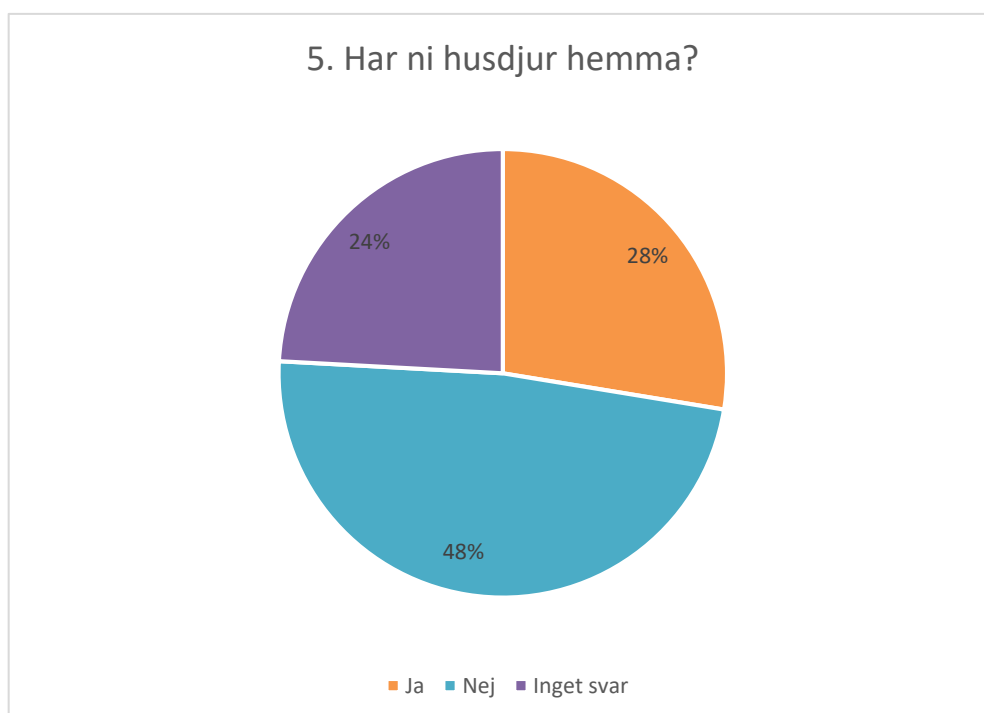
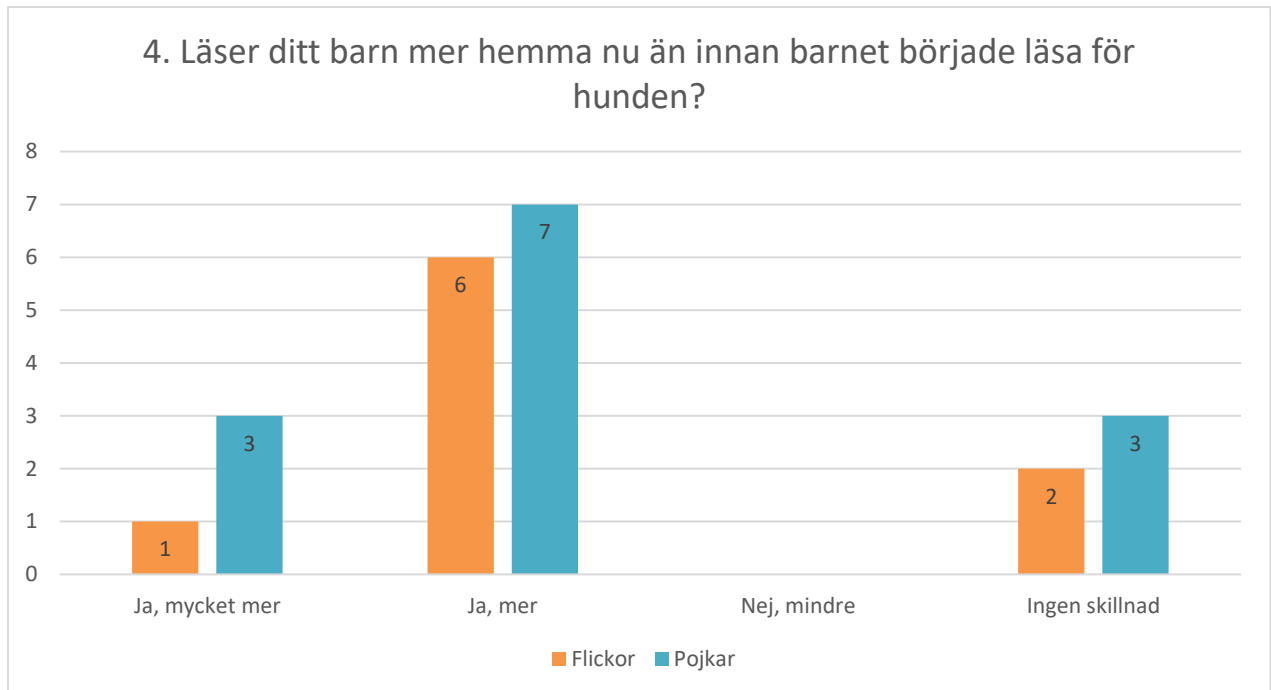

"X har verkligen sett fram emot att få träffa Ottilia och stolt berättat om böcker hon läst"

"Han visade en enorm glädje till att få läsa för en vovve. Han tyckte det var jättehäftigt"

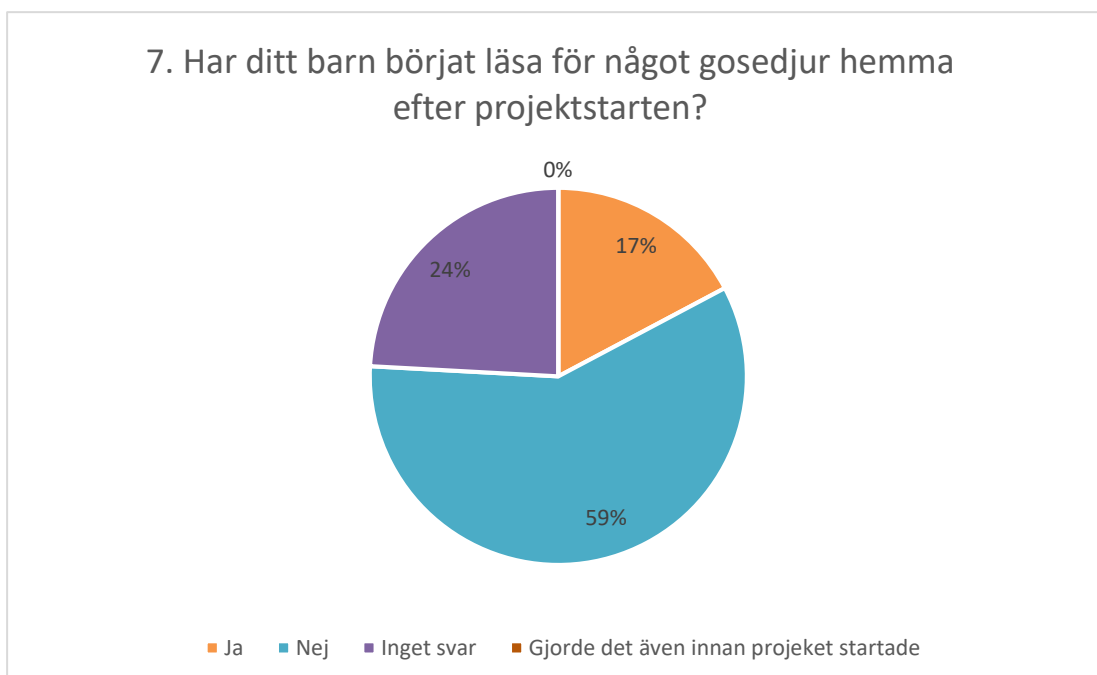
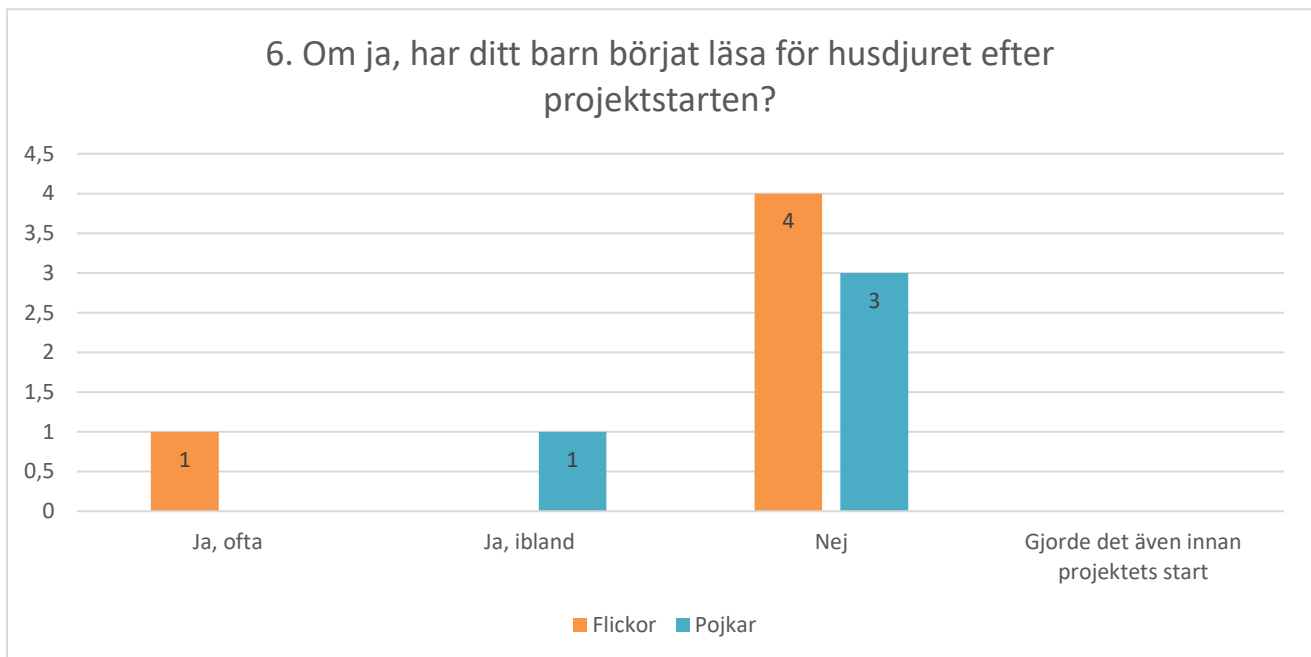
"X tyckte att det var ganska roligt att läsa för en läshund"

I tabellen nedan framgår att de allra flesta barnen läser mer hemma nu än innan de började läsa för läshunden.

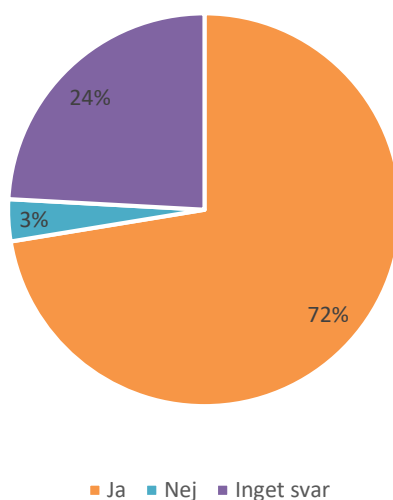
Kommentar: De husdjur som angavs var kanin, sköldpaddor, hund/hamster, parakiter, hönor, Katt och marsvin. Två av de deltagande barnen har börjat läsa för sitt husdjur (se tabell 6). 17% har börjat läsa för sitt gosedjur (se tabell 7).

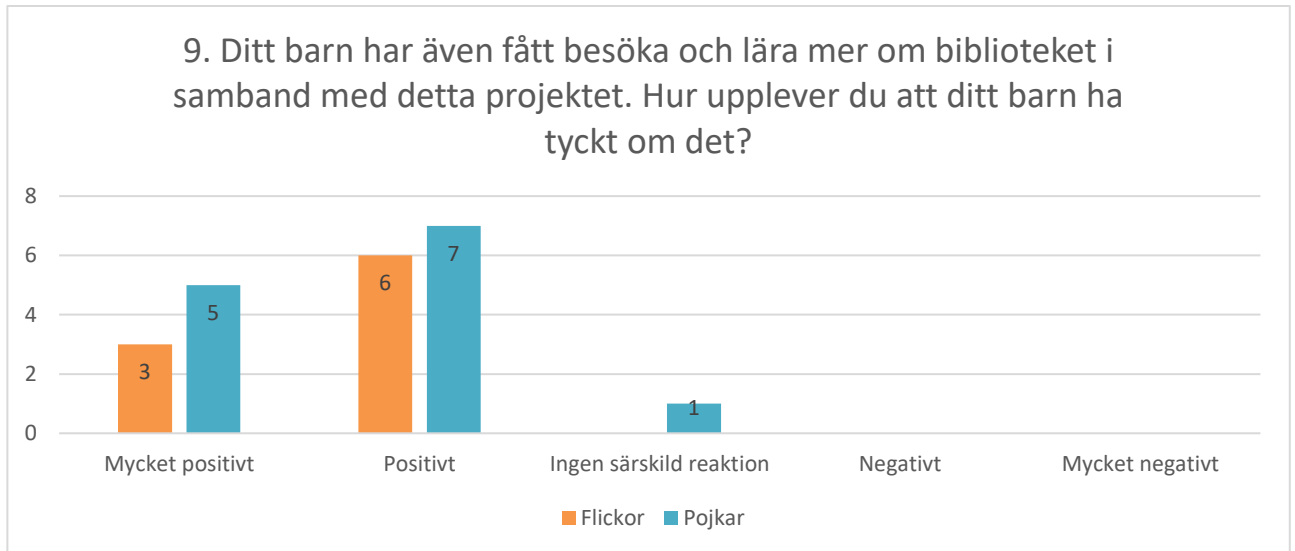

8. Skulle du vilja att ditt barn fick möjlighet att fortsätta läsa för läshund?

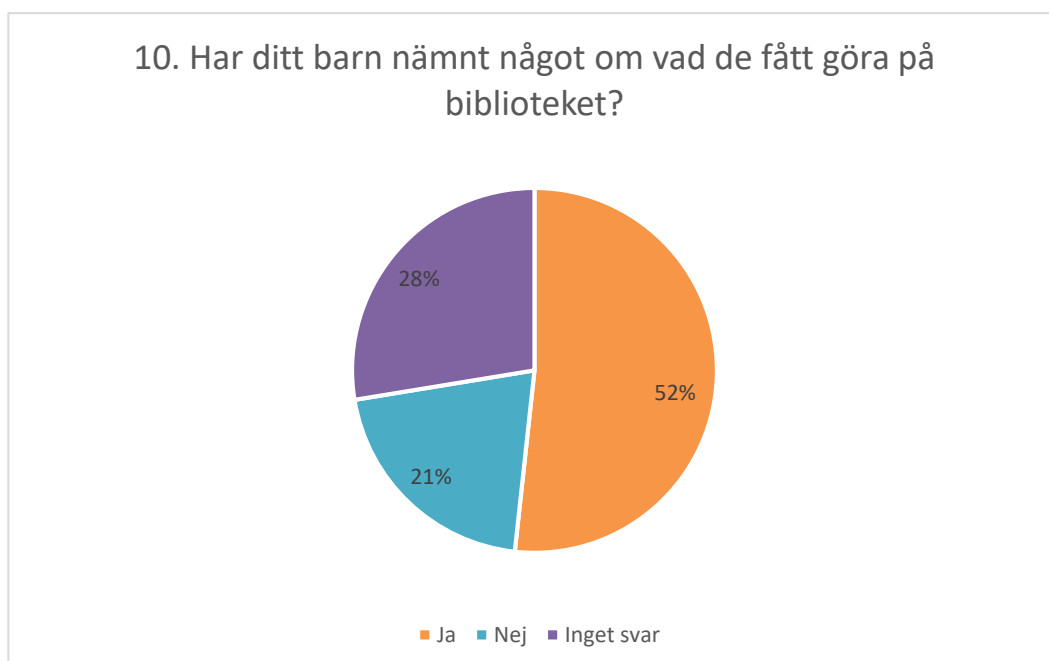

Kommentar: 72% av de föräldrar som svarat skulle önska att deras barn fick fortsätta läsa för en läshund. Argumenten för detta; "Hon trivdes mycket bra med det". "Det har verkligen väckt läslusten". "Bidrar till ökad läslust, stärker barnets självkänsla och självförtroende", "Öka motivationen till läsning", "För att hon verkligen tyckte om det!", "Därför att det blir roligare att få läsa för en hund", "Ökar läslusten och läsförståelsen mycket", "Hennes positiva inställning till det", "Eftersom han får lära sig mer att läsa", "För att han tyckte det var kul, lärorikt för honom", "JA, för att han får större läslust", "Han motiveras av att läsa för hunden och tycker det är kul", "Det är positivt", "För då blir han bättre på att läsa", "Han tycker själv det är roligare nu med läsningen", "Allt för att uppmuntra läsningen/läsförståelsen", "Det har haft positiv inverkan och det behövs", "det har utvecklat hans läsning och det behöver han göra ännu mera", "Det gjorde honom mer positiv till läsningen"

Om nej: "I så fall på fritiden"

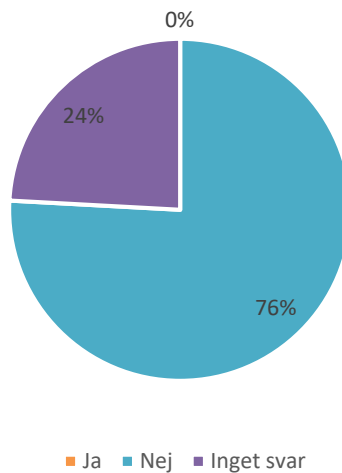
Kommentarer: Upplevelsen av att besöka biblioteket har varit positiv. "Han gillar biblioteket", "Han vill att vi hemma också skall låna böcker åt honom", "Har alltid tyckt om att besöka/spendera tid i biblioteket", "X gillar bibblo om han lär sig mer om hur man hittar växer han", "Läste i info att han skulle gå på bibblo, men han har aldrig nämnt det", "X pratar mycket om vad hon gjort på biblioteket", "Han har blivit bättre på att läsa böcker och även hitta dem", " X tycker att det har varit bra att få uppleva biblioteket", "Hon pratar nästan mer om det än hunden", "Han tyckte det var jättebra", "Han gillar att vara på bibblo", "X har berättat mycket om biblioteket, både om biblioteket och de som jobbar där- mycket positivt", "Han har tidigare endast var med syskonen på biblioteket", "Han har pratat om besöken i positiva ordalag, besökt andra delar än vanligt".

Kommentar: Drygt hälften av barnen har nämnt att de varit på biblioteket. "Kollat , valt ut och läst böcker och fikar", "Hur det fungerar, vad bibliotekarier gör, att man kan få hjälp att hitta böcker, att man kan sitta på fler ställen än på barnavdelningen", "Fått lära sig hur man lånar böcker", "Få boktips och vara med och öppna biblioteket", "Att hon fått vara på alla bibliotekets våningar", "Fått gå runt och letat symboler", "Lära sig hitta böcker", "Hon upptäckte att de som jobbar på biblioteket packade upp olika och massor av böcker för att skicka till andra bibliotek", "Åka en stor hiss", "Lånat böcker", "Visad runt", "Sökt på datorn".

12. Ditt barn har haft möjligheten att maila till sin läshund. Har ni nyttjat den möjligheten?

Kommentar: Det är väldigt få som nyttjat att maila läshunden hemifrån mellan träffarna. Av resultatet framgår att de allra flesta inte kände till att de kunde göra det eller hade glömt. Här har vi från projektet inte varit tillräckligt tydliga med denna möjlighet.

13. Skulle du rekommendera andra föräldrar låta deras barn delta i ett liknande projekt?

19 föräldrar svarade att de absolut skulle rekommendera detta. "Absolut. Vårt barn kände sig utvald och speciell". "Ja självklart, att samarbeta med någon som aldrig dömer hur du läser och alltid finns där är fantastisk". "Absolut, det är ett jättebra projekt. Vi rekommenderar det starkt för alla barn". "Det har varit en gåva för oss och vårt barn att få lära känna biblioteket, personalen och hunden".

Övrigt:

"X hade gärna fortsatt några gånger till och det tycker vi också". "Kanske kan en språkpedagog medverka i projektet, vet inte om det är redan arrangerat så. Men någon som ser mer än oss föräldrar och kan hjälpa på annat sätt"

"Tror han uppskattade att få läsa utan att det fanns tidspress eller stress från kompisar/lärare (ex när ni läst klart – då får ni rita fritt = stressmoment"

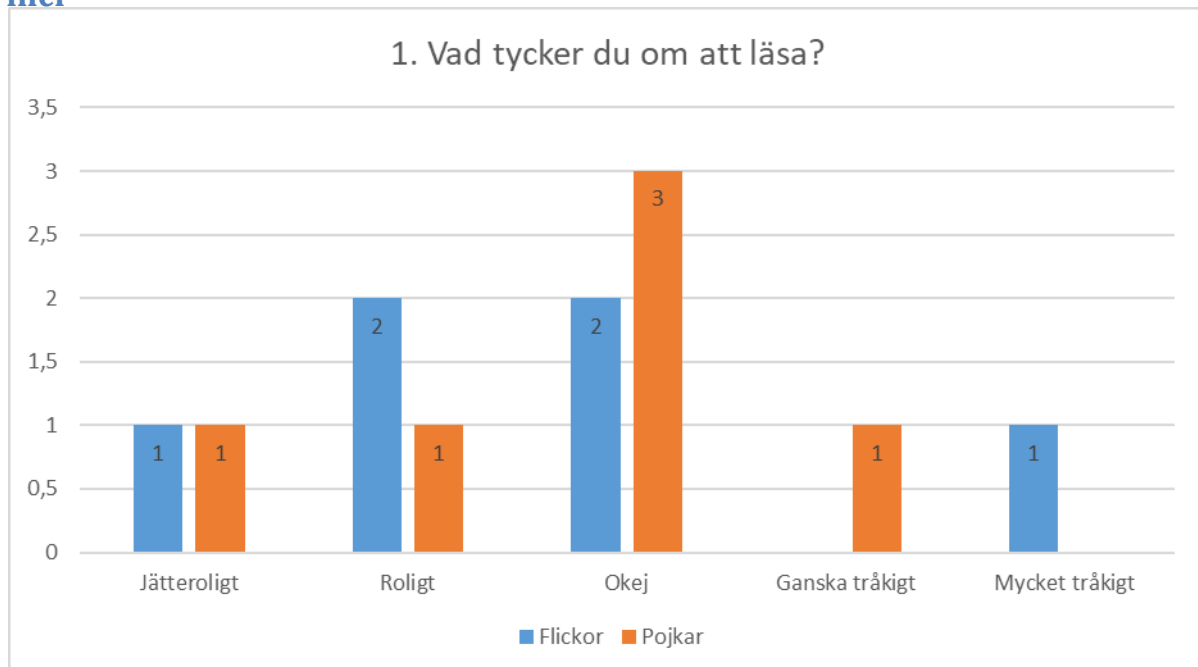
"X har fått byta läsebok efter att han läst för läshunden"

"Jag anser att även de barn som har bra läsflyt och läsvilja ska få ta del av läshunden. Ligger man bra till med sin läsning ska man inte gå miste om roliga grejer. Anser inte att det är motiverande att de barnen ej få delta"

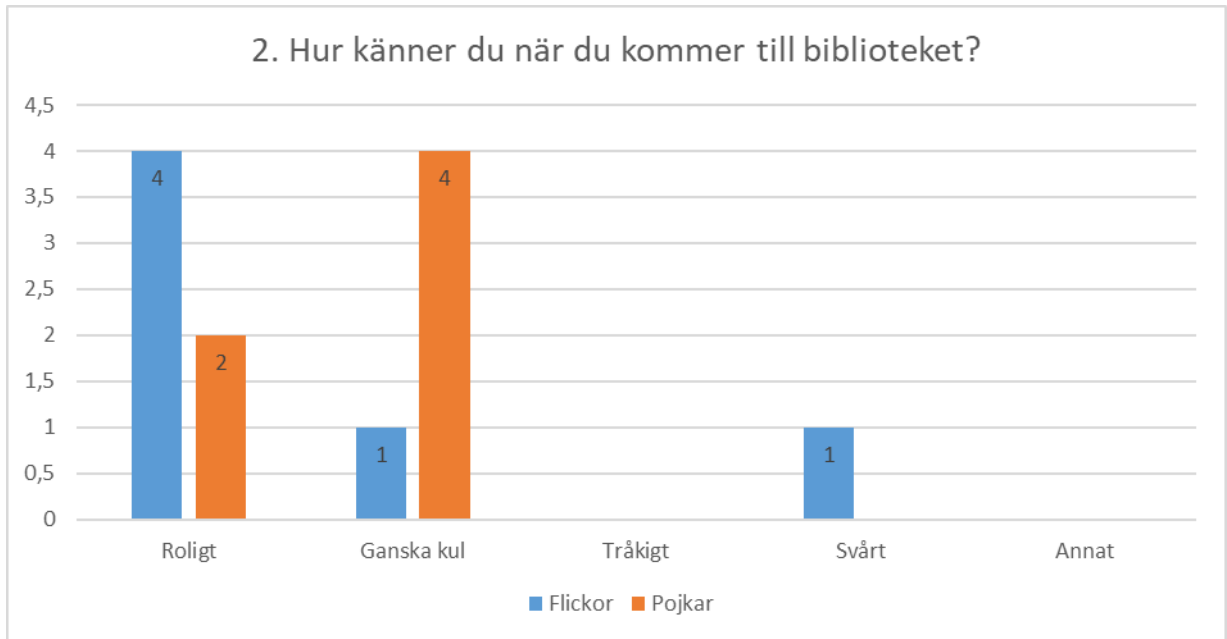
"X upptäckte att hon var allergisk mot hundar under projektet, vilket kan påverka resultatet av hennes upplevelse"

"X har blivit mycket bättre på att läsa under denna tid med läshunden".

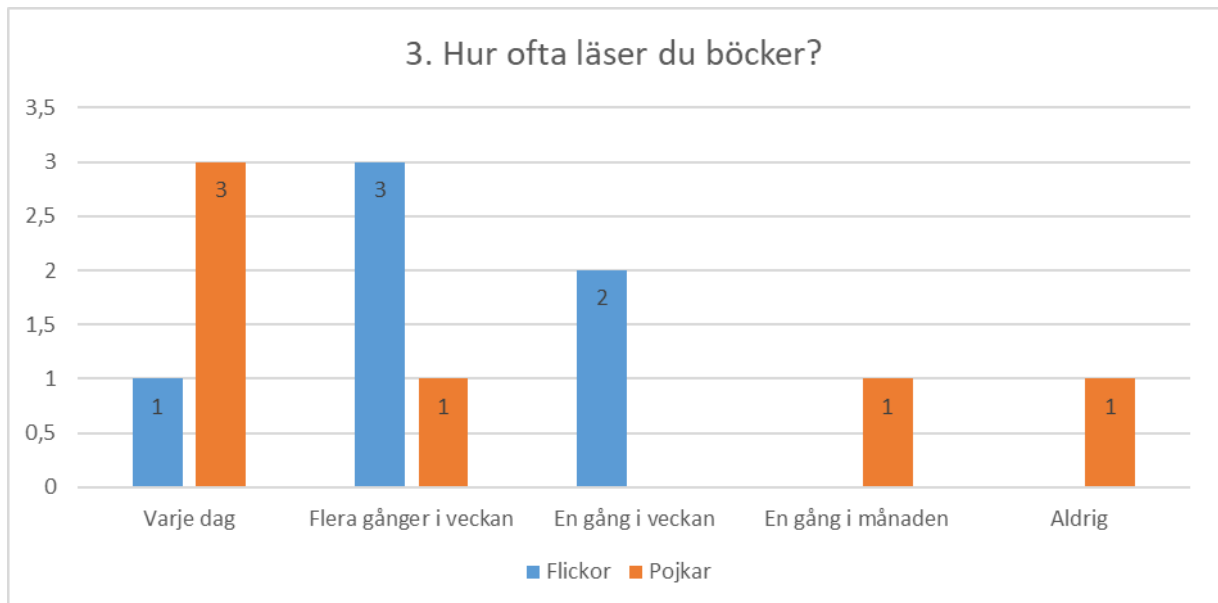
3.5 Svar innan projektetstart från deltagande barn som läst för roboten Vinci

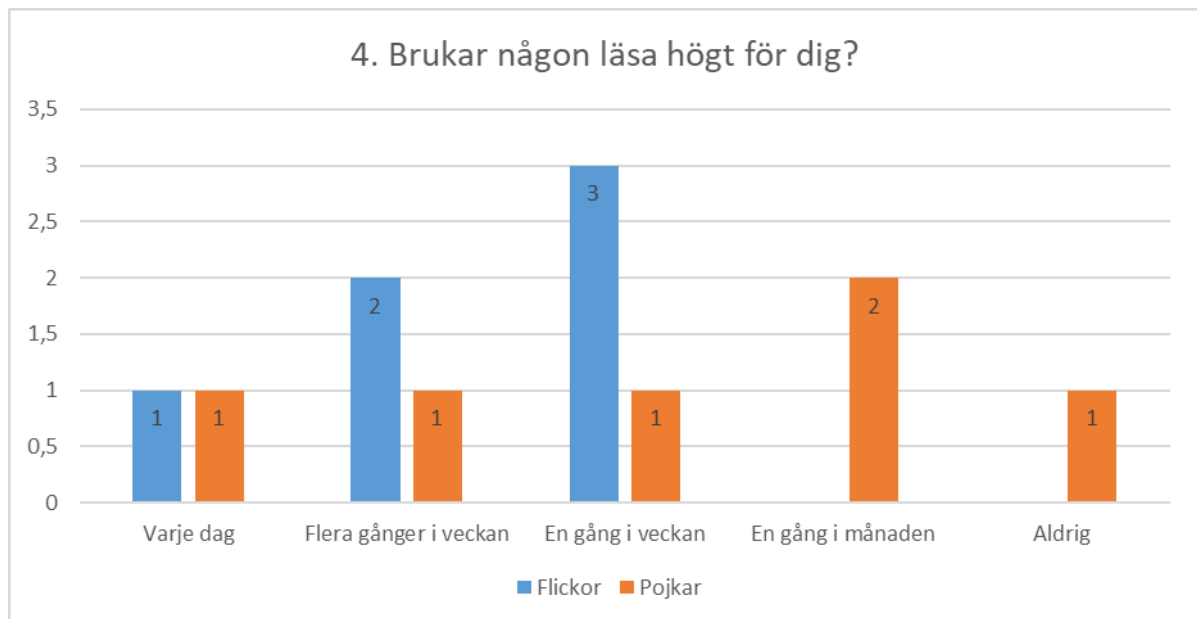
Kommentar: 2 av 12 barn tycker det är tråkigt att läsa.

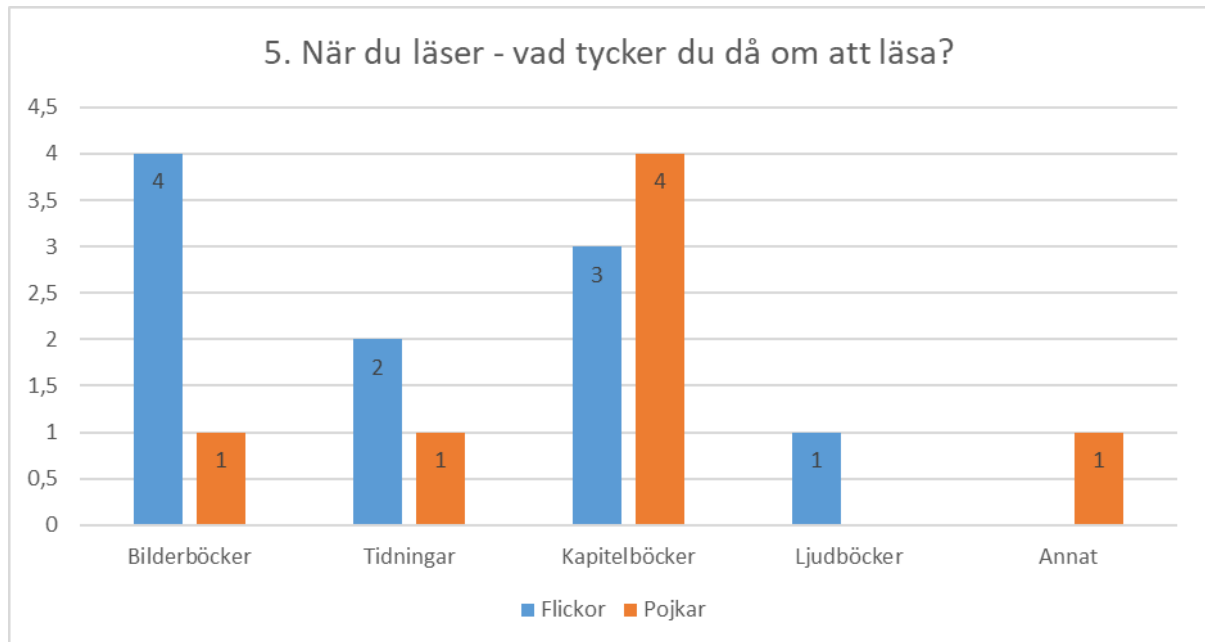
Kommentar: De allra flesta tycker det är roligt när de kommer till biblioteket, en svarar att det är svårt "Jag vet inte vad jag kan läsa".

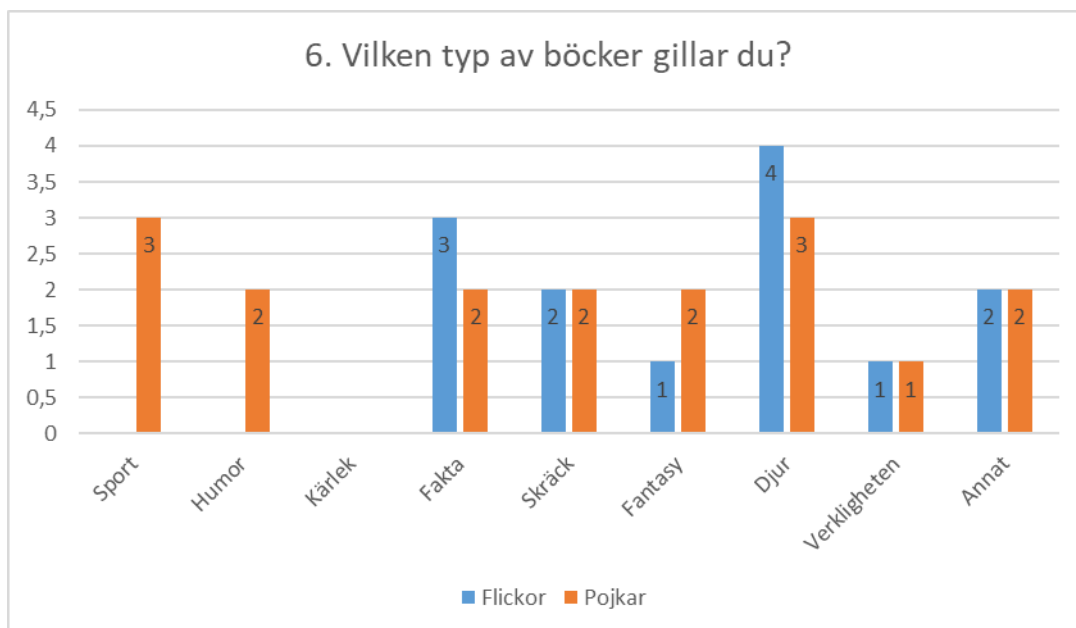
Barnens kommentar är att: "Varje dag i skolan och läsläxan hemma", "En gång i veckan, men ibland mer när jag inte har något annat att göra", En gång i veckan men läser min läsläxa nästan varje dag".

Kommentar: De allra flesta svarar att fröken läser flera gånger i veckan på skolan. Så här är det svårt att få en uppfattning om hur mycket föräldrarna läser för sitt barn hemma. Några har angivit att deras mamma eller pappa läser.

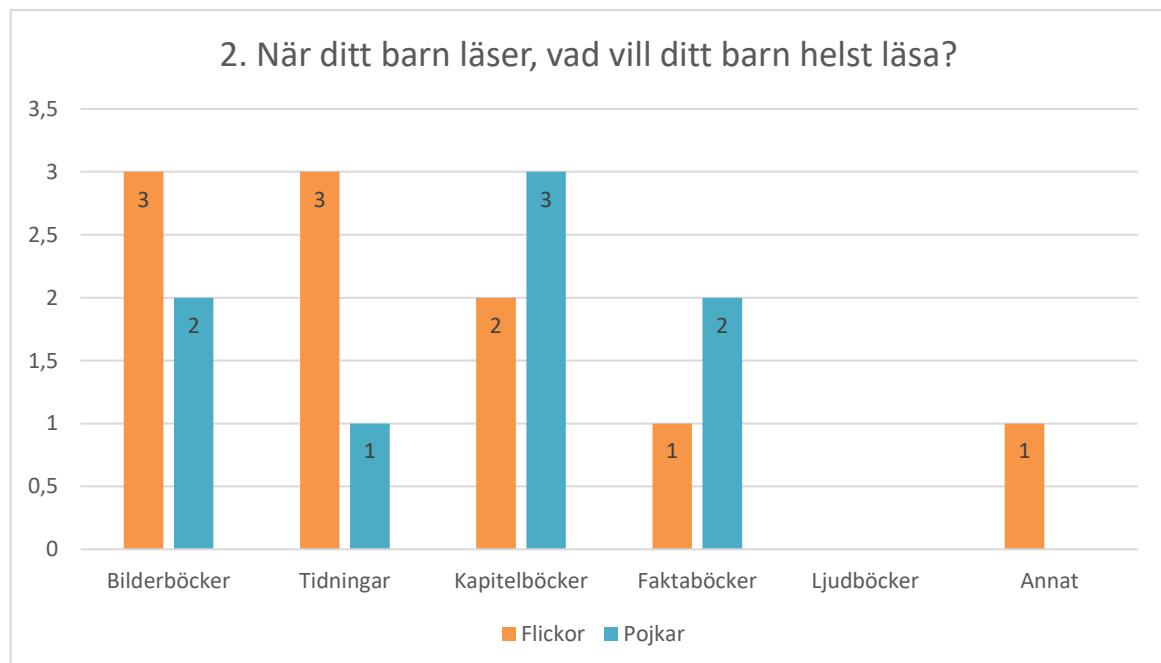
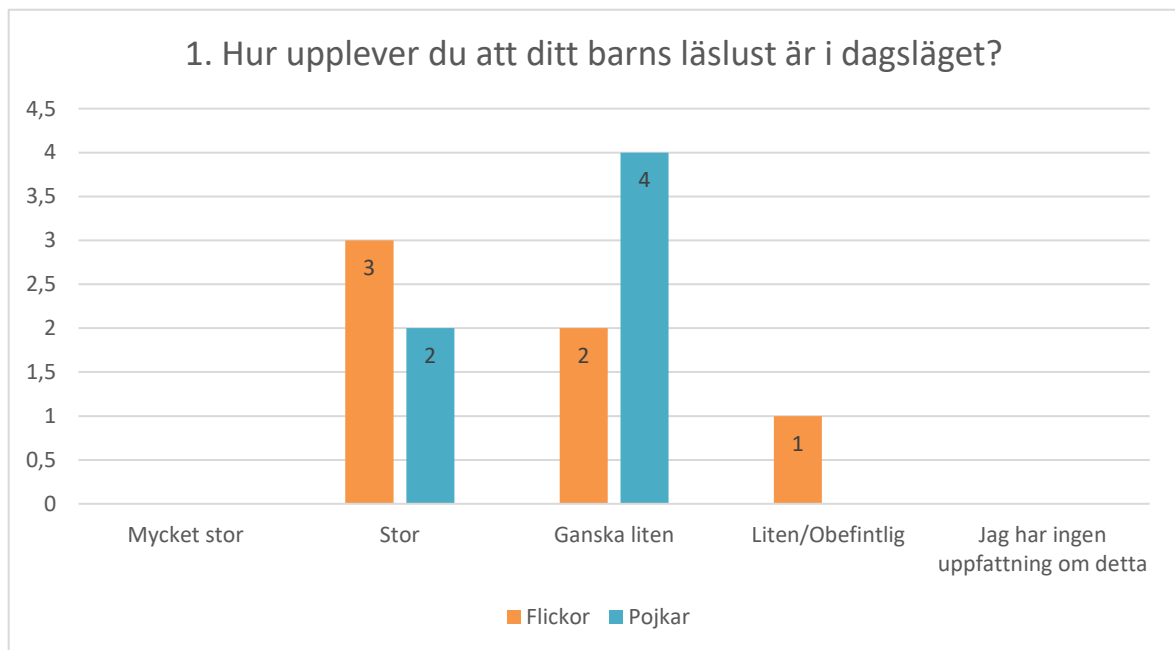
Kommentar: Barnen har angivit att de läser lättlästa böcker och de tidningar som anges är Scobydoo och Bamse. Under annat anges faktaböcker.

Kommentarer: Barnen läser gärna djur om hundar, katter, marsvin och fåglar
I kategorin "Annat" anges spännande böcker. Fakta anges specifikt med Förr i tiden, Universum.
Verklighet – förklaras med något som hänt på riktigt.

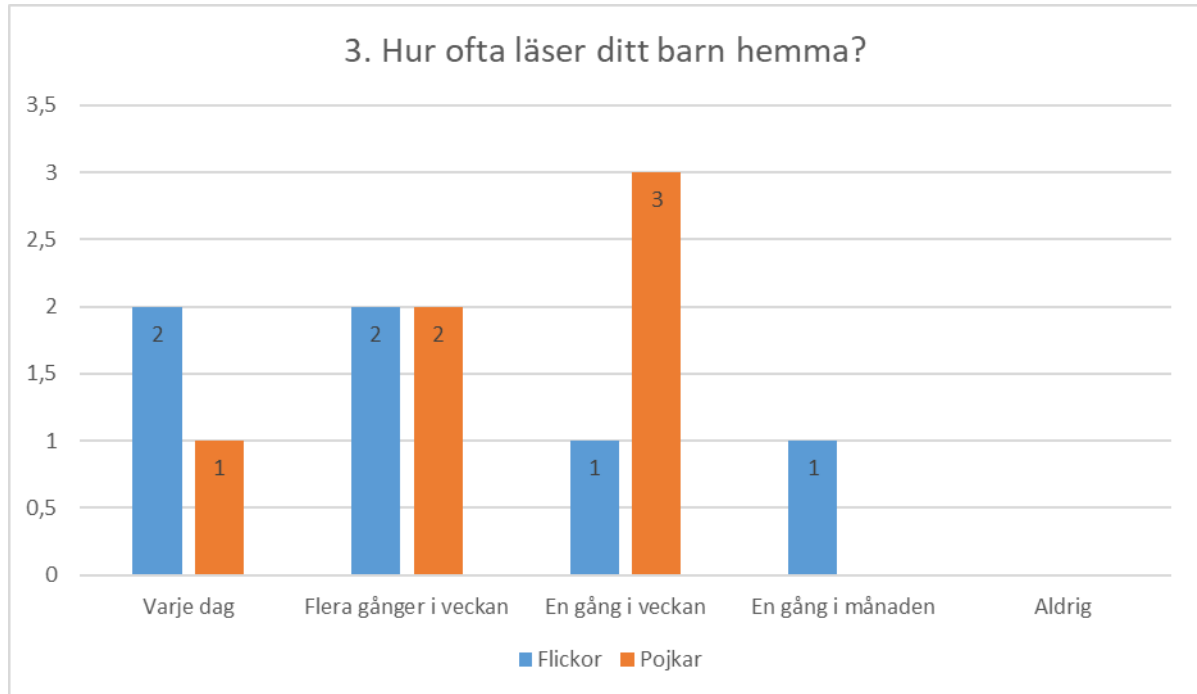
3.6 Svar från föräldrar till barn som läst för roboten Vinci före projektstart

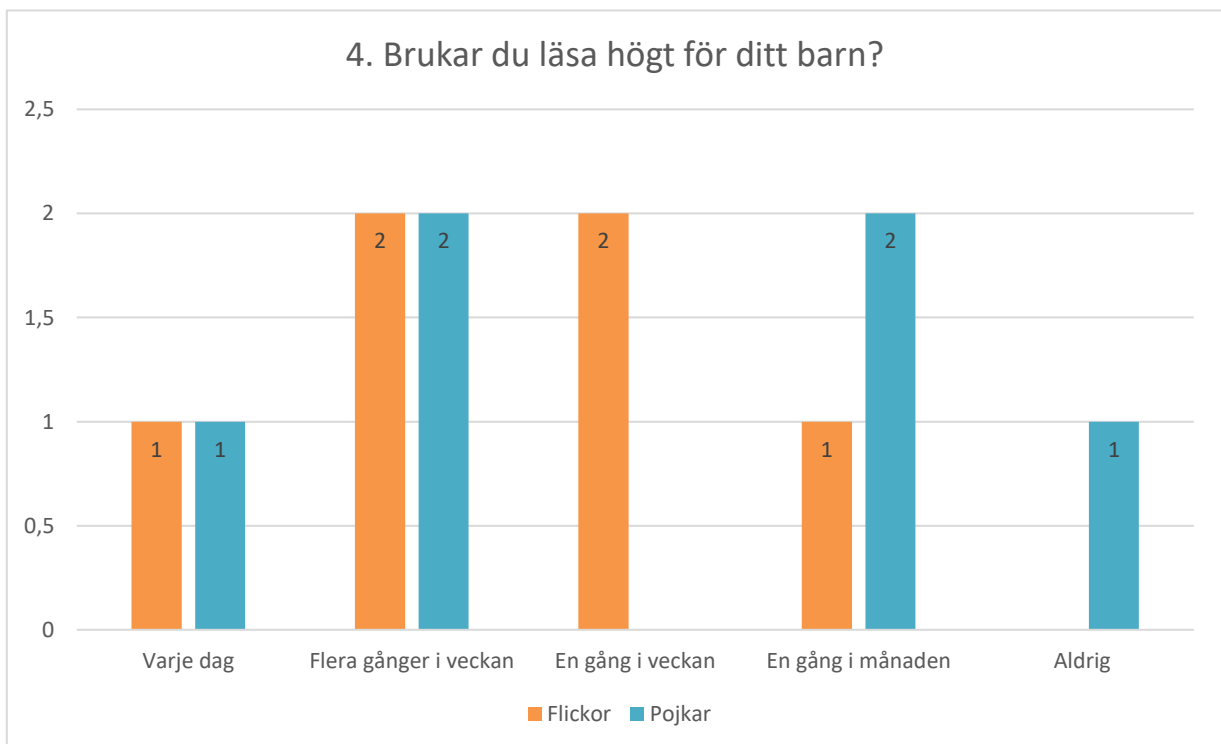

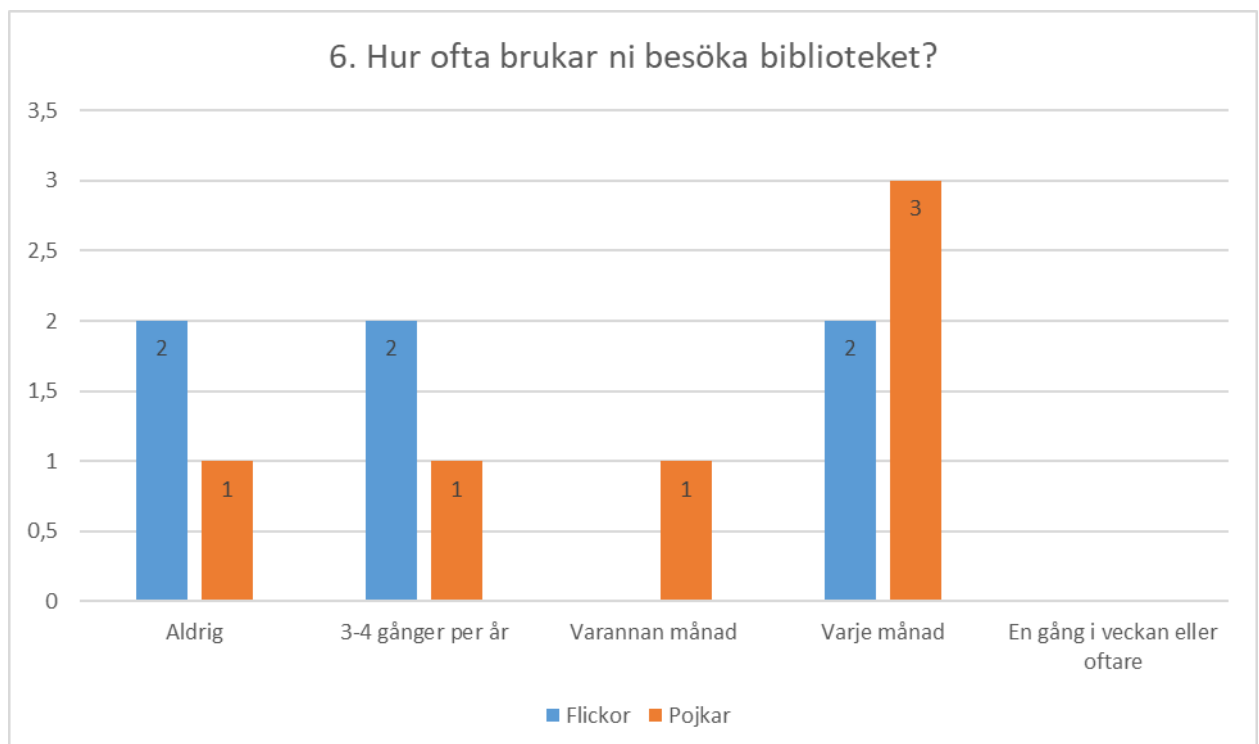
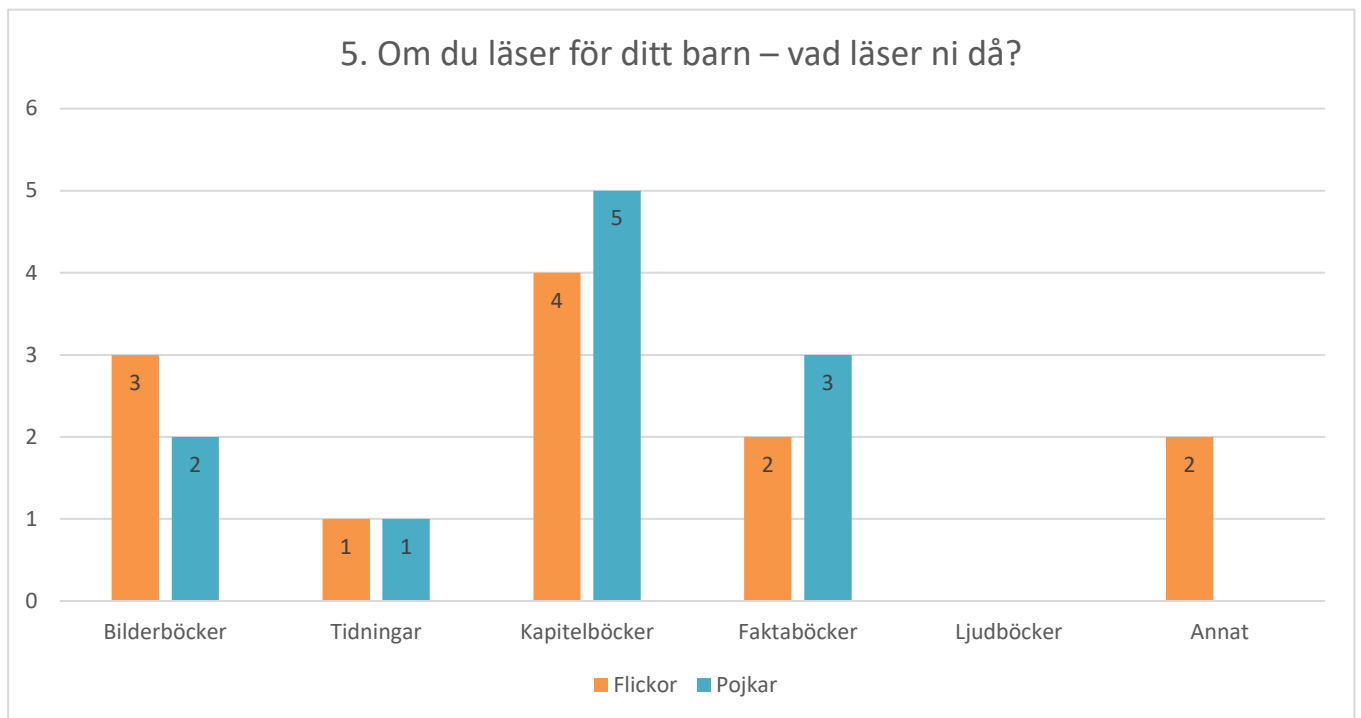

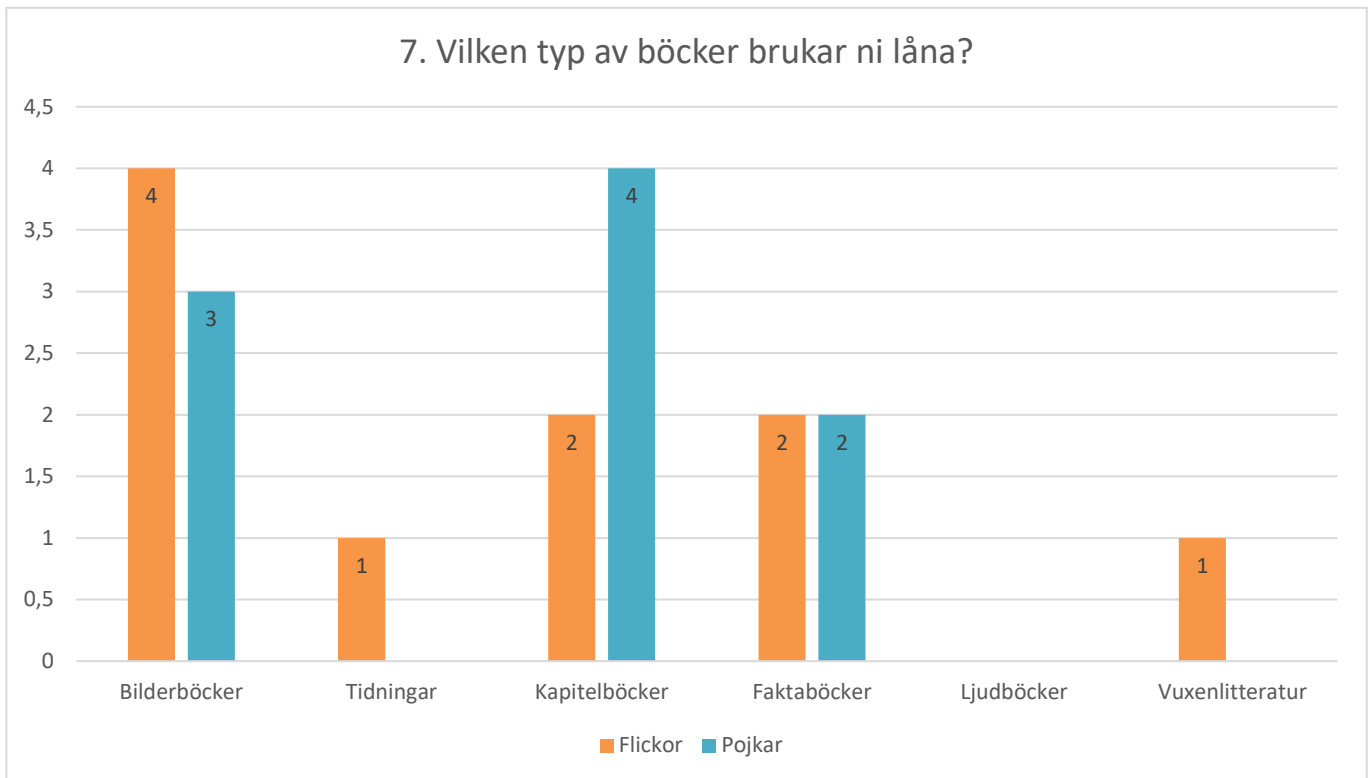
Kommentar: Föräldrarna anger en stor variation på hur de upplever sina barns läslust. Deras svar visar på att bilderböcker, kapitelböcker och tidningar är det som deras barn läser mest.

Kommentar: Alla barnen läser hemma med viss variation på hur ofta. Läsläxan verkar vara det som läses mest: Flera föräldrar kommenterar att den läses fler gånger i veckan.

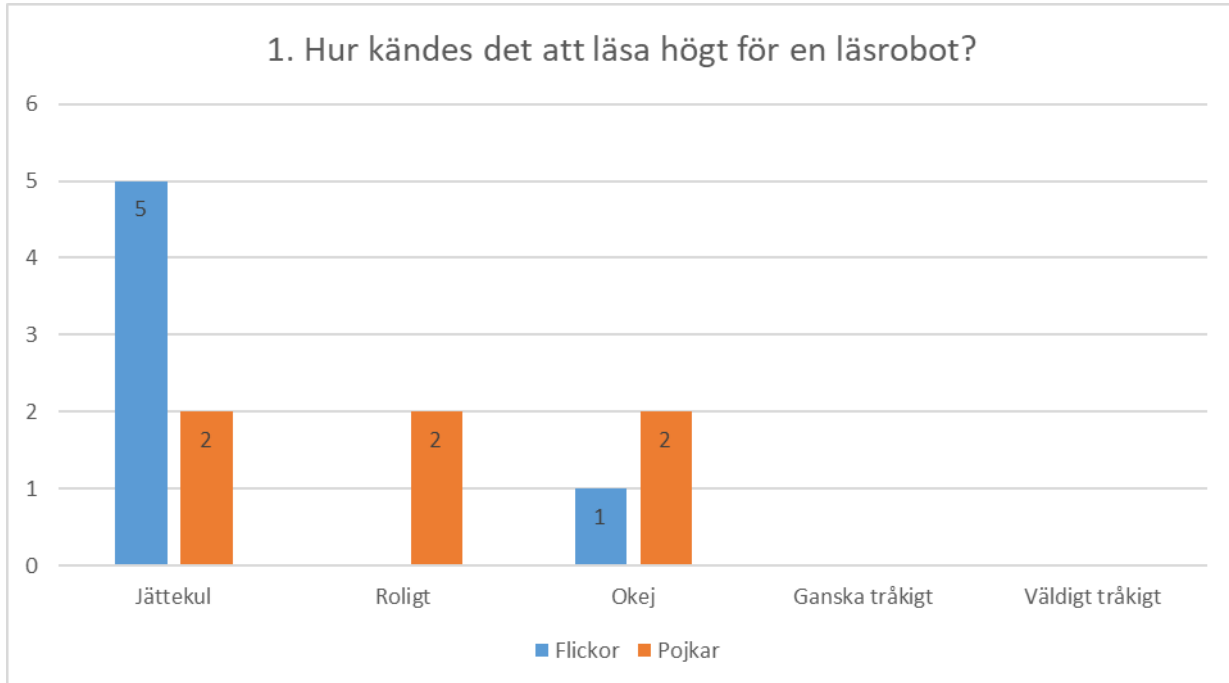

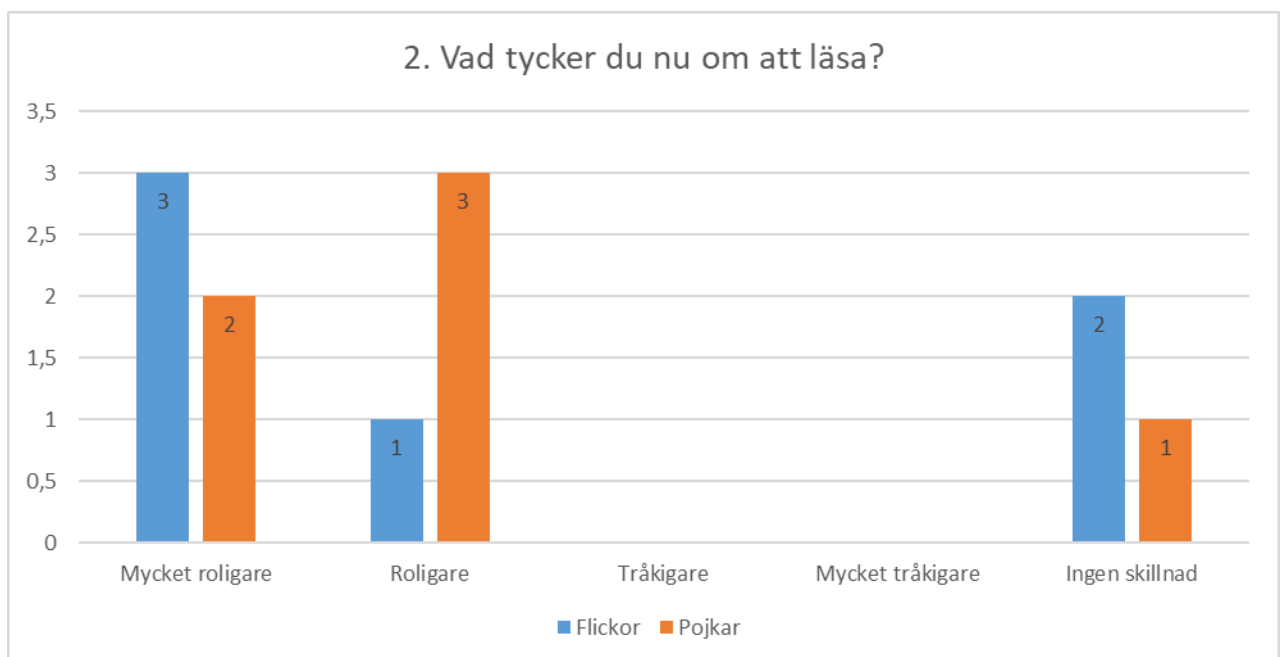
Kommentar till tabell 4 -7: I jämförelse till barnens svar så går det här att se att de läser för sina barn, dock i varierade mängd. Barnen angav i första hand fröken som läser för dem. Föräldrarna läser främst kapitelböcker och bilderböcker. Som mest besöker förälder och barn biblioteket 1 gång i månaden. Det finns dom som aldrig besöker biblioteket. När de besöker biblioteket lånar de främst bilderböcker, kapitelböcker och faktaböcker.

3.7 Svar efter att barnen läst för roboten Vinci

Kommentar: Roligt och okej att läsa för läsroboten.

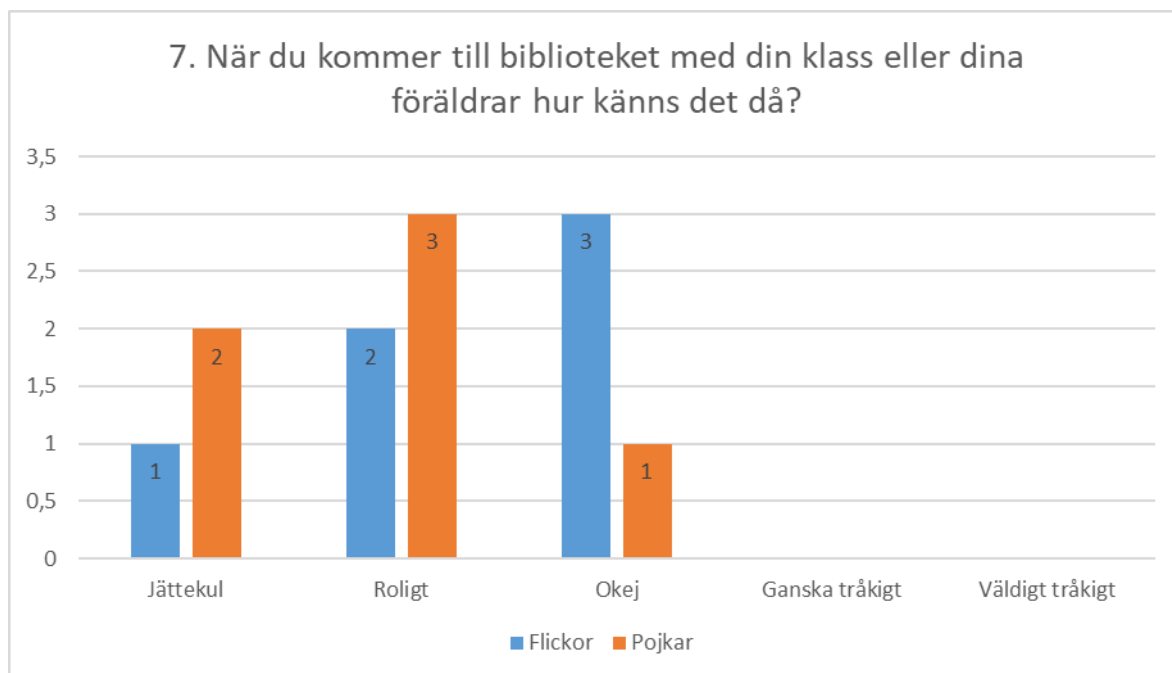

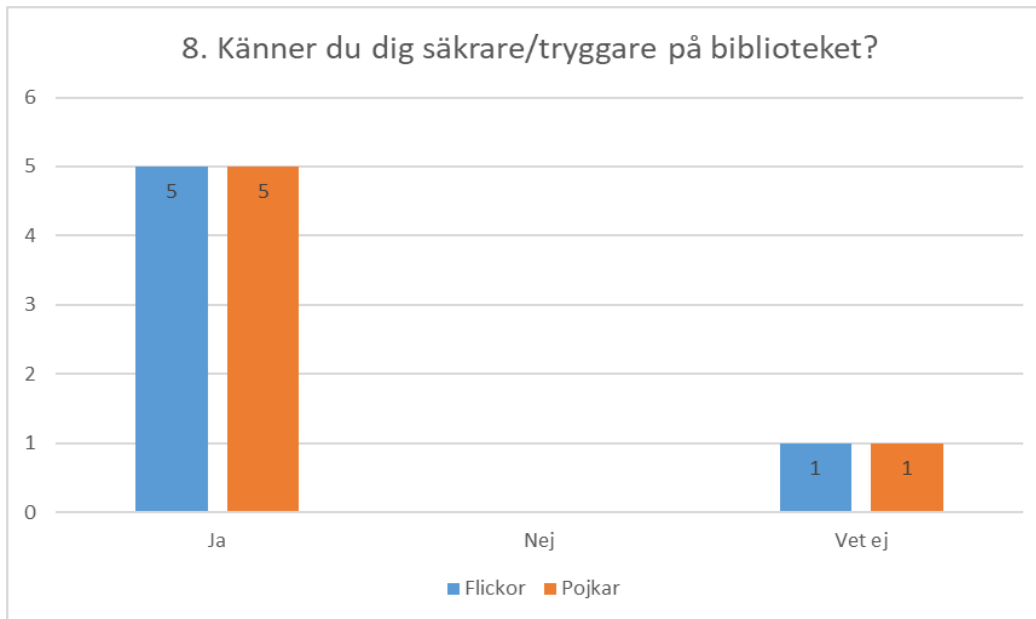
Kommentar fråga 2-4: De flesta tycker det blivit roligare att läsa och på frågan *Vad var bra med att läsa för roboten Vinci?* Svarade barnen; "Vinci lyssnade, det kändes bra", "Att få läsa, att någon lyssna", "Det var roligt", "Han lyssnar", "Att köra Vinci. Roligt att läsa för någon", "Man lär sig, jag lärde mig om det som stod i boken", "Att det spelades in", "Jag har läst lite mer". *Vad var mindre bra med att läsa för roboten Vinci?* Svarade de "Allt var bra", "Vet inte", "Inget. Allt var okej".

Fråga 5. Vad var bra med att få vara på biblioteket och lära känna det lite mer? "Det var jättekul", "Biblioteket i stan var också jättekul. Det var första gången jag var där", "Roligt! Både här och på stadsbiblioteket" "Mysigt att få vara "ensam" på biblioteket", "Jag tycker om det", "Ja, man får veta hur man hittar böcker", "Att läsa för Vinci. Jag hittar mer på biblioteket", "Ett bra ställe, lugnt", "Roligt att se böckerna och de som jobbade där", "Att läsa".

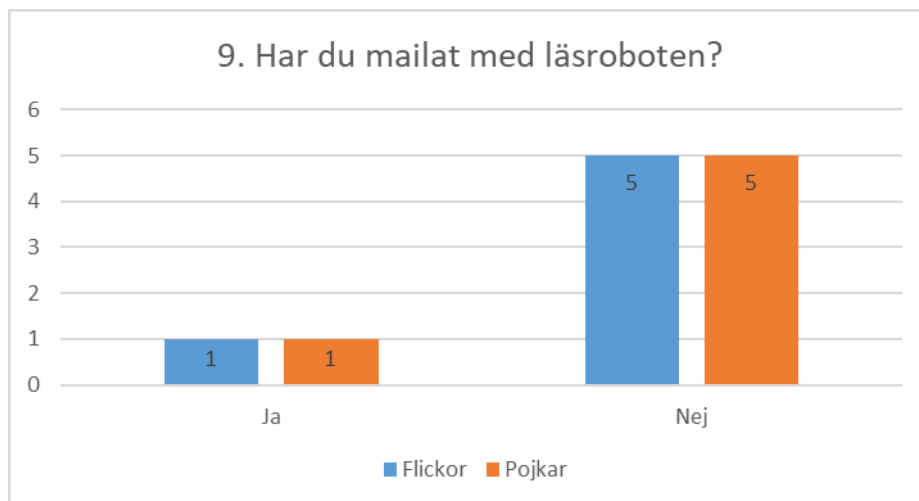
Fråga 6. Finns det något som du tycker var dåligt med att få vara på biblioteket och lära känna det lite

Kommentar: Känns roligt, helt okej.

Kommentar: Majoriteten känner sig säkrare och tryggare på biblioteket efter projektet. Följdfrågan blir då Vad känner du dig säkrare på? "Hitta böcker", "Jag är mer van att vara på bibblo", "Jag hittar böcker", " Jag har varit där flera gånger (stadsbiblioteket syftas), "Jag vet vart jag ska, jag hittar", "Jag vet vad jag vill läsa".

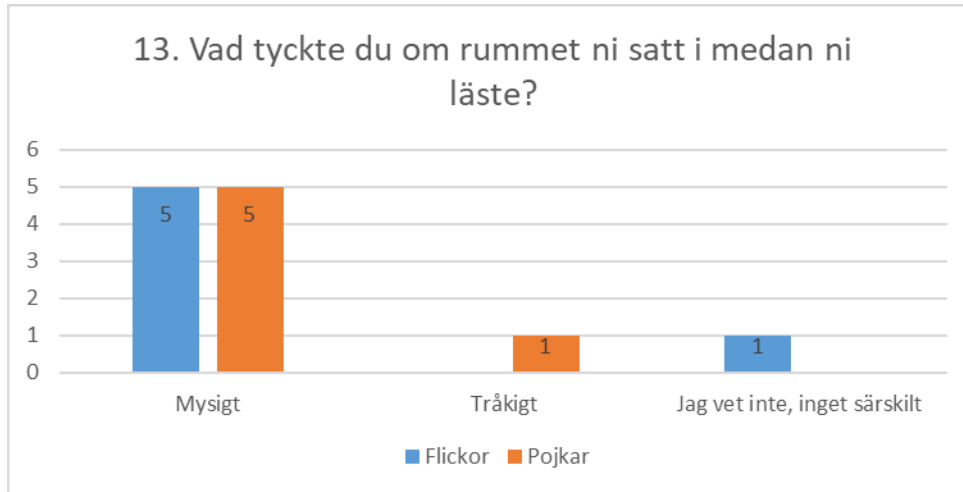
Kommentar: Nej, svarar de flesta. "Jag visste inte att man kunde", "Vinci har inte skrivit svar till mig", "Jag har ingen dator eller platta", "Jag skrev brev i skolan", "Ingen som hjälpt mig". En som svarar ja skrev "Roligt, kul att få svar"

10. Hade du velat maila mer med Vinci? Fyra barn svarade ja, två barn svarade nej och fyra barn svarade kanske.

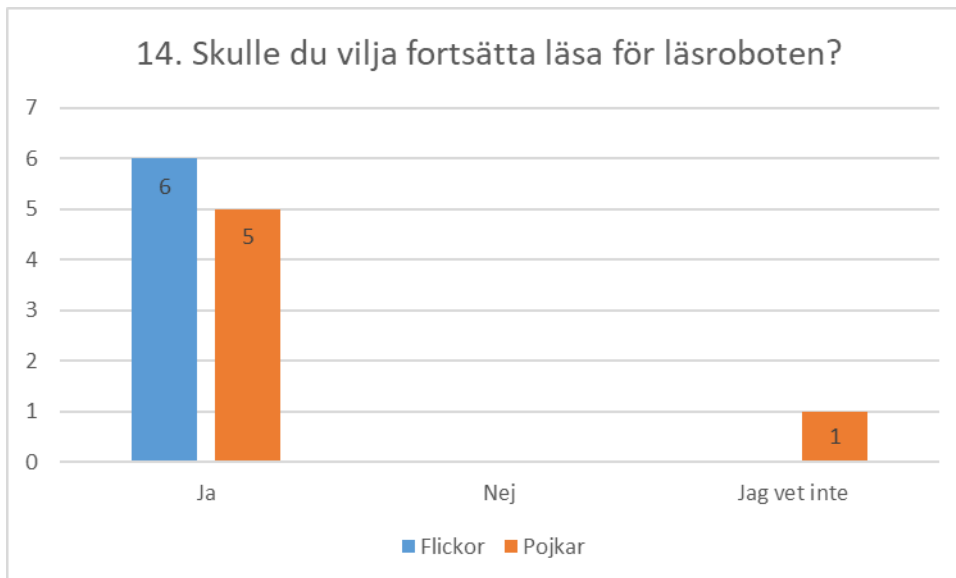
11. Har du skrivit brev och lämnat i Vincis brevlåda? Sex barn svarade ja "Det kändes bra att få svar", "Det var ganska roligt. Jag frågade hur Vinci skapades", "Kul, jag fick veta mer om Vinci".

12. Har du ritat teckning och lämnat i Vincis brevlåda? 8 svarade ja och tyckte "Roligt", Kul att rita och skriva, inte bara läsa"

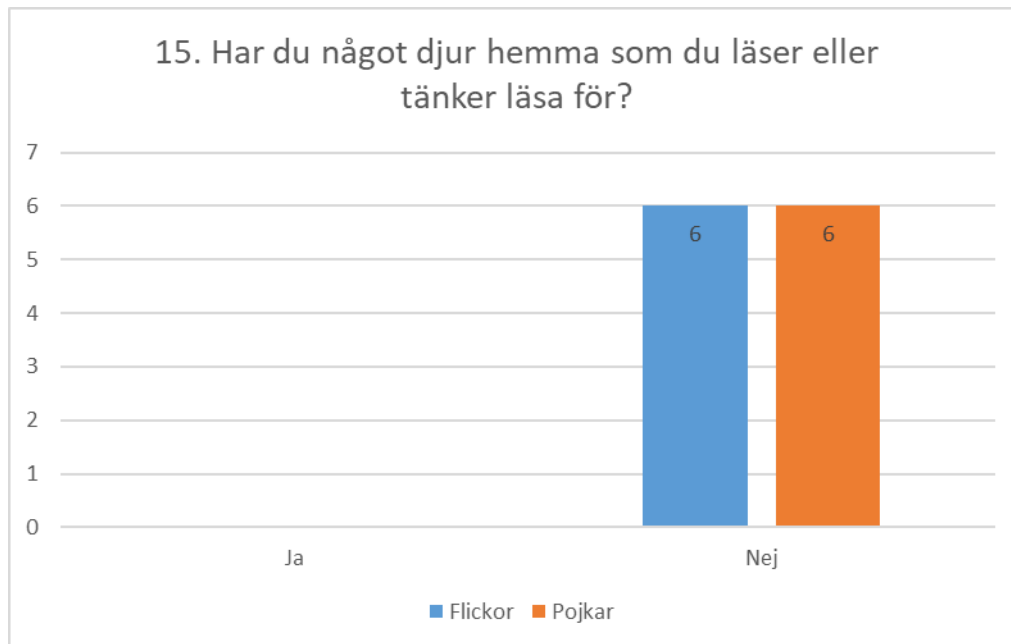

Kommentar: De flesta gillade rummet, vilket var biblioteket de satt och läste i.

Kommentar: 11 barn svarade ja, en kanske. "Det var lugnt och skönt", "Det var roligt", "Vinci är roligt, det känns bra när någon lyssnar", "Det har hjälpt mig att läsa", "Så jag blir bättre på att läsa" "För det är jättekul" "Det är roligt att läsa".

Kommentar: Ingen svarade att de hade någon robot hemma, men "Jag läser för mina gosedjur", "Jag läser för mamma", "Jag Jag läser för mitt gosedjur Teddy", "Jag läser för mina föräldrar ibland. De kan inte svenska så bra, men vi läser på mitt språk, Urdu" "Jag brukar läs för min katt".

Övriga kommentarer: Tre barn kommenterade att de vill läsa mer för Vinci. "Jag tycker det var roligt med ordmolnet och att styra Vinci".

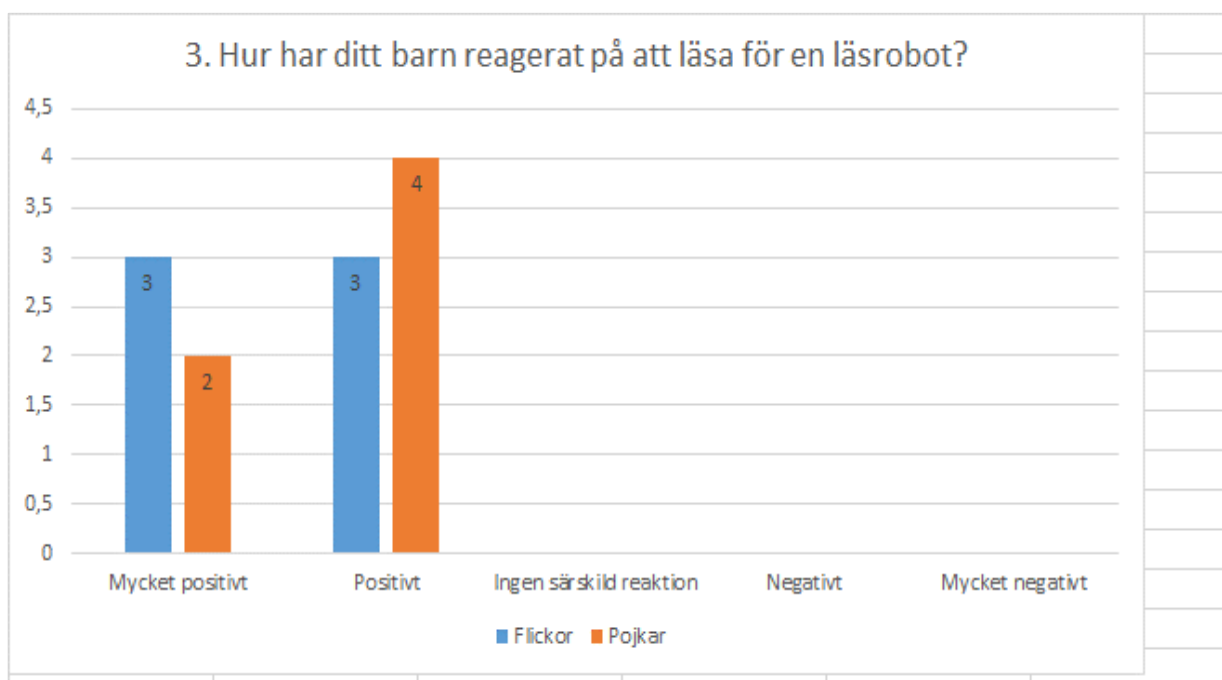
3.8 Svar från föräldrarna efter att barnen läst för roboten Vinci

Fråga 1 Vad tänkte du som förälder, när du första gången fick höra talas om läsrobotprojektet?

Vet ej, "Jag tyckte det lät spännande och roligt", Bra, roligt att testa nya grepp", "Datoriserad robot som lockar barnet att öva på att läsa", "Spännande och bra om det fungerar att öka läslusten", "Intressant, nytänkande pedagogik", "Jätteroligt", Kul, "Fundersam, när detta var helt nytt för oss. Hade ingen åsikt då vi ville avvakta vad resultatet skulle bli", "Intressant, roligt. Kan medverka barnet till att vilja läsa mer", Positivt.

Fråga 2 Har din uppfattning om läsrobotprojektet förändrats efter att ditt barn börjat läsa för roboten Vinci?

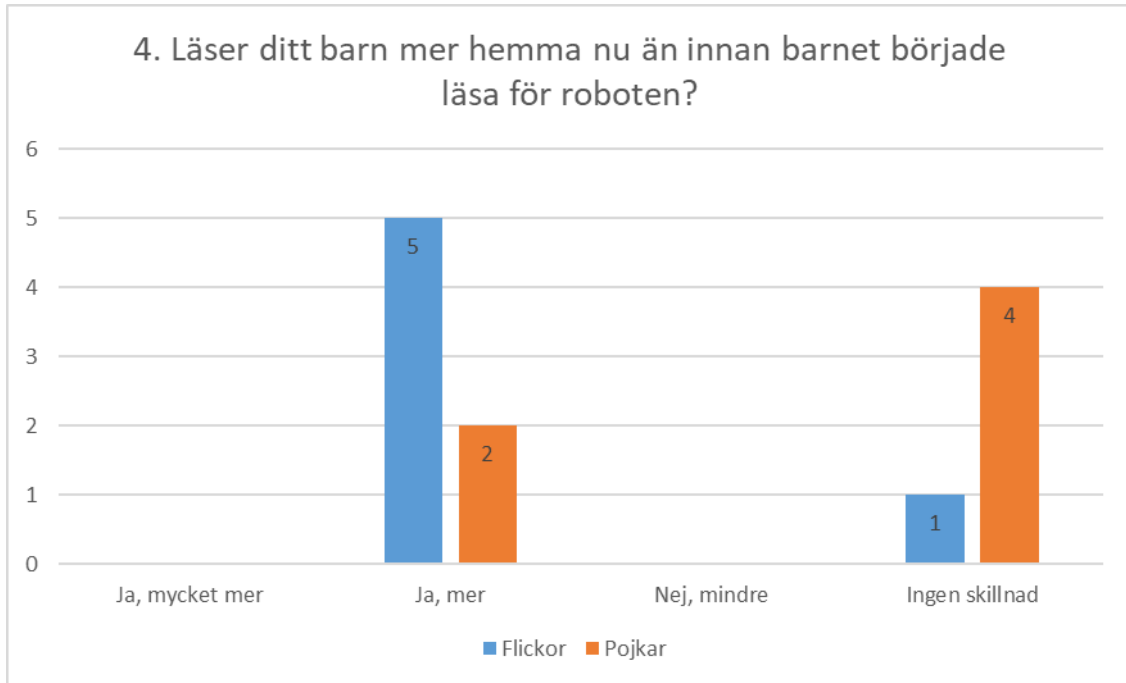
"X läser mer än tidigare", Nej, Positivt, "Hon var mer positiv till detta än vi trodde att hon skulle vara, då hon tidigare inte velat träna alls", "X har gillat projektet. Vi läser dock inte mer hemma. Läser bara om du måste. Däremot hänger x med bättre vid textat tv-program", "Uppfattningen har varit densamma", "Positivt", "Ja, på många olika sätt mot det positiva", "Nej, upplever att det blev som vi/jag tänkte. Dessutom en mycket positiv upplevelse fick mitt barn", Nej.

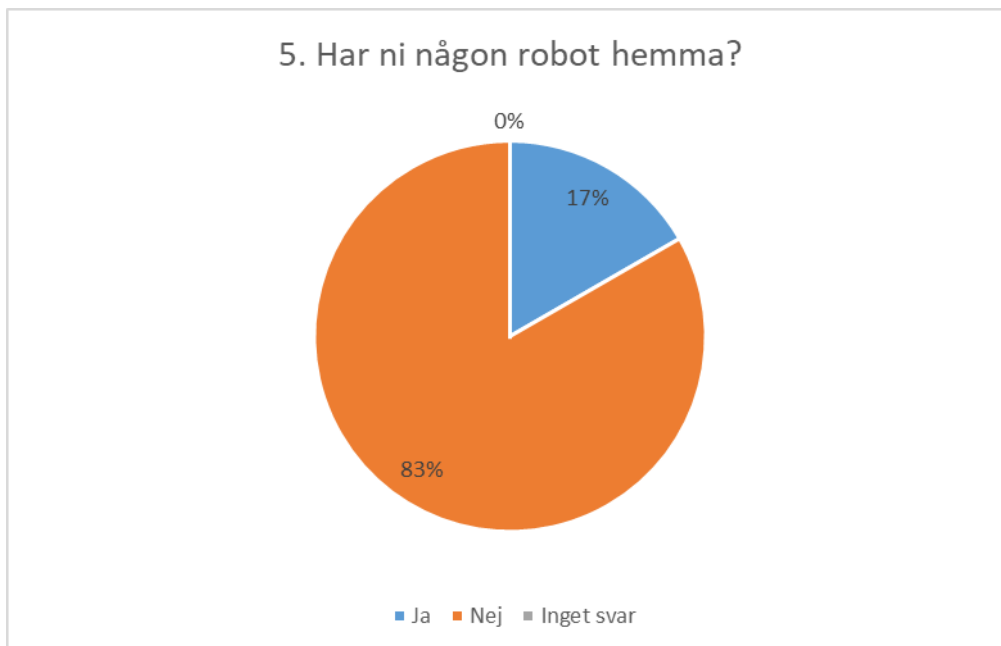
Kommentar: Positiva reaktioner från barnen till föräldrarna på projektet. "X har tyckt det varit jätteroligt och spännande att läsa för roboten", "Engagerade sig ännu mer i att läsa ex läsläxan. Blev roligare att läsa och ville läsa mer och oftare", "Det har varit en roligt, annorlunda och ny upplevelse", "Han känner sig speciell som blivit utvald att läsa för roboten", "X har tyckt det har varit jätteroligt att läsa för Vinci", "Har fått tydligare uttal, läser mer på egen hand", "Lite motigt att gå till passet, men väl där roligt och stimulerande", "Hon ville delta och tyckte att det var roligt (vilket är ovanligt)",

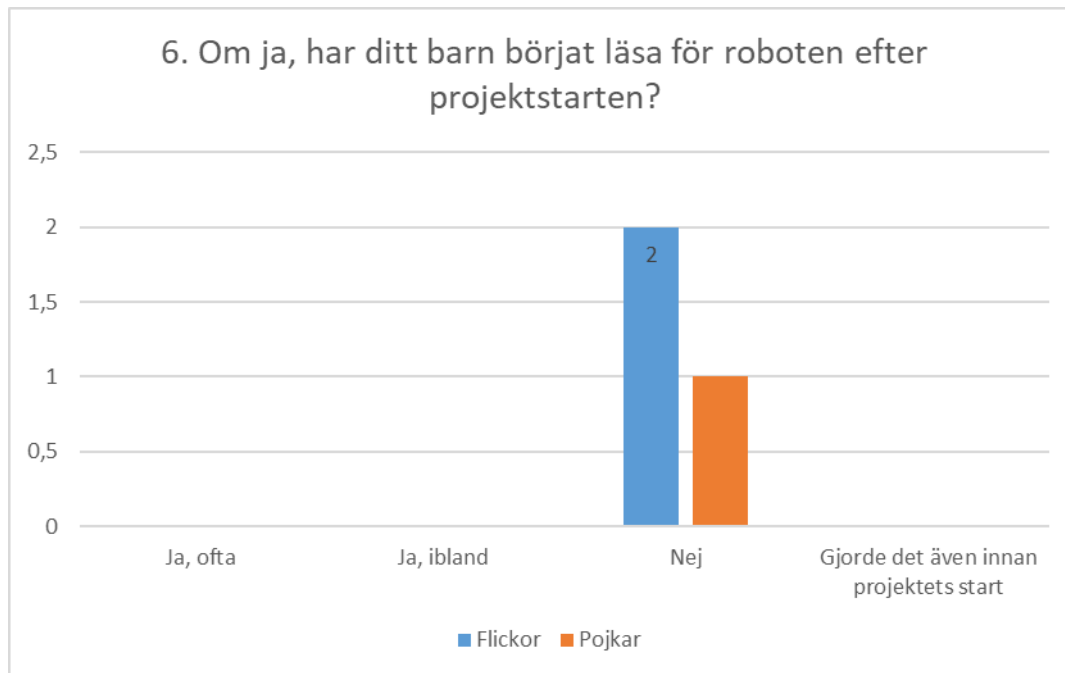
”Hon tyckte det var spännande och pratade mycket om det.
Hon tyckte att Vinci och den andra roboten var så söta”.

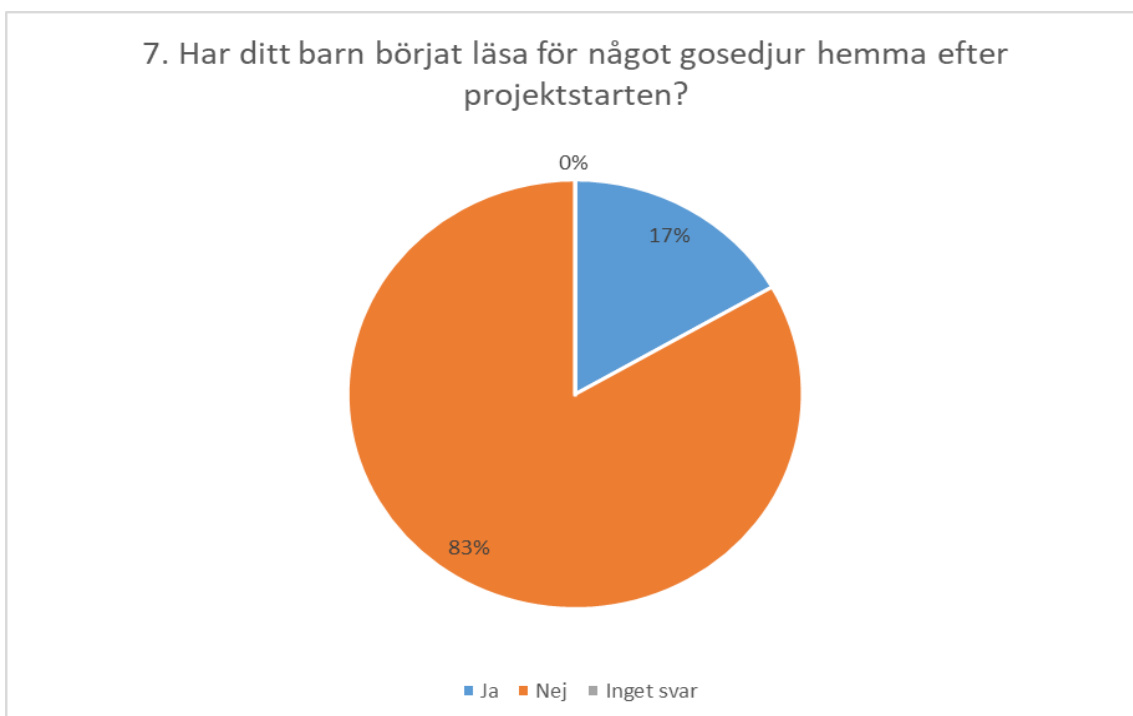
Kommentar: Flera av föräldrarna anger att deras barn läser mer nu efter projektet.
” Vi har även tränat mer hemma”, ”Kanske är det lite mer just nu. Men det kommer och går.
Ibland läser hon mycket och ibland ingenting”.

Kommentar: Ingen av barnen anger att de har en robot hemma, vilket två föräldrar gör.

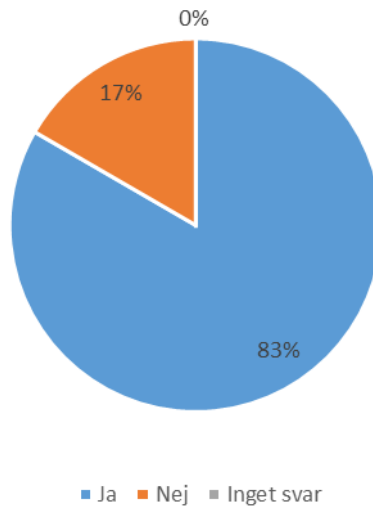
Kommentar: Ingen använder den hemma att läsa för.

Kommentar: Två föräldrar svarar ja, övriga nej eller inget svar.

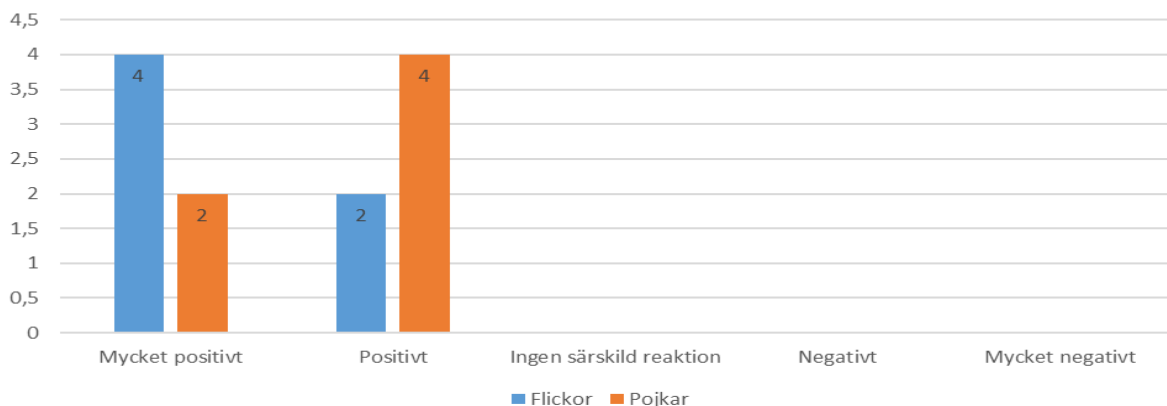

8. Skulle du vilja att ditt barn fick möjlighet att fortsätta läsa för en läsrobot?

Kommentar: 75% av de svarande svarar ja. En svarar nej. "Hon var mycket positivt inställd att läsa för den", "Ja, eftersom x tyckte det var så skoj", "Ja, lustfylld läsupplevelse, lärorikt", "Ja, han skulle själv vilja fortsätta läsa", "Ja, locka hon att läsa mer", "X tycker det är roligt", "Ja, ökar intresset", "Ja, läsningen utvecklas, svenska språket", "Ja, stimulerar läsandet", "Ja för hon skulle vilja göra det", "Nej, han vill läsa för en riktig hund".

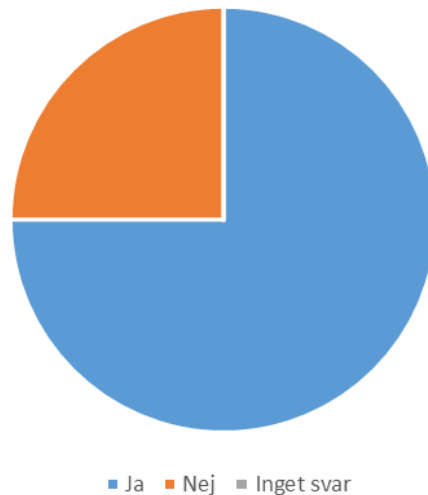
9. Ditt barn har även fått besöka och lära mer om biblioteket i samband med detta projektet. Hur upplever du att ditt barn ha tyckt om det?

Kommentar: Positivt att gå till biblioteket. Åtta föräldrar svarar att deras barn nämnt något de fått göra på biblioteket.

10. Har ditt barn nämnt något om vad de fått göra på biblioteket?

Fråga 11: Om ja, vad? "Låna böcker och läsa för roboten", "Letat böcker, hur man lånar med sitt lånekort", "Vad hon gör och hur det varit ex Vinci och bibblobesök", "Leta böcker, läsa", "Bland annat lånar böcker", "Hade fått se en jättegammal bok", "Lån/inlämning – hur det gick till. Källaren – hela upplevelsen", "Bland annat låna böcker", "Att vara på personalrummet".

Fråga 12. Ditt barn har haft möjligheten att maila till roboten. Har ni nyttjat den möjligheten?

Ingen har använt denna möjlighet. Miss i kommunikationen till föräldrarna.

"Vi visste inte att det gick att maila. Det har vi totalmissat", "Hon säger att hon skrivit till roboten och att den skrev tillbaka", "Hon har inte sagt något", "ej mail, men för hand", "Inte känt till möjligheten", "Vi visste inte om det" (2), "Nej". "Kom inte ihåg att den möjligheten fanns.

Det var inget som kom fram så tydligt vad jag minns", "Missat det, inte tänkt på det", "Missat det".

Fråga 13. Skulle du rekommendera andra föräldrar att låta deras barn delta i ett liknande projekt?

Alla som besvarade frågan svarade JA.

"Javisst, absolut", "Ja, det verkar vara ett bra komplement till svenska undervisningen".

3.9 Reflektioner kring läshundsprojektet från Östra skolan 2015-2017

Att Östra skolan fick möjlighet att delta i läshundsprojektet var spännande och intressant. Intresset från elever och föräldrar har varit stort under hela projekttiden.

Det enda som var synd, är att inte fler elever fick möjlighet att delta i projektet.

Eftersom det var många oförutsedda hinder i projektets uppstart, tog det längre tid än planerat att påbörja läshundsträffarna med hundförarna och elever.

Hela projektet har varit välstrukturerat och välplanerat. Alla moment då - eleverna skulle förflytta sig mellan skola och träffar - har fungerat utmärkt. Arbetsgången inför elevens deltagande var mycket bra. Läshundsansvarig på skolan diskuterade med de olika klasslärarna om lämpliga elever. Därefter tog ansvarig på skolan kontakt med elevens föräldrar. En förälder har tackat nej på grund av hundrädsla. Ytterligare en har tackat nej, då eleven var mycket rädd. Övriga kontaktade har varit mycket positiva.

Exempel på kommentarer från föräldrar:

"Men så roligt, det kommer att bli .... lyckodag när jag berättar för ....."

"Så roligt att mitt barn får möjlighet att vara med. Jag har hört talas om projektet och det låter intressant."

"Helt okej för mig. Vad roligt! Jag tror att .... kommer att gilla det."

"Låter jättekul! Det blir spännande att höra vad ..... tycker om träffarna med en läshund!"

När föräldrarna gett klartecken svarade de på en enkät. Samtliga föräldrar lämnade in enkäten till skolan. Frågorna handlade om barnets läsupplevelse, läsrutiner och biblioteksbesök. Även eleven svarade på en enkät tillsammans med läsprojektansvarig på skolan. Eleverna gick på läshundsträffarna 1 ggr/vecka under 6-7 veckor. Något som eleverna upplevt som mycket positivt var träffen de fick tillsammans med en bibliotekarie före eller efter lästunden med hunden. De kände sig duktiga och proffs på bibblo. De kunde visa och ge lästips till klasskamrater då de var på biblioteket vid andra tillfällen. De kände sig utvalda och vi anser att det har förbättrat deras självförtroende vad gäller läsning. När läsperioden var slut gjorde föräldrar och elev ytterligare en enkät om upplevelsen (se kommentarsmaterial som Lena har tillgång till).

Övriga kommentarer som eleven gjort på skolan, både under och efter projektet, var:

"Jag älskar att gå till läshunden!"

"Jag och Peppe har blivit vänner."

"Jätteroligt!"

"Jag har lekt läshund på rasten."

"Jag läser för mitt gosedjur hemma och låtsas att det är Peppe."

"Jag önskar att jag alltid fick gå och läsa för läshunden."

"Idag var Yuni (läshund) lite busig. Hon hade svårt att koncentrera sig..."

Två elever var egentligen allergiska mot pälsdjur, men de ville absolut gå ändå, eftersom de älskade att läsa för sin läshund.

Våra egna reflektioner är att samtliga elever som deltagit i projektet har utvecklat sin läsförmåga. Om det har att göra med läshunden eller om resultatet hade blivit lika positivt bara av att läsa för en vuxen, går inte att dra några slutsatser kring. Trots allt var det viktigaste med projektet att väcka läslust och intresse för böcker, något som verkligen har skett för majoriteten av eleverna. Vi hoppas att det kommer att bli en fortsättning på projektet och vi skulle gärna vara med ytterligare en gång. /Lisa och Elisabeth

3.10 Intervjuer med bibliotekspersonal och med hundförare om läshundsdel av projektet

B=Bibliotekspersonal; H=Hundförare

Om samarbetet med skolan

- *Det var bra att göra ett besök på skolan innan. (B)*
- *Det är viktigt att ha kommunikation med skolan så att det inte kommer två barn oförberett eller något annat barn än förväntat. Noggranna överenskommelser med skolan är viktigt. (B)*
- *Några barn hade med sig en assistent. Ibland var det lite problematiskt och ibland gick det inte alls. Vi hade inte tid att sätta oss ner och prata om detta med skolan. Vi hade behövt stämma av med skolan. (B)*
- *Jag hade velat ha mer dialog med skolan. Det hade varit bra att veta lite mer om barnen innan. En del barn har varit inbundna och försiktiga och en del mer okoncentrerade. (H)*
- *Har känt mig osäker kring läsinläring. Hade velat ha en lärare att bolla med. (H)*
- *Kändes osäkert med överlämningen i början. Hade varit bra med mer kontakt med skolan. (H)*

Relationen med eleven och elevens upplevelse av deltagande i projektet

- *Det har känts viktigt att barnet fått "bli utvalt" på ett positivt sätt, att få träffa en vuxen. Det har varit exklusivt för dem. Det har varit viktigt för barnen att få se speciella lokaler, att få vara med om sådant som inte andra får. (B)*
- *Det hände saker vid promenaderna till och ifrån läshundsträffarna. Barnen pratade om sådant som de inte pratade om vid biblioteksbesöket, exempelvis att ett barn sa att det var rädd för hunden. (B)*
- *Det tar ett tag innan man lär känna barnet och kan slappna av. (H)*
- *Att lära känna barnet har inte varit svårt. (H)*
- *Hade velat ha mer tid med vissa barn. (H)*

Hundens betydelse för projektet

- *Vi trodde att hunden skulle vara så viktig och att de inte skulle tänka på ngt annat.*
- *Men det visade sig att biblioteket och den vuxne var väldigt viktig. Hunden var inte så himla viktig. (B)*
- *En av hundarna har inte funkat. Hunden gläfsade. Den kunde inte vara nära barnet. Barnen uttryckte att det inte var roligt när hunden skällde. (B)*

Hundförarens betydelse för projektet

- *Hundföraren är mycket viktig. Hundföraren "styr". De måste tänka som en lärare. De ska vara i bakgrunden men ändå skapa en bra miljö. (B)*
- *Läshundsträffarna har funkat bra med två av dem men inte med den tredje. En hund fick göra arga beteenden utan att hundföraren avbröt. (B)*
- *Kommunikationen med hundförarna har funkat bra. De har varit snabba att svara på mail. (B)*
- *Vissa av hundförarna har varit mer engagerade än andra. (B)*

Guldorn och sådant som varit speciellt viktigt i projektet

- *När jag träffat barn och de sett glada ut. (B)*
- *Att se att barnen visade sina föräldrar vad de varit med om. Stoltheten hos barnen:*
- *”Vi har varit med om något viktigt”. (B)*
- *Det har känts lustfyllt, inte något man gör för att man är dålig läsare. Vi har inte pratat om att de ska bli bättre på något utan i stället sagt ”Vad gillar du?”, osv. (B)*
- *Jag har upplevt att vi har varit viktiga. (B)*
- *Mötet mellan hund och barn. (H)*
- *När en elev lyckades läsa en längre stund. (H)*

Något som varit en utmaning i projektet

- *Det kom barn till läshundsträffarna som inte var lämpliga att vara med och då det inte fungerade.*
- *Det var t.ex. hundrädda barn och också hundallergiska barn som föräldrarna ville skulle testa om det fungerade och det gjorde det inte. (B)*
- *Att få hunden att vara lugn och inte busa var inte så lätt. Det tar ett tag för hunden att komma in i rollen. (H)*
- *Urvalet är viktigt. (H)*
  - *En flicka var rädd för hund och fick bytas ut efter några gånger.*
  - *En allergisk pojke. Han fick allergi – inte bra. Föräldrarna ville absolut.*
  - *En flicka med motoriska svårigheter var rädd för att hunden skulle putta.*
  - *En pojke var lite våldsam med hunden.*
  - *En flicka var allergisk och blev sämre. Föräldrarna ville medicinera.*
  - *En pojke visste inte hur man skulle göra med en hund.*

Om organisationen av projektet

- *Det bör inte vara färre än sju tillfällen eftersom det kan försvinna något tillfälle. (B)*
- *I början var överlämnandet lite rörigt. Blev bättre när det sattes in en följeslagande biblioteksperson. (H)*

Sammanfattning av intervjufrågorna med bibliotekspersonal och hundförare.

Både bibliotekspersonal och hundförare var positiva till deltagande i projektet, såväl för egen del som för den mycket positiva betydelse som de ansåg att projektet haft för de barn och deras föräldrar som deltagit i projektet. Alla ansåg att kommunikationen med skolan var viktig och flera uttryckte samtidigt önskemål om mer dialog med skolan. Alla av de intervjuade personerna hade upplevt relationen med eleverna som mycket positivt och de framhöll en glädje över att ha haft kontakt med eleverna och över den positiva respons de fått från barn och föräldrar. Några av bibliotekspersonalen uttryckte att de upplevt att de själva varit viktiga personer i projektet. Bibliotekspersonalen uttalade att hundförarna varit viktiga i projektet men några av dem hade dock varit mer engagerade än andra och arbetet med en av hundförarna hade inte varit helt oproblematiskt. Bibliotekspersonalen menade att hundens betydelse i projektet inte hade varit så central som förväntat. Någon av hundarna hade dessutom fungerat dåligt och uppträtt skrämmande för barnen, enligt bibliotekspersonalen. Hundförarna påtalade att det ibland kunde vara lite svårt att få hunden att vara lugn och inte. Både bibliotekspersonalen och hundförarna underströk vikten av rätt urval av de barn som skulle möta hunden. Det hade kommit både pälsdjursallergiska barn och hundrädda barn till läshundsträffarna och detta hade fungerat mycket dåligt. De intervjuade ansåg att antalet träffar, sju tillfällen, hade varit lämpligt antal men någon tyckte att det hade kunnat vara fler.

3.11 Intervju med bibliotekspersonal och med specialpedagog om robotdelen av projektet

Om samarbetet med skolan

- *Det är viktigt att involvera läraren.*
- *Lärarna hade kunnat involveras mer.*

Relationen med eleven och elevens upplevelse av deltagande i projektet

- *Har upplevt att det har varit positivt för eleverna. De har varit glada över att få komma.*
- *ALLA har varit engagerade och intresserade.*
- *Bibliotekarien upplever att hon kommit närmare eleverna.*
- *Bibliotekarien tycker att eleverna kommit igång med läsandet och kan se en läsarutveckling.*
- *Det har känts viktigt att barnet fått "bli utvalt" på ett positivt sätt. Flera elever kände sig utvalda, fick synas, fick växa i sin roll.*
- *Andra elever har kontaktat specialpedagogen och velat komma till Vinci. De har visat positiv nyfikenhet – "Jag vill också". Specialpedagogen har förknippats med Vinci.*
- *Barnen har blivit goda vänner. De pratar med varandra i biblioteket (fastän de inte läst samtidigt).*
- *Barnen pratar mycket mer.*

Roboten Vincis och "Robotförarens" betydelse för projektet

- *Viktigt att Vinci bodde på biblioteket och att bibliotekarien tog hand om Vinci.*
- *Vincis hus har varit viktigt.*
- *Det har inte varit fokus på tekniken utan på upplevelsen.*
- *Vinci har inte varit för "barnslig" (vilket var en viss farhåga innan).*
- *Eleverna har sagt att de gått för att läsa för Vinci (inte för den vuxne).*

Bibliotekets betydelse för projektet

- *Biblioteket blev en glädjekälla.*
- *Positivt att få gå till biblioteket, och ingen annan var där. De har känt sig utvalda.*

Guldorn och sådant som varit speciellt viktigt i projektet

- *Exklusiviteten: Det har bara varit den eleven och roboten Vinci i 30 min. Ingen fokus på prestation och inga krav.*
- *Avslutningen var viktig. "Det här är viktigt och jag är viktig". Det var något speciellt. Fotograferandet och urvalet av bilder vid avslutningen var viktigt. Positivt att föräldrar och syskon var med.*
- *Det var viktigt för föräldrarna att se.*
- *"Mentorsupplägget", där två elever från mellanstadiet som kunde programmera, jobbade med att programmera Vinci med sådant som de tyckte skulle vara bra för de yngre barnen.*
- *Eleverna var väldigt engagerade och gjorde arbetet med fokus på de yngre barnen – inte på sig själva.*

- *Det var viktigt att föräldrarna varit involverade.*

Något som varit en utmaning i projektet

- *Urvalet av elever är viktigt.*
- *Hur urvalet av elever presenterades var viktigt: Att det var ett erbjudande och att barnen som valts ut inte har varit "dåliga läsare" eller "sämst i klassen". Det har nog spelat roll för den positiva statusen.*
- *Urvalet av böcker har varit en utmaning.*

Om organisationen av projektet

- *Filmandet var viktigt, även för ledaren för att se till att man gör på ett bra sätt.*
- *Medbestämmandet för eleverna har varit viktigt. De har fått välja om de vill läsa sista minuterna av passet eller köra med Vinci.*

Sammanfattning av intervjufrågorna med bibliotekspersonal och specialpedagog

Både bibliotekspersonalen och specialpedagogen var positiva till deltagande i projektet, såväl för egen del som för den mycket positiva betydelse som de ansåg att projektet haft för de barn och deras föräldrar som deltagit i projektet. Såväl specialpedagogen som bibliotekspersonalen tyckte att relationen med eleverna hade förbättrats genom Vinci. Biblioteket blev en "glädjekälla" för barnen och en av bibliotekarierna tyckte att eleverna kommit igång mer med läsandet. Alla tyckte att samarbetet med skolan var viktig och bibliotekspersonalen hade gärna sett att elevernas lärare hade varit med involverade. Såväl specialpedagogen som bibliotekspersonalen framhöll att det var viktigt att föräldrar är involverade i projektet. En positiv del i projektet var "Mentorsupplägget", där två elever från mellanstadiet som kunde programmera, hade jobbat med att programmera Vinci med sådant som de eleverna tyckte skulle vara bra för de yngre kamraterna. Mentorseleverna var väldigt engagerade och gjorde arbetet med fokus på de yngre barnen – inte på sig själva. En annan viktig del i projektet ansåg de alla var att Vinci "bodde" i ett hus på biblioteket och att bibliotekarien tog hand om Vinci. De ansåg att det inte hade varit fokus på tekniken utan på upplevelsen av läsandet med Vinci. Som en utmaning i projektet nämndes urvalet av elever. Det var avgörande hur urvalet av elever presenterades. De ansåg att det hade spelat roll för den positiva statusen att det var ett "erbjudande" till barnen och att barnen som valts ut inte hade varit "dåliga läsare" eller "sämst i klassen". Urvalet av böcker nämndes också som en utmaning.

4 Sammanfattning

Resultatet utifrån enkäter med barn och deras föräldrar, intervjuer med pedagoger, hund/robotförare, samt bibliotekspersonal ger en bild av att barnens läslust och intresse för läsande ökat. I vilken grad deras läskunnighet ökat på grund av enbart att läsa för läshund eller läsrobot är svårt att avgöra. Det kan vara en bidragande faktor, men det går inte att säga att det enbart beror på denna insats. En ökad känsla av att kunna läsa bör öka möjligheten att kunna vara en delaktig medborgare som kan ta till sig information och förmedla sina tankar. En del av barnen utvecklade under projektets gång en trygghet i sitt läsande gentemot hund/hundförare och robot/robotförare. Föräldrarna lyfte särskilt fram att deras barn känt sig utvald och speciell på ett positivt sätt och det kan i sig ha bidragit till en ökad känsla av personlig utveckling. Barnen och deras föräldrar lyfter fram att få egentid, ingen tidspress, någon som lyssnar men inte kritiskt granskar har varit positivt. Även dialogen med bibliotekspersonalen, hund/robotförare, hund och robot har tränat barnet i att öka sin socioemotionella förmåga i relationen till andra.

Några citat från föräldrar "Läsningen har lossnat, fått bättre självförtroende"

"Han läser numera självmant böcker. Det gjorde han inte tidigare", "Gjort honom mer positivt inställd till läsning", "Han vill att vi hemma också ska låna böcker åt honom på biblioteket".

Projektet syftar till långsiktiga och hållbara resultatet eftersom projektet är mycket konkret när det är barns läslust som ligger i fokus och denna läslust kan stödja barnet i sin läsutveckling, vilket i sin tur ger en livslång kunskap och förmåga som skall hålla hela livet ut. Att efter 6 till 7 lästillfällen kunna mäta barnens ökade läskunnighet är inte möjligt, däremot kan vi i resultaten se att de generellt ökat sin läslust, vilket lärarna bekräftar. Många visar också ett större intresse för att läsa. Dessa tillfällen har varit en bra ingång till samtal om både litteratur och läsning. Citat från några barn "Den kunde inte kommentera om jag läste fel" (syftar på hunden), "Man vet var böckerna är – Hittar lättare" (Bibliotekskunskap)

Vår förhoppning är att flera av barnen ökat sitt självförtroende gällande läsning. Hunden/Roboten lyssnar utan att bedöma, skratta eller kritisera. Hunden och roboten låter barnet läsa i sin egen takt. Det känns mindre kravfyllt att läsa för en hund och robot än en människa. Barnet känner sig mer kompetent, eftersom det kan ge något som inte hunden och roboten kan.

Vår förhoppning är att detta projekt är ett exempel på hur man kan arbeta för att fler barn/unga når läroplanens mål i läskunnighet. Biblioteket arbetar aktivt med att informera föräldrar om vikten av att högläsning är bra för barns läsutveckling. Projektets förhoppning är att fler föräldrar aktivt stödjer sitt barn i läsandet. Luleå kommun har flera utbildade läshundar innan projektet startade, hur de skall användas i framtiden vet vi inte idag. Däremot fortsätter vi arbeta med Vinci och Vincis utveckling. Linköpings universitet har precis lanserat en älg.

Läshund finns i språkrådets nyordlista sedan 2012. Alla metoder som kan få barn att läsa mer och bättre är oerhört angelägna. En förälder skrev "Allt för att uppmuntra till läsning/läsförståelse är bra"

I projektansökan lyfte vi fram ett antal framgångsfaktorer som vi vid projektets slut har uppnått.

Dessa var:

Inspirera barn och unga till att vilja delta

Lärare och Föräldrar som stöttar projektet

Välja ut bra Läshundar

Hitta bra hundägare/hundförare
Nära samverkan med utbildare av läshund/-ar
Kompetent personal i skolan och på biblioteket

Medieintresset har varit stort under hela projektets gång. Projektet har syns både i tidningar, på tv och radio. Projektet har presenterats på fler konferenser och vi har skapat en film om vad det innebär att vara läshund och läshundförare genom samarbete med en hundförare och hund. En presentationsfilm om Läsroboten Vinci har tagits fram i samband med en bibliotekskonferens där projektet presenterades i mars 2018. Filmen har lagts ut på Biblioteksförningens hemsida.

Läshundarna har även deltagit vid två tillfällen då biblioteket varit med i aktiviteter utanför de fysiska lokalerna i Pite Summergames och Pride. Där har vilka barn som helst fått läsa för hundarna. När läshundkojan kom på plats erbjöd vi lästider under ett antal helger för barn som ville läsa för läshundarna. Alla tider blev snabbt uppbokade.

4.1 Hur vi går vidare

Våren 2018 prövar vi att specialpedagog vid Östra skolan arbetar med läsroboten Vinci med utvalda barn. Biblioteket ansvarar för att ta emot alla årskurs 2:or vid Östra skolan för en del 1 i bibliotekskunskap. Det innebär ca 40 elever som delas in i 4 grupper som kommer till Stadsbiblioteket där de får ökade kunskaper kring biblioteket (en variant av vad tidigare läshunds barn fått individuellt). Troligen bygger vi till hösten på del 2 i bibliotekskunskap med samma barn (de går då i åk3). Vid dessa tillfällen görs en sammanfattande utvärdering hur det fungerat och vad som behöver justeras i dialog med berörda lärare på skolan. Planen är också att Vinci skall få flytta hem till sitt hus på Porsöns bibliotek från och med hösten 2018 för att i någon form fortsätta sitt läsfremjande arbete där. Folkbiblioteket i Luleå söker pengar från Kulturrådet för att börja bygga en fysisk läryta med kreativa och digitala verktyg i syfte att skapa en digital plats för att stärka och bredda bibliotekets roll inom kreativitet, lärande och berättande för barn, unga och vuxna oavsett språk och funktionsnedsättning. Vi hoppas på att utveckla denna del av vår verksamhet.

4.2 Övrigt

Vi har skapat en film om vad det innebär att vara läshund och läshundförare genom samarbete med en hundförare och hund.

Läshundarna har även deltagit vid två tillfällen då biblioteket varit med i aktiviteter utanför de fysiska lokalerna. Där har vilka barn som helst fått läsa för hundarna.

En presentationsfilm om Läroboten Vinci har tagits fram i samband med en bibliotekskonferens där projektet presenterades i mars 2018. Filmen har lagts ut på Biblioteksförningens hemsida.

Yuni på Pite Summergames

Lena och Peppe på Pride

5 Referenser

- Bibliotekslagen*. (2012/13). Regeringens proposition 2012/13:147
- Ewriksson, K. (2015). *Biblioteket och läshundar. Läshundar som en metod för bibliotekets arbete inom lässtimulans*. (Kandidatuppsats Linnéuniversitet).
- Friesen, L. (2012). *Grade 2 children experience a classroom-based animal-assisted literacy mentoring program: An interpretive case study*. Doctoral dissertation. Edmonton, Canada: University of Alberta.
- Garp, E. (2015). "Nu kommer hunden!": *Aktionsforskning om barn som läser för hundar med syfte att utveckla lässtunder på svenska bibliotek*. (Masteruppsats, Uppsala universitet, Institutionen för ABM).
- Luleå Kommun. (2013). *Vision 2050*.
- Luleå Kommunstyrelse. (2010). *Biblioteksplan för Luleå Kommun 2010-2015*
- Norrbottnens Läns Landsting (2014). *Kulturplan för Norrbotten 2014-2016*.

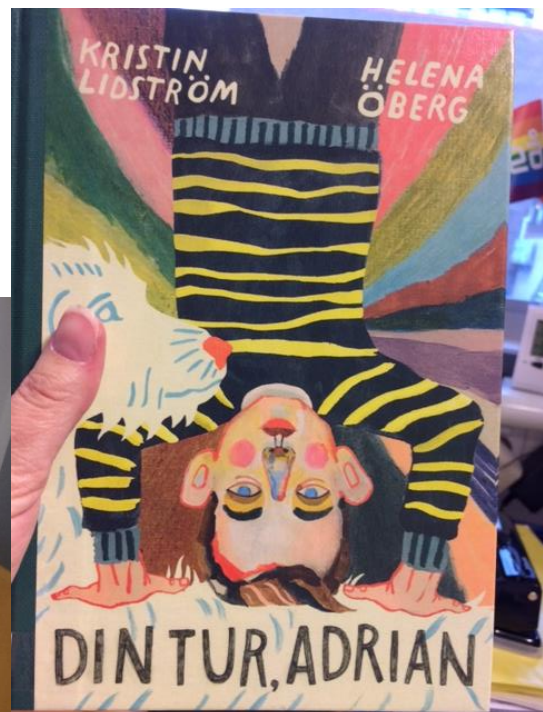
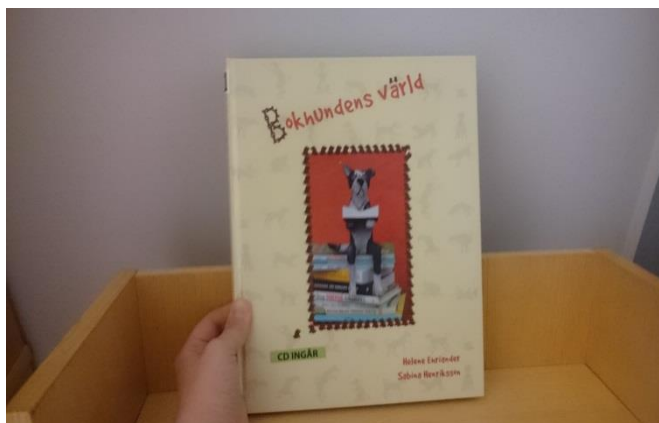
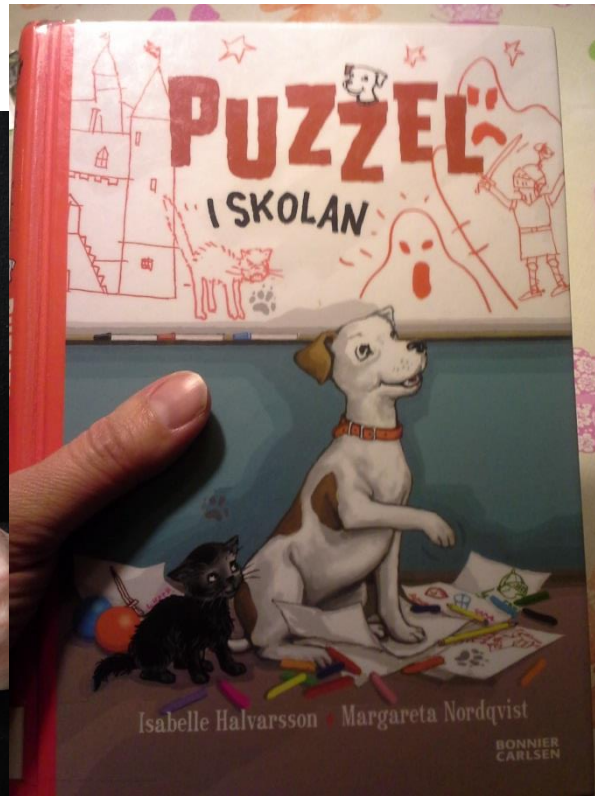

Bilaga 1

Så här kan det se ut när barnen läser och arbetar med roboten:

Artiklar

Reflektionsdagbok

Hundförare och Robotförare (genomförs efter varje tillfälle)

Bibliotekspersonal (genomförs efter varje tillfälle)

- Reflektera över vad som hände under tillfället utifrån dig själv som hundförare/robotförare/bibliotekspersonal
- Reflektera över vad som hände under tillfället utifrån barnet
- Reflektera över vad som hände under tillfället utifrån läshunden (gäller endast för hundföraren)

Frågor till barnet inför träff med läsrobot alternativt läshund

1. Vad tycker du om att läsa?

- Jätteroligt
- Roligt
- Okej
- Ganska tråkigt
- Mycket tråkigt

2. Hur känner du när du kommer till biblioteket?

- Roligt
- Ganska kul
- Tråkigt
- Svårt
- Annat _____

3. Hur ofta läser du böcker?

- Varje dag
- Flera gånger i veckan
- En gång i veckan
- En gång i månaden
- Aldrig Varför? _____

4. Brukar någon läsa högt för dig?

- Varje dag
- Flera gånger i veckan
- En gång i veckan
- En gång i månaden
- Aldrig – Varför? _____

5. När du läser – vad tycker du då om att läsa?

- Bilderböcker
- Tidningar
- Kapitelböcker
- Ljudböcker
- Annat _____

6. Vilken typ av böcker gillar du?

- Sport
- Humor
- Kärlek
- Fakta
- Skräck
- Fantasy
- Djur
- Verkligheten
- Annat _____

Datum: _____

Barnets namn och årskurs

_____

Barnets utvärdering av att läsa för Vinci respektive läshund (På de frågor där läsrobot står i denna version, var alltså detta utbytt mot läshund för berörda barn)

Frågor till barnen

1. Hur kändes det att läsa högt för roboten Vinci?

Jättekul   Roligt   Okej   Ganska tråkigt   Väldigt tråkigt

2. Vad tycker du **nu** om att läsa?

- ( ) Jag tycker det är mycket roligare att läsa efter att jag fått läsa för roboten Vinci
- ( ) Jag tycker det är roligare att läsa efter att jag fått läsa för roboten Vinci
- ( ) Jag tycker det är tråkigare att läsa efter att jag fått läsa för roboten Vinci
- ( ) Jag tycker det är mycket tråkigare att läsa efter att jag fått läsa för roboten Vinci
- ( ) Det är ingen skillnad

3. Vad var bra med att läsa för roboten Vinci? _____

4. Vad var mindre bra med att läsa för roboten Vinci? _____

5. Vad var bra med att få vara på biblioteket och lära känna det lite mer?

6. Finns det något du tycker var dåligt med att få vara på biblioteket och lära känna det lite mer? _____

7. När du kommer till bibliotek med din klass eller dina föräldrar hur känns det då?

( ) Jättekul   ( ) Roligt   ( ) Okej   ( ) Ganska tråkigt   ( ) Väldigt tråkigt

8. Känner du dig säkrare/tryggare i biblioteket? ( ) Ja ( ) Nej ( ) Vet ej

Om ja, ge exempel vad du känner dig säkrare på? _____

(ex. Hitta till de böcker du vill låna, låna, återlämna, vad symbolerna betyder, söka i katalogen)

9. Har du mailat till roboten Vinci?

Om ja, hur var det? _____

Om nej, varför inte? _____

10. Hade du velat maila mer med roboten Vinci? _____

11. Har du skrivit brev och lämnat i Vincis brevlåda?

Om ja, hur var det? _____

Om nej, varför inte? _____

12. Har du ritat teckning och lämnat i Vincis brevlåda?

Om ja, hur var det? _____
Om nej, varför inte? _____

13. Vad tyckte du om rummet ni satt i medan ni läste?
( ) Mysigt ( ) Tråkigt ( ) Jag vet inte, inget särskilt

---

14. Skulle du vilja fortsätta att läsa för roboten Vinci?

Om ja, hur var det? _____
Om nej, varför inte? _____

15. Har du någon robot hemma som du läser eller tänker läsa för?

( ) Ja
( ) Nej

Något annat du vill berätta?

Datum: _____

Barnets namn och årskurs: _____

**Frågor till föräldrar inför träff med läshund
alternativt läsrobot** (På de frågor där läsrobot står i denna version, var alltså
detta utbytt mot läshund för berörda föräldrar)

När du/ni svarar på frågorna som följer nedan, kan du/ni välja flera svarsalternativ, om
du/ni tycker att fler alternativ än ett passar.

1. Hur upplever du att ditt barns läslust är i dagsläget?

- Mycket stor
- Stor
- Ganska liten
- Liten/obefintlig
- Jag har ingen uppfattning om detta

2. När ditt barn läser, vad vill ditt barn helst läsa?

- Bilderböcker
- Tidningar
- Kapitelböcker
- Faktaböcker
- Ljudböcker
- Annat _____

3. Hur ofta läser ditt barn hemma?

- Varje dag
- Flera gånger i veckan
- En gång i veckan
- En gång i månaden
- Aldrig

4. Brukar du läsa högt för ditt barn?

- Varje dag
- Flera gånger i veckan
- En gång i veckan
- En gång i månaden
- Aldrig

5. Om du läser för ditt barn – vad läser ni då?

- Bilderböcker
- Tidningar
- Kapitelböcker
- Faktaböcker
- Ljudböcker
- Annat _____

6. Hur ofta brukar ni besöka biblioteket?

- Aldrig
- 3-4 gånger per år
- Varannan månad
- Varje månad
- En gång i veckan eller oftare

7. Vilken typ av böcker brukar ni låna?

- Bilderböcker
- Tidningar
- Kapitelböcker
- Faktaböcker
- Ljudböcker
- Vuxenlitteratur

8. Har vi din/er tillåtelse att göra en enkät tillsammans med ditt/ert barn inför lässtunderna med hunden?

- Ja
- Nej

9. Har vi er tillåtelse att filma läsrobotträffarna med ditt/ert barn? (Inspelningarna kommer endast att användas som underlag vid dokumentation och utvärdering av projektet).

- Ja
- Nej

Underskrift/Underskrifter av vårdnadshavare

Ort och datum: _____

_____

Namnförtydligande

_____

Namnförtydligande

TACK för er samverkan!

Föräldrarnas utvärdering efter att barnet träffat roboten Vinci alt läsrobot

(På de frågor där läsrobot står i denna version, var alltså detta utbytt mot läshund för berörda föräldrar)

För att vi i sammanställningen av resultaten ska kunna följa upp och koppla ihop rätt barn med rätt förälder, behöver du ange ditt namn i slutet av enkäten. Vid sammanställning och presentation av resultatet kommer dock dina och ditt barns svar behandlas fullständigt anonymt.

1. Vad tänkte du som förälder, när du första gången fick höra talas om läsrobotprojektet?

---

2. Har din uppfattning om läsrobotprojektet förändrats efter att ditt barn börjat läsa för roboten Vinci, på vilket sätt?

---

3. Hur har ditt barn reagerat på att läsa för en robot?

- Mycket positivt
 Positivt
 Ingen särskild reaktion
 Negativt
 Mycket negativt

Skriv gärna en kommentar utifrån ditt svar: _____

---

4. Läser ditt barn mer hemma nu än innan barnet började läsa för roboten?

- Ja, mycket mer
 Ja, mer
 Nej, mindre
 Ingen skillnad

5. Har ni någon robot hemma?

- Ja, vilket/vilka? _____
 Nej

6. Om ja, har ditt barn börjat läsa för roboten efter projektstarten?

- Ja, ofta
 Ja, ibland
 Nej
 Gjorde det även innan projektets start

7. Har ditt barn börjat läsa för något gosedjur hemma efter projektstarten?

- ( ) Ja
( ) Nej
( ) Gjorde det även innan projektets start

8. Skulle du vilja att ditt barn fick möjlighet att fortsätta läsa för en läsrobot?

- ( ) Om ja, Varför? _____
( ) Om nej, Varför inte? _____

9. Ditt barn har även fått besöka och lära mer om biblioteket i samband med detta projekt. Hur upplever du att ditt barn har tyckt om det?

- ( ) Mycket positivt
( ) Positivt
( ) Ingen särskild reaktion
( ) Negativt
( ) Mycket negativt

Skriv gärna en kommentar utifrån ditt svar: _____

10. Har ditt barn nämnt något om vad de fått göra på biblioteket? ( ) Ja ( ) Nej

11. Om ja, vad? _____

12. Ditt barn har haft möjligheten att maila till roboten. Har ni nyttjat den möjligheten?

- ( ) Ja, varför? _____
( ) Nej, varför inte? _____

13. Skulle du rekommendera andra föräldrar att låta deras barn delta i ett liknande projekt?

_____
_____

Något annat du vill berätta?

Tack för hjälpen!

Datum: _____

Datum: _____

Namn: _____

Namn: _____

_____
Namnförtydligande

_____
Namnförtydligande

Intervjuguide till läshund/robotförare, bibliotekspersonal och specialpedagog

- Berätta om dina erfarenheter av projektet (innan vi går in på detaljfrågor)
- Förväntningar innan projektstart (farhågor, möjligheter)
- Utifrån förväntningarna (UTFALL farhågor, möjligheter)
- Största utmaningarna under projektet gång (urval, genomförande)
- Mest oväntade. Vilka positiva effekter har du sett?
- Förväntade effekter som blivit uppfyllt
- Intressanta observationer under projektets gång (utifrån vid biblioteksbesök (Åsa), i klassrummet (Katarina), under lässtunden (Anna))
- Omfattning 6 träffar 30 minuter – Hur har det funkat?
- Lokal, arbetsverktyg – Hur har det funkat?
- Haft störst betydelse för utfall (positivt) Anna eller roboten eller kombinationen, eller annat?
- Kommentarer, synpunkter från andra elever (Katarina), (Åsa)?
- Hur funkade "mentorsupplägget"?
- Hur funkade roboten? Utvecklingsmöjligheter?
- Hur kan vi tro att barnen upplever det? Statushöjande? "Utpekande?" – om inte varför inte?
- Effekter för läsning, läslust, självkänslan, etc?
- Föräldrarnas kommentarer, reaktioner?
- Övriga lärare?
- Andra?
- Hur har avslutningen funkat?
- Skulle ni vilja göra det igen? Skulle i så fall ngt göras annorlunda?

1 Lära känna

Välja bok till nästa gång.
(Boken lånas på Luleå
läshund-kortet)

Trygg med personalen,
presentera sig och lära
känna.

Fika.

*Rita läshunden/skriva ett
meddelande/skriva fråga.
I Reginerummet.*

2 Låna & återlämna

Barnet får testa på att låna och
sedan återlämna en bok eller
flera.

Besök i återlämningsrummet.

*Rita läshunden/skriva ett
meddelande/skriva fråga.
I Reginerummet.*

3 Symboler

1. Olika grupper:

Skönlitteratur (påhittade historier)

-Kapitelböcker (lite mer text, lite färre bilder)

-Bilderböcker (lite mindre text, fler bilder)

Faktaböcker (sanna saker om t.ex. djur eller rymden)

2. Vad tror du att symbolerna betyder?

3. Gå igenom vad symbolerna betyder.

4. Leta efter valfri symbol i biblioteket, välj en bok, låna och återlämna den om tid finns.

4

Titta och hitta i hela biblioteket

7 Avslutning

Gör en mind map på A3-papper. Några
bubblor måste finnas med;

-hund

-läsa

-bibliotek

-namnet på personen som varit med i
biblioteket

Tanken är att barnet associerar fritt
utifrån bubblorna och att man
tillsammans gör en färgglad mind map
tillsammans.

5 Söka i katalogen

Pippi Långstrump

Ingelin Angerborn

Martin Widmark

Hajar

Hundar

Använd sökorden för att söka efter böcker, leta
reda på dem i biblioteket om man vill.

Testa ev. att söka på en bok från biblioteket
med hjälp av informationen på boken; titel,
författare mm.

6 Bokvård & biblioteksvett